

Universitatea Tehnică a Moldovei

**Evaluarea externă a calității studiilor
superioare de licență din Republica Moldova**

Teză de master

Masterand:

Ina CARAMAN

Conducător:

conf.dr.ing. Andrei CHICIUC

Chișinău – 2019

Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Energetică și Inginerie Electrică
Departamentul Inginerie Electrică
Programul de masterat „Inginerie și Managementul Calității”

Admis la susținere
Șef departament: dr.conf. Ilie NUCA

12/01 2019

Evaluarea externă a calității studiilor superioare de licență din Republica Moldova

Teză de master

Masterand: Caraman Ina CARAMAN

Conducător: Chiciuc Andrei CHICIUC

Chișinău – 2019

Declarație

Subsemnata Lăraman Iva declar pe proprie răspundere că lucrarea de față este rezultatul muncii mele, pe baza propriilor cercetări și pe baza informațiilor obținute din surse care au fost citate și indicate, conform normelor etice, în note și în bibliografie.

Declar că lucrarea nu a mai fost prezentată sub această formă nici la o instituție de învățământ superior în vederea obținerii unui grad sau titlu științific ori didactic.

Lăraman

REZUMAT

Teza conține: 88 pagini, 10 figuri, 8 tabele și 23 surse bibliografice, 12 anexe.

Cuvinte cheie: calitate, asigurarea calității, evaluare externă, standard de acreditare, standard de evaluare, criterii, cerință, indicator de performanță, expert evaluator, reprezentant instituțional, chestionar, coeficient Cronbach alfa, recomandare.

Scopul general al tezei: Valorificarea rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență realizate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

Actualitatea temei parvine din necesitatea realizării evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență, în vederea asigurării respectării cerințelor de calitate, dar și din necesitatea stabilirii direcțiilor de îmbunătățire a procesului de evaluare externă în viziunea beneficiarilor.

Teza de master abordează problema valorificării rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență din Republica Moldova, perioada 2016-2018.

S-a făcut analiza rezultatelor evaluărilor externe efectuate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Totodată, s-a realizat identificarea situației actuale cu privire la procesul de evaluare externă realizat de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, atât din perspectiva celor evaluați cât și a evaluatorilor.

Posibili beneficiari: Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Instituțiile de Învățământ Superior, Experți evaluatori, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

SUMMARY

The thesis contains: 88 pages, 10 figures, 8 tables and 23 bibliographic sources, 12 annexes.

Keywords: quality, quality assurance, external evaluation, accreditation standard, rating standard, criteria, requirement, performance indicator, evaluator expert, institutional representative, questionnaire, coefficient Cronbach alfa, recommendation.

The general purpose of the thesis: To capitalize the results of the external evaluations of the higher education programs developed by the National Agency for Quality Assurance in Education and Research.

The actuality of the theme comes from the necessity to carry out external evaluations of the higher education programs in order to ensure the observance of the quality requirements, but also the need to establish the directions for improvement of the external evaluation process in the beneficiaries' opinion.

The Master thesis addresses the issue of capitalizing the results of external evaluations of higher education programs in the Republic of Moldova during the period 2016-2018.

The results of the external evaluations carried out by the National Agency for Quality Assurance in Education and Research were analyzed. At the same time, the current situation regarding the external evaluation process was carried out by the National Agency for Quality Assurance in Education and Research from the perspective of those who have been evaluated as well as the evaluators experts.

Possible beneficiaries: National Agency for Quality Assurance in Education and Research, Institutions of Higher Education, Evaluation Experts, Ministry of Education, Culture and Research.

CUPRINS

INTRODUCERE	5
ABREVIERI	8
1. EVALUAREA EXTERNĂ A CALITĂȚII STUDIILOR UNIVERSITARE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	9
1.1. Conceptul de evaluare externă a calității studiilor universitare în Uniunea Europeană, realități și tendințe	9
1.2. Standarde și linii directoare europene pentru asigurarea calității în învățământul superior din Uniunea Europeană.....	13
1.2.1. Asigurarea internă a calității	14
1.2.2. Asigurarea externă a calității	14
1.2.3. Asigurarea calității agențiilor.....	17
1.2.4. Evaluarea externă a calității studiilor universitare în România	18
1.3. Concluzii.....	22
2. EVALUAREA EXTERNĂ A CALITĂȚII STUDIILOR UNIVERSITARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	23
2.1. Cadrul legislativ și normativ ce reglementează evaluarea externă a calității studiilor universitare în Republica Moldova	23
2.1.1. Metodologia de evaluare externă a calității	26
2.1.2. Noțiuni din domeniul asigurării calității studiilor	27
2.2. Procedura de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență.....	29
2.2.1. Procedura de evaluare externă aplicată de ANACEC	29
2.2.2. Standarde de acreditare naționale.....	33
2.3. Instrumentele de lucru utilizate de ANACEC (ANACIP) în procesul de evaluare externă a calității	35
2.4. Concluzii.....	43
3. REZULTATELE EVALUĂRII EXTERNE A CALITĂȚII, , PROGRAMELOR DE STUDII SUPERIOARE DE LICENȚĂ, REALIZATE DE ANACEC (ANACIP) ÎN PERIOADA 2016-2018.....	44
3.1. Rezultatele evaluării externe a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență	44
3.2. Rezultatele evaluării externe în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență.....	47

3.3. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență, după domeniul de formare profesională	50
3.4. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență, după universități.....	52
3.5. Concluzii.....	57
4. CHESTIONAREA BENEFICIARILOR PRIVIND PROCESUL DE EVALUARE EXTERNĂ A CALITĂȚII.....	58
4.1. Aspecte metodologice de analiză statistică a rezultatelor chestionării.....	58
4.2. Opiniile reprezentanților instituționali universitari privind procesul de evaluare externă a calității	63
4.3. Opiniile experților evaluatori despre procesul de evaluare externă a calității	74
4.4. Concluzii.....	84
5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	85
BIBLIOGRAFIE	87
ANEXE	89

INTRODUCERE

Învățământul superior reprezintă unul din cei mai importanți factori care contribuie la sporirea nivelului de dezvoltare, creșterea nivelului de prosperitate, îmbunătățirea nivelului de viață și duce la realizarea procesului de globalizare. În prezent țările de pe glob tind spre recunoașterea reciprocă a calificărilor și competențelor care le obțin specialiștii. Uniunea Europeană prin politicile sale subliniază în mod clar importanța modernizării instituțiilor de învățământ superior și a reformelor încurajate de Procesul de la Bologna, având ca scop crearea unui Spațiu European Unic al Învățământului Superior.

Republica Moldova aplică diverse metode de implementare a politicilor europene pe plan național, întrucât recunoașterea univocă a diplomelor eliberate de instituțiile de învățământ superior, este unul din obiectivele de bază a reformei educaționale.

Asigurarea calității studiilor universitare se desfășoară la nivel intern și extern. Asigurarea externă a calității programelor de studii superioare de licență a luat o nouă avalanșă odată cu înființarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional, actualmente Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Misiunea acesteia este de a implementa politicile statului și de a contribui la dezvoltarea orientată spre cele mai bune standarde internaționale în domeniile de competență atribuite.

În perioada 2016-2018 Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare a realizat o activitate intensă de evaluare externă a calității programelor de studii superioare de licență în vederea autorizării de funcționare provizorie (în cazul deschiderii unui nou program de studii) sau acreditării acestora (în cazul programelor de studii funcționale).

Evaluarea externă a calității programelor de studii este reglementată la nivel european de Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior, standarde, care au fost preluate și sunt aplicate de către ANACEC.

Analiza rezultatelor obținute de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare în activitățile de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență în perioada 2016-2018, constituie obiectivul principal al tezei de master.

Metodologia cercetării care urmează a fi aplicată constă în analiza rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență pe plan național în perioada 2016-2018, colectarea și analiza opiniilor subiecților implicați în procesul de evaluare, prelucrarea statistică a rezultatelor obținute și stabilirea necesității îmbunătățirilor în activitatea de evaluare externă.

Actualitatea temei parvine din necesitatea realizării evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență, în vederea asigurării respectării cerințelor de calitate, dar și din necesitatea stabilirii direcțiilor de îmbunătățire a procesului de evaluare externă în veziunea beneficiarilor.

Scopul general al tezei: Valorificarea rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență realizate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

Obiective:

- ✓ Studierea cadrului normativ european de asigurare a calității studiilor universitare;
- ✓ Analiza aplicării prevederilor cadrului normativ european în România;
- ✓ Studierea cadrului normativ național de asigurare a calității studiilor universitare;
- ✓ Studierea procedurii de evaluare externă ce se realizează în Republica Moldova;
- ✓ Analiza instrumentelor de lucru aplicate în procesul de evaluare;
- ✓ Generalizarea rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență în vederea autorizării de funcționare provizorie pentru perioada 2016-2018;
- ✓ Generalizarea rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii superioare de licență în vederea acreditării pentru perioada 2016-2018;
- ✓ Aplicarea chestionarului în vederea stabilirii opiniilor reprezentanților instituționali implicați în procesul de evaluare extern la instituția sa;
- ✓ Aplicarea chestionarului în vederea stabilirii opiniilor reprezentanților experților evaluatori implicați în procesul de evaluare extern;
- ✓ Stabilirea indicelui de fidelitate și validitate a chestionarelor;
- ✓ Analiza rezultatelor cercetării prezentate prin formularea concluziilor.

Metodologia cercetării este axată pe:

- metode teoretice: documentarea științifică, analiza și sinteza teoretică, metoda descriptivă;
- metode experimentale: observarea, conversația, chestionarea;
- metode statistico-matematice: depozitarea datelor experimentului, prelucrarea cantitativă, calitativă și comparativă a datelor obținute (cu ajutorul programelor Excel și SPSS Statistics), generalizarea și interpretarea rezultatelor experimentale.

Noutatea și originalitatea rezultatelor obținute constă în identificarea situației actuale cu privire la procesul de evaluare externă realizat de către ANACEC din perspectiva celor evaluați cât și a evaluatorilor.

Elaborarea recomandărilor ținând cont de rezultatele obținute la analiza opiniilor reprezentanților instituționali și a experților evaluatori care au fost chestionați.

Semnificația teoretică a cercetării este argumentată de necesitatea de îmbunătățire continuă a procesului de evaluare externă.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în abordarea fenomenului de evaluare externă prin:

- ✓ identificarea necesităților de îmbunătățire a procesului de evaluare externă efectuat de către ANACEC;
- ✓ stabilirea direcțiilor/mijloacelor de comunicare eficientă cu reprezentanții instituționali în timpul procesului de evaluare externă;
- ✓ valorificarea rezultatelor cercetării în perfecționarea metodologiei de formare a experților evaluatori, cu toate componentele sale structurale.

Aprobarea rezultatelor cercetării a avut loc în cadrul Direcției Evaluare în învățământul superior, ANACEC.

ABREVIERI

ANACEC - Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

ANACIP - Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional

ARACIS - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

CC - Consiliului de Conducere

CEE - Comisiei de evaluare externă

DEÎS – Direcția Evaluare în Învățământul Superior

ENQA - Asociației Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior

ESG - Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior

EUA - Asociația europeană a universităților

EURASHE - Asociația europeană a instituțiilor din învățământul superior

EQAR - Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității din Învățământul Superior

HG - Hotărâre de Guvern

RM - Republica Moldova

SEÎS - Spațiul European al Învățământului Superior

UE - Uniunea europeană

UES - Uniunea Europeană a studenților

QAFIN - Proiect „Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate”

1. EVALUAREA EXTERNĂ A CALITĂȚII STUDIILOR UNIVERSITARE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

1.1. Conceptul de evaluare externă a calității studiilor universitare în Uniunea Europeană, realități și tendințe

Noțiunea de evaluare externă a calității studiilor universitare își trage rădăcinile de la noțiunea generală de calitate. Până în prezent sunt cunoscute peste 300 de noțiuni a calității. Interpretarea diferită a conceptului de „calitate” se explică, în mare măsură, prin diversitatea obiectelor de calitate, complexitatea și specificul naturii calității obiectelor lumii materiale, prin contextul problemelor de studiu a acesteia, prin gradul de acoperire a interacțiunii complexe și relațiilor dintre această categorie cu alte categorii (economice, sociologice etc.).

Din sursele studiate, putem remarca că în majoritatea sistemelor de învățământ, obiectul de evaluare a calității educației reprezintă calitatea serviciilor educaționale, care, în mod tradițional, se evaluează pe baza rezultatelor, prin care se are în vedere rezultatele învățării. Astfel, conținutul noțiunii de „calitate”, în mare măsură, este determinată de adoptarea, în domeniul educației a sistemului de asigurare a calității și controlul lui și, în primul rând, împuternicirea Guvernului în rezolvarea acestor probleme.

Autorul Sergiu Baci, afirmă că „În ciuda existenței a mai multor trăsături distinctive care definesc calitatea, cea cu importanță majoră este identificarea rezultatului învățării și a parametrilor de evaluare a calității acestuia [1, p.34].”

Asigurarea calității studiilor pentru toate nivelurile prezintă o prerogativă în întreg spațiu european, inclusiv și în RM. Fenomenul globalizării, în special după anii 2000 sa făcut tot mai mult simțit, producând schimbări și în sistemele de învățământ din întreaga lume. Dezvoltarea într-un ritm foarte rapid a tehnologiilor informaționale a impus schimbări majore în învățământul superior, care nu își mai poate conserva caracterul tradițional, național, reglementat de politici guvernamentale, ci care trebuie să tindă să capete dimensiune internațională.

În vederea analizei situației la zi și formulării soluțiilor pentru îmbunătățirea calității studiilor a fost dat startul, începând cu anii 2000, la un șir de proiecte europene. UE are un rol limitat în domeniul educației și științei doar prin consultarea și ajutarea guvernelor naționale, astfel asigurarea calității studiilor în fiecare țară rămâne a fi prerogativa guvernării.

Evaluarea externă a calității studiilor este un aspect important în procesul de asigurare a calității studiilor pentru toate nivelurile. Evaluarea externă și rezultatele acesteia contribuie la eliminarea barierelor de recunoaștere a diplomelor pe tot teritoriul UE și sporește nivelul de globalizare.

La baza conceptului de asigurare a calității în educație stau prevederile procesului Bologna, care a fost primul pas prin care UE a încercat să impună standarde comparate și compatibile în întreg spațiul European.

„Procesul de la Bologna este rezultatul unui efort colectiv al autorităților publice, universităților, cadrelor didactice și studenților, precum și al angajatorilor, organismelor de asigurare a calității, organizațiilor internaționale și instituțiilor, inclusiv Comisia Europeană [2]”.

Declarația de la Bologna a fost semnată la 19 iunie 1999, de către miniștrii responsabili de învățământul superior din 29 de țări europene. Semnarea acestei Declarații a pus baza creării Spațiului European al Învățământului Superior.

Principalele obiective care stau la baza procesului Bologna sunt: introducerea unui sistem de trei cicluri (licență/master/doctorat), o mai bună asigurare a calității, facilitarea recunoașterii calificărilor și a perioadelor de studii.

Scopul major al procesului de la Bologna a fost crearea unui Spațiu European al Învățământului Superior, bazat pe cooperare internațională, schimb academic pentru facilitarea mobilității studenților, profesorilor și cercetătorilor și pregătirea tinerilor pentru carierele viitoare.

Republica Moldova a aderat la Procesul de la Bologna cu șase ani mai târziu, în luna mai 2005 în cadrul Summitului ce a avut loc la Bergen, Norvegia. În prezent sunt membre ale Procesului Bologna 48 state, inclusiv RM.

În anul 2005 au fost adoptate, de miniștrii responsabili pentru învățământul superior din spațiul european, așa numitele „Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior”.

Adoptarea acestor ESG a fost făcută în urma unei propuneri parvenite din partea Asociației Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior. ESG au fost elaborate și coordonate de către responsabilii din cadrul ENQA în cooperare cu Uniunea Europeană a studenților, Asociația europeană a instituțiilor din învățământul superior și Asociația europeană a universităților.

Ulterior ESG au fost revizuite, varianta revizuită a fost discutată și aprobată în cadrul Conferinței Ministeriale de la Erevan din 14-15 mai 2015. În cadrul acestei Conferințe Ministeriale, spicherul responsabil a remarcat: „După 2005, a existat un progres considerabil în ceea ce privește asigurarea calității, cât și alte linii de acțiune din cadrul Procesului Bologna cum ar fi cadrul calificărilor, recunoașterea și promovarea rezultatelor învățării, toate acestea contribuind la o schimbare de paradigmă către un învățământ și o predare centrate pe student. Având în vedere acest lucru, Comunicatul Ministerial din 2012 a invitat Grupul E4 (ENQA, UES, EUA, EURASHE) în cooperare cu Education International, BUSINESSEUROPE și Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității din Învățământul Superior să pregătească o propunere inițială de revizuire a

ESG „pentru a îmbunătăți claritatea, aplicabilitatea și utilitatea lor, inclusiv scopul pe care îl au [3, p.3]”.

Procesul de revizuire a inclus mai multe runde de consultare, incluzând atât organizațiile cheie din acest proces, cât și miniștrii. Comentariile, propunerile și recomandările primite au fost analizate cu grijă și discutate riguros de Grupul Director. Acestea sunt reflectate în versiunea ESG rezultată ulterior. Mai mult decât atât, această ediție reflectă și un consens între toate organizațiile care au fost implicate în proces în ceea ce privește modul în care ar trebui să evolueze asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior și, astfel, oferă o bază solidă pentru implementarea cu succes a documentului.

Pentru revizuirea acestor Standarde și linii directoare, în cadrul Conferinței au fost discutate Scopurile urmărite și concepte urmate, per general. Astfel din informațiile prezentate în Raportul final, document numit „Standarde și linii directoare pentru asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior”, rezultat al Conferinței Ministeriale din Erevan mai 2015, găsim următoarele:

ESG sunt un set de standarde și linii directoare pentru asigurarea internă și externă a calității în învățământul superior. ESG nu reprezintă standarde de calitate și nici nu prescriu cum ar trebui implementate procesele de asigurare a calității, ci oferă îndrumare, acoperind dimensiuni care sunt vitale pentru oferirea unor prevederi și medii de învățare de calitate în învățământul superior. ESG trebuie luate în considerare într-un context mai amplu ce include și cadrul calificărilor, ECTS și suplimentul la diplomă, care contribuie, de asemenea, la promovarea transparenței și încrederii reciproce în învățământul superior în cadrul SEÎS.

Focusul ESG este pe asigurarea calității în ceea ce privește învățarea și predarea în învățământul superior, incluzând mediile de învățare și legăturile relevante cu cercetarea și inovarea. Pe lângă acest lucru, instituțiile au politici și procese pentru asigurarea și îmbunătățirea propriilor lor activități, cum ar fi cercetarea sau guvernanta.

ESG se aplică întregului învățământ superior din SEÎS, indiferent de modul sau forma de studii în care acesta se desfășoară. Astfel, ESG sunt aplicabile inclusiv învățământului superior transnațional și transfrontalier. Termenul „program” se referă la învățământul superior în sensul cel mai larg, incluzând și acele lucruri care nu sunt parte a unui program care se finalizează prin obținerea unei diplome. Învățământul superior își propune să îndeplinească scopuri multiple, incluzând pregătirea studenților pentru cetățenie activă, pentru viitoarele lor cariere, sprijinirea dezvoltării lor personale, crearea unei baze largi de cunoștințe avansate și stimularea cercetării și inovării.

Prin urmare, actorii din educație, care pot prioritiza diferit aceste scopuri, pot avea viziuni diferite asupra calității în învățământul superior, iar asigurarea calității trebuie să țină cont de aceste perspective diferite.

Calitatea, nefiind un concept ușor de definit, este în principal rezultatul interacțiunii dintre cadre didactice, studenți și mediul instituțional de învățare. Asigurarea calității ar trebui să asigure un mediu de învățare în care conținutul programelor, oportunitățile de învățare și facilitățile sunt adecvate scopului. În centrul tuturor activităților de asigurare a calității sunt scopurile gemene de responsabilitate și îmbunătățire. Luate laolaltă, acestea creează încredere în performanța instituției de învățământ superior. Un sistem de asigurare a calității implementat cu succes va oferi informații instituției, cât și publicului larg, despre calitatea activităților din interiorul universităților (responsabilitate), precum și sfaturi și recomandări de dezvoltare (îmbunătățire).

Asigurarea calității și dezvoltarea calității sunt astfel interconectate. Ele pot sprijini dezvoltarea unei *culturi a calității* în care să fie toți implicați: de la studenți și cadre didactice la conducerea și managementul instituției.

„Termenul „asigurarea calității” este folosit în ESG pentru a descrie toate activitățile din cadrul ciclului de dezvoltare continuă (activități de asigurare și îmbunătățire). Dacă nu se specifică altfel, în acest document prin *actori implicați* înțelegem toți actorii din interiorul instituției, incluzând studenții și personalul, cât și actorii externi, cum ar fi angajatorii sau partenerii externi ai instituției.

Cuvântul *instituție* este folosit în ESG pentru a se referi la instituțiile de învățământ superior. Depinzând de abordarea instituției privind asigurarea calității, se poate referi la întreaga instituție sau la oricare actor din interiorul instituției [3, p.6]”.

Rezultat al Conferinței au fost identificarea priorităților majore, la acel moment cu o viziune în viitor, în acest context miniștrii prezenți au identificat și formulat aceste priorități de viitor: „îmbunătățirea calității și a pertinentei proceselor de învățare și predare; creșterea capacității de inserție profesională a absolvenților pe tot parcursul vieții profesionale; modernizarea sistemelor de educație pentru ca ele să devină mai favorabile incluziunii; implementarea reformelor structurale convenite la acel moment [2]”.

Evaluarea externă a calității studiilor universitare în întreg spațiu UE, se realizează de către Organele competente (Agenții), care au statut nonguvernamental, sunt imparțiale în luarea deciziilor și asigură transparența. Procesul de evaluare externă se realizează în baza Documentelor Normative adoptate de fiecare țară la nivel de Guvern. Standardele naționale de evaluare a calității studiilor în învățământul superior în țările membre UE sunt elaborate în baza prevederilor ESG 2015.

Realitățile arată că în spațiul UE se realizează acreditarea programelor de studii superioare, ceea ce permite recunoașterea reciprocă și univocă a diplomelor eliberate de aceste țări, astfel realizând unul din principalele obiective ale ESG. Cadrul European a Calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții care a fost elaborat și implementat, la fel prezintă o realitate care permite realizarea obiectivelor stabilite de ESG.

Tendențele, în ceea ce privește evaluarea externă a calității studiilor universitare în spațiul UE, arată că toți participanții implicați, depun maxim efort pentru a realiza obiectivele stabilite de ESG și de prevederile sistemului de la Bologna pentru a permite recunoașterea în spațiul european a specialiștilor formați.

1.2. Standarde și linii directoare europene pentru asigurarea calității în învățământul superior din Uniunea Europeană

Standardele europene definesc practici convenite și acceptate pentru asigurarea calității în învățământul superior în SEÎS și trebuie, prin urmare, să fie luate în considerare și respectate de către toți cei implicați, pentru toate tipurile de ofertă educațională în învățământul superior.

În cadrul Conferinței Ministeriale ce a avut loc la Erevan în perioada 14-15 mai 2015, standardele și liniile directoare, au fost discutate, revizuite și îmbunătățite, ca rezultat acestea au rămas structurate pe trei părți, care împreună formează cadrul european de asigurare a calității:

- Asigurarea internă a calității;
- Asigurarea externă a calității;
- Asigurarea calității agențiilor;

Legătura între aceste părți este foarte strânsă, Asigurarea externă a calității recunoaște standardele pentru asigurarea internă a calității, făcând ca munca internă depusă de instituții să fie direct relevantă pentru orice proces de asigurare externă a calității la care sunt supuse. În mod similar, Asigurarea calității agențiilor ține cont de Asigurarea externă a calității.

Aceste standardele setează practici convenite și acceptate pentru asigurarea calității în învățământul superior, prin urmare ar trebui să fie luate în considerare și neapărat respectate de toate tipurile de instituții de învățământ superior, care se regăsesc în spațiul european.

„**Liniile directoare** explică de ce standardul este important și descriu cum ar putea fi implementat acesta. Ele stabilesc bune practici ce trebuie luate în considerare de actorii implicați în asigurarea calității. Acestea pot sprijini dezvoltarea unei culturi a calității în care să fie toți implicați: de la studenți și cadre didactice la conducerea și managementul instituției [3, p.7]”.

1.2.1. Asigurarea internă a calității

Prima parte a cadrului european de asigurare a calității prevede Standardele europene pentru asigurarea internă a calității în învățământul superior și se referă la:

1. Politici pentru asigurarea calității;
2. Proiectarea și aprobarea programelor;
3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student;
4. Admiterea studenților, parcursul, recunoașterea și certificarea;
5. Personalul academic;
6. Resurse de învățare și sprijin pentru studenți;
7. Managementul informației;
8. Informarea publicului;
9. Monitorizare continuă și evaluare periodică a programelor;
10. Asigurarea externă a calității în mod periodic.

Aceste standarde au fost preluate și de Republica Moldova la etapa când a fost elaborate documentele normative ce vizează evaluarea externă a calității studiilor superioare de licență.

1.2.2. Asigurarea externă a calității

Informațiile prezentate mai jos sunt citate din ESG 2015, întrucât pentru înțelegerea corectă a acestora nu este posibilă modificarea conținutului sau interpretarea pe propriul plac.

Din cadrul european de asigurare a calității studiilor, interes sporit pentru cercetarea dată prezintă partea a doua, și anume, Asigurarea externă a calității. Standardele și liniile directoare pentru asigurarea externă a calității reies din partea întâi și se referă la:

1. Luarea în considerare a asigurării interne a calității - Asigurarea externă a calității ar trebui să abordeze eficiența proceselor de asigurare internă a calității descrise în Partea 1 a ESG.

Linii directoare: Asigurarea calității în învățământul superior se bazează pe responsabilitatea instituțiilor pentru calitatea programelor pe care le oferă și pentru alte procese interne; prin urmare, este important ca asigurarea externă a calității să recunoască și să sprijine responsabilitatea instituțională pentru asigurarea calității. Pentru a asigura legătura dintre asigurarea internă a calității și cea externă, cea din urmă ia în considerare standardele din Partea 1. Acestea pot fi abordate în mod diferit, depinzând de tipul de asigurare externă a calității.

2. Realizarea de metodologii adaptate scopului – Asigurarea externă a calității ar trebui să fie definită și concepută special pentru a se asigura că este adaptată către atingerea scopurilor și obiectivelor sale, ținând cont în același timp de reglementările relevante existente. Actorii interesați ar trebui să fie implicați în proiectarea și îmbunătățirea continuă a acesteia.

Pentru a fi eficientă și obiectivă este vital ca asigurarea externă a calității să aibă scopuri clare, agreate de actorii interesați. Aceste scopuri, obiective, precum și implementarea lor vor lua în considerare nivelul de muncă și costurile la care trebuie să se supună instituțiile; ține cont de nevoia de a sprijini instituțiile în îmbunătățirea calității; permite universităților să demonstreze aceste îmbunătățiri; duce către o informare clară cu privire la rezultatele asigurării externe a calității și a activităților de follow-up. Sistemul de asigurare externă a calității poate opera într-un mod mai flexibil dacă instituțiile sunt capabile să demonstreze eficiența propriilor sisteme de asigurare internă a calității.

3. Procesele de implementare - Procesele de asigurare a calității ar trebui să fie fiabile, utile, predefinite, aplicate în mod coerent și făcute publice. Ele includ: o auto-evaluare sau un proces echivalent; o evaluare externă, incluzând în mod normal și o vizită la fața locului; un raport rezultat din evaluarea externă; activități consistente de follow-up.

Linii directoare: Asigurarea externă a calității efectuată în mod profesionist, coerent și transparent, asigură acceptarea rezultatelor acesteia și contribuie la impactul pe care îl poate avea. Depinzând de modul în care sistemul de asigurare externă a calității este proiectat, instituțiile pun la dispoziție informațiile de bază pentru asigurarea externă a calității prin intermediul unei auto-evaluări sau colectând alte materiale, incluzând documente justificative. În mod normal, documentația scrisă este completată de interviuri cu actorii interesați în timpul vizitei la fața locului. Rezultatele evaluării sunt sumarizate într-un raport (conform Standardului 2.5) redactat de un grup de experți externi (conform Standardului 2.4). Asigurarea externă a calității nu se finalizează odată cu raportul scris de experți. Raportul oferă îndrumări clare pentru acțiuni instituționale. Agențiile au un proces coerent de monitorizare ulterioară pentru a lua în considerare măsurile luate de instituție. Natura proceselor de monitorizare va depinde de modul în care este proiectată asigurarea externă a calității.

4. Experții evaluărilor colegiale - Asigurarea externă a calității ar trebui realizată de grupuri de experți externi care includ și unul sau mai mulți membri studenți.

Linii directoare: În centrul asigurării externe a calității este o gamă largă de expertiză oferită de experți în evaluări colegiale, care contribuie la activitatea agenției prin aportul adus din diferite perspective, incluzându-le pe cele ale instituțiilor, ale cadrelor didactice, ale studenților și ale angajatorilor. Pentru a asigura valoarea și consistența activității experților, aceștia sunt selectați cu atenție; au abilitățile și competențele necesare pentru a-și duce la îndeplinire sarcinile; sunt sprijiniți prin intermediul unor sesiuni de formare și/sau informare potrivite. Agenția se asigură de independența acestor experți, implementând mecanisme care să nu permită conflictele de interese. Implicarea experților internaționali în asigurarea externă a calității, de exemplu ca membri în

echipele de evaluare colegială, este de dorit și adaugă o nouă dimensiune dezvoltării și implementării acestor procese.

5. Criteriile pentru rezultate - Toate rezultatele sau hotărârile luate în urma evaluării externe a calității ar trebui să fie bazate pe criterii explicite și publicate anterior, care sunt aplicate consistent, indiferent dacă procesul duce sau nu la o decizie formală.

Linii directoare: Asigurarea externă a calității și în mod particular rezultatele ei au un impact semnificativ pentru instituția și programele care sunt evaluate și analizate. În spiritul echității și fiabilității, rezultatele evaluării externe a calității sunt bazate pe criterii predefinite și publicate anterior, care sunt interpretate consecvent și sunt bazate pe dovezi. Depinzând de sistemul de asigurare externă a calității, rezultatele pot lua diferite forme, de exemplu pot fi recomandări, calificative sau decizii formale.

6. Raportarea - Rapoartele complete realizate de experți ar trebui publicate într-o manieră clară și accesibilă pentru comunitatea academică, partenerii externi și alte persoane interesate. Dacă agenția ia vreo decizie formală pe baza rapoartelor, aceasta ar trebui publicată odată cu raportul.

Linii directoare: Raportul realizat de experți reprezintă documentul pe care se bazează măsurile de follow-up luate de instituție în urma evaluării externe și oferă publicului larg informații despre activitățile din instituție. Pentru ca raportul să poată fi folosit ca bază pentru măsuri ulterioare, acesta trebuie să fie clar și concis în modul în care este structurat și limbajul folosit și trebuie să conțină descrierea contextului (pentru a ajuta la localizarea instituției în contextul ei specific); descrierea individuală a procedurilor, inclusiv a experților implicați; dovezi, analize și constatări; concluzii; caracteristici de bună practică, demonstrate de instituție; recomandări de acțiuni de follow-up.

7. Reclamații și contestații - Procedurile de reclamații și contestații ar trebui definite clar ca parte a proiecției proceselor de asigurare externă a calității și ar trebui comunicate instituțiilor.

Linii directoare: Pentru a proteja drepturile instituțiilor și pentru a asigura un proces corect de luare a deciziilor, asigurarea externă a calității funcționează într-o manieră deschisă și responsabilă. Cu toate acestea, pot exista neînțelegeri sau nemulțumiri în legătură cu procesele desfășurate sau rezultatele formale ulterioare. Instituțiile trebuie să aibă la dispoziție procese care să le permită să ridice probleme în ceea ce privește activitatea agenției; agențiile trebuie să gestioneze situațiile de acest fel într-o manieră profesionistă, prin intermediul unor proceduri clar definite și aplicate în mod consecvent. O procedură de plângere permite unei instituții să își exprime nemulțumirea față de modul în care s-au desfășurat procesele sau față de cei care le-au gestionat.

Într-o procedură de contestare, instituțiile pun la îndoială rezultatele formale ale proceselor, atunci când pot demonstra că acestea nu sunt bazate pe dovezi solide, că nu au fost folosite corect criteriile sau că procesele nu au fost implementate în mod consecvent.

1.2.3. Asigurarea calității agențiilor

În conformitate cu prevederile ESG 2015, asigurarea calității agențiilor presupune [3, p.25]:

- **Activitățile, politicile și procesele de asigurare a calității** - Agențiile trebuie să desfășoare activitățile de asigurare externă a calității în mod regulat așa cum sunt definite în Partea 2 a ESG. Acestea trebuie să aibă scopuri și obiective clare și explicite, ca parte a misiunii lor exprimată și disponibilă publicului larg. Ele trebuie să se reflecte în activitatea de zi cu zi a agenției. Agențiile ar trebui să asigure implicarea actorilor interesați în governanța și activitatea lor.

- **Statutul oficial** - Agențiile ar trebui să aibă o bază legală după care funcționează și ar trebui să fie recunoscute formal de către autoritățile publice competente ca agenții de asigurare a calității.

- **Independența** - Agențiile ar trebui să fie independente și să funcționeze autonom. Acestea trebuie să aibă responsabilitatea deplină pentru acțiunile pe care le desfășoară și rezultatele acestora, fără influența unei terțe părți.

- **Analiza tematică** - Agențiile ar trebui să publice în mod regulat rapoarte care descriu și analizează rezultatele generale ale activităților lor de asigurare externă a calității.

- **Resursele** - Agențiile ar trebui să dispună de resurse adecvate și corespunzătoare, atât umane, cât și financiare, pentru a-și putea desfășura activitatea.

- **Asigurarea internă a calității și conduita profesională** - Agențiile ar trebui să aibă în vigoare procese de asigurare internă a calității legate de definirea, asigurarea și îmbunătățirea calității și integrității activităților lor.

- **Evaluarea externă ciclică a agențiilor** - Agențiile ar trebui să se supună unei evaluări externe cel puțin o dată la fiecare cinci ani pentru a demonstra că funcționează în acord cu ESG.

Asigurarea calității agențiilor este o cerință de bază pentru toate Agențiile la etapa înscrierii în EQAR.

1.2.4. Evaluarea externă a calității studiilor universitare în România

Datele oficiale prezentate de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior arată că „în ultimii 20 de ani schimbările din învățământul superior din România, ca de altfel din întreaga Europă și din multe alte părți ale lumii, au fost pe cât de multiple și radicale, pe atât de continue. Încă de la începutul anilor 1990, când au fost înființate în România primele universități particulare, a crescut rapid nu numai numărul universităților și al facultăților dar și al programe de studii/specializări. Ca urmare a acestor diversificări și multiplicări, a fost adoptată Legea nr. 88/1993 privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor. În baza acestei legi a fost înființat Consiliul National de Evaluare Academica și Acreditare, care în perioada 1993-2006 a desfășurat activități susținute, de evaluare, de acreditare instituțională și de programe [4, p.1]”.

România a devenit parte a Spațiului European al Învățământului Superior, după semnarea Declarației de la Bologna (1999). În acest context a pornit un proces amplu de reorganizare a învățământului superior din statele semnatare.

În anul 2005 după adoptarea Standardelor și liniilor directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior, România a început o nouă etapă de dezvoltare orientându-se pe obiectivul principal al SEÎS și anume asigurarea calității educației. După anul 2005 s-a remarcat un progres considerabil în ceea ce privește asigurarea calității, cât și în alte linii de acțiune din cadrul Procesului Bologna.

Anul academic 2005-2006, a marcat una din cele mai importante schimbări în sistemul de educație, toate instituțiile de învățământ superior din România, publice sau private, au fost obligate prin legislație să implementeze noua structură de 3 cicluri: Licență, Masterat și Doctorat.

Reglementările oficiale privind noua structură au fost aplicate tuturor instituțiilor acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu, domeniilor și specializărilor cu excepția profesiilor reglementate la nivelul Uniunii Europene.

În vederea evaluării asigurării calității educației a fost înființată Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior care funcționează în baza prevederilor legislației naționale în vigoare, precum și a Metodologiei de evaluare externă, standardelor de referință și listei indicatorilor de performanță ale ARACIS, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1418/2006, modificată prin HG 915/2017. Deși conform legii ARACIS a preluat patrimoniul și toate drepturile și obligațiile, infrastructura logistică, personalul tehnic și baza de date ale Consiliului Național de Evaluare și Acreditare Academică, misiunea și modul de funcționare a noii instituții sunt definite în concordanță cu evoluțiile Europene stabilite de miniștrii responsabili de învățământul superior în conferințele desfășurate din doi în doi ani, începând cu anul 2001.

Modificarea a fost impusă de adoptarea în 2015 de către miniștrii responsabili pentru învățământul superior, la Conferința de la Erevan, Armenia, a noilor ESG. ARACIS este membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru menținerea acestui statut. ARACIS este înregistrată în Registrul European Pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru continuarea acestei calități. ARACIS este, de asemenea, membră și în alte organizații sau rețele internaționale ale agențiilor de asigurare a calității în învățământul superior.

„Agenția nu este supusă ingerințelor politice sau de orice alt fel. În conformitate cu prevederile legale, ARACIS se finanțează din venituri din contracte de prestări de servicii pentru evaluarea calității, încheiate inclusiv cu Ministerul Educației, Cercetării și Inovării; tarife de autorizare și acreditare a instituțiilor de învățământ superior pe programe de studiu, propuse de ARACIS și aprobate prin hotărâre a Guvernului; tarife de evaluare externă a calității, propuse de ARACIS și aprobate prin hotărâre a Guvernului; fonduri externe nerambursabile, obținute prin participarea la programe internaționale, donații, sponsorizări, alte surse legal constituite [5, p.14]”.

Această realitate permite ca ARACIS să asigure și să păstreze statutul de instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și cu buget propriu de venituri și cheltuieli.

După Conferința Ministerială de la Erevan din 14 - 15 mai 2015, ARACIS s-a concentrat în continuare implementarea prevederilor Standardelor și liniilor directoare revizuite, obiectivul principal fiind actualizarea Metodologiei de evaluare externă. În anul 2017, ARACIS a finalizat redactarea unei noi Metodologii de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță, actualizată cu prevederile noilor ESG, pornind de la versiunea aprobată prin HG nr. 1418/2006, în care se regăseau, în diferite formulări, multe dintre prevederile acestora. În procesul de redactare și revizuire a Metodologiei de evaluare externă au fost implicați membrii Consiliului și personalul agenției, evaluatori, studenți, precum și alte persoane interesate. Conform procedurii Noua Metodologie a fost supusă dezbaterii publice și apoi aprobată de Guvernul României prin Hotărârea Guvernului României nr. 915/14 decembrie 2017.

Conceptul de evaluare externă în învățământul superior din România este similar altor state UE și este ajustat la cele mai noi prevederi ESG.

Anul 2017 pentru ARACIS a fost unul productiv, pe lângă faptul că a fost aprobată de Guvern Metodologia de evaluare externă, a pornit implementarea proiectului ”Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate”. Acest proiect a fost lansat în parteneriat cu Ministerului Educației

Naționale al României, proiect finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020 [6, p.2].

Din surse publicate la acest proiect găsim și formularea obiectivului general care prevede, Obiectivul general al proiectului QAFIN, constă în realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, respectiv corelarea planificării strategice cu bugetarea pe programe, în domeniul finanțării instituțiilor de învățământ superior, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii, și prin îmbunătățirea capacității administrative a Ministerului Educației Naționale al României și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, cu folosirea unor mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizie a cetățenilor, și aplicarea unor standarde de calitate europene.

Astfel pe durata a 36 de luni (29.05.2017 - 28.05.2020) Ministerul Educației Naționale, Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă în parteneriat cu ARACIS, urmează a implementa și a obține rezultate reale, măsurabile care vor contribui la îmbunătățirea procesului de asigurare externă a calității.

Din Raportul prezentat de ARACIS pentru anul 2017, ca finalitate se regăsește și revizuirea, completarea Standardelor specifice privind evaluarea externă a calității academice la programele de studii universitare de licență și de masterat aferente Comisiilor permanente de experți de specialitate, cu consultarea unui mare număr de evaluatori și reprezentanți ai comunității academice.

Pentru generalizarea și prezentarea principalelor activități realizate de ARACIS în anul 2017, în vederea îndeplinirii misiunii sale, cei din urmă au prezentat în Raportul anual Sinoptic al activităților [5, p.10] (figura.1).

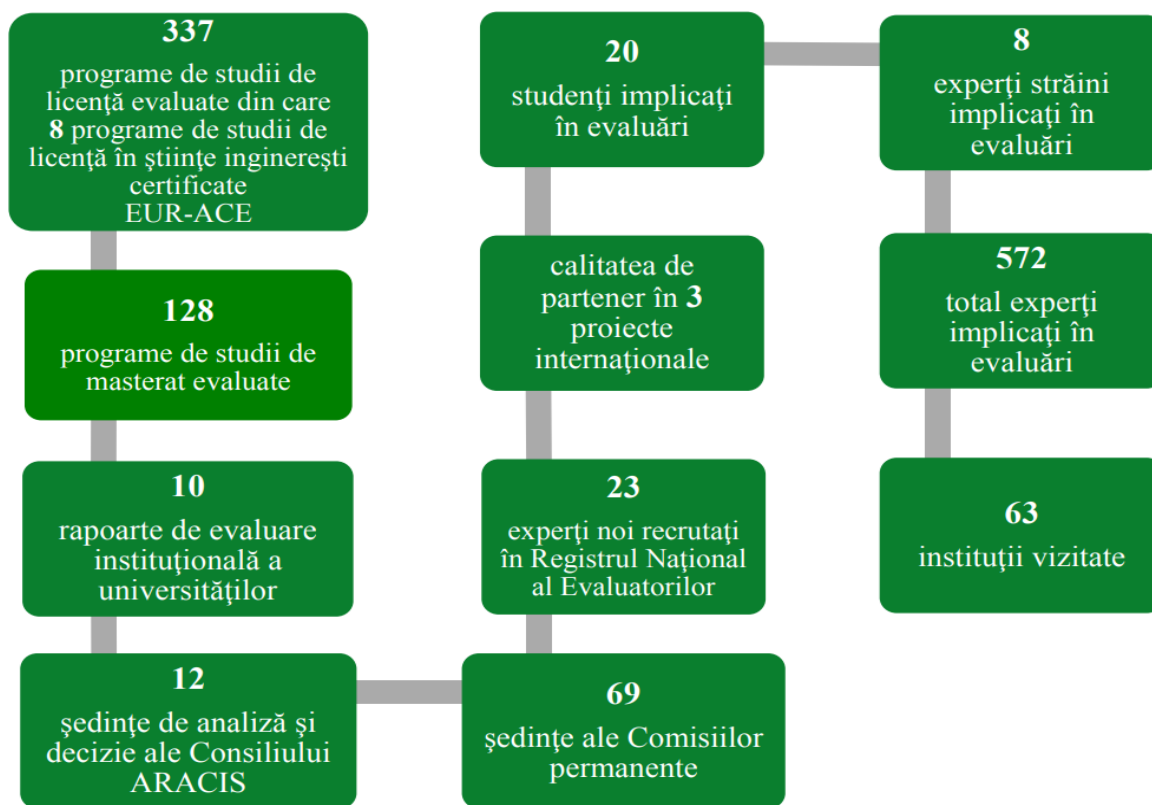

Figura.1. Sinoptic al activităților realizate de ARACIS în anul 2017

Sursa: *Raportul anual, Sinoptic al activităților ARACIS, 2017*

Pentru realizarea misiunii sale, ARACIS practică o strânsă colaborare cu studenții a continuat, prin implicarea acestora în activitatea Comisiilor permanente de experți de specialitate, prin participare la vizitele de evaluare externă la nivelul programelor de studii și nu în ultimul rând au fost implicați în procesul de dezvoltare și completare noii metodologii.

Completarea, revizuirea și îmbunătățirea standardelor de evaluare externă ar fi imposibilă fără consultarea părților implicate în proces.

Transparența activității sale ARACIS o asigură prin participarea la diverse activități internaționale dar și prin publicarea anuală a diverselor studii și Rapoarte de activitate.

Unele din cele mai recente studii publicate este cu privire la Oferta sistemului de învățământ superior Românesc, care include oferta și cererea de studii universitare de licență în date statistice și două numere ale Revistei pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (Quality Assurance Review for Higher Education); Raportul de Activitate pentru anul 2017, Oferta și cererea de studii universitare de masterat în date statistice, anul universitar 2017-2018; Metode și criterii în vederea clasificării universităților pe bază de date statistice 2017-2018. Aceste publicații arată că Romania prin intermediul nemijlocit al ARACIS, zi de zi lucrează la îmbunătățirea și asigurarea calității studiilor universitare în țară.

1.3. Concluzii

Conceptul de asigurare a calității studiilor universitare presupune o multitudine de noțiuni ale calității, dar pe final au același sens.

Spațiul European al Învățământului Superior este reglementat prin Standarde și linii directoare, care au ca scop realizarea transparenței și încrederii reciproce în învățământul superior din UE.

Cadrul european de asigurare a calității înglobează toate cele trei aspecte de asigurare interne a calității, asigurare externă a calității și asigurarea calității agențiilor.

Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior sunt aplicabile pentru întregul învățământ superior din spațiul european indiferent de modul sau forma de studii în care acesta se desfășoară.

Aderarea României la procesul de la Bologna și aplicarea prevederilor acestuia, a facilitat aderarea acesteia la Asociația Europeană de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, ca membru cu drepturi depline.

Respectarea prevederilor legale de către ARACIS și asigurarea, păstrarea statutului juridic de instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, buget propriu de venituri și cheltuieli, independență și neimplicare față de factorul politic a permis înregistrarea acesteia în EQAR.

Aplicarea prevederilor ESG pentru învățământul superior din România a mărit nivelul de asigurare a calității studiilor și a permis furnizarea unor programe de studii superioare de calitate.

2. EVALUAREA EXTERNĂ A CALITĂȚII STUDIILOR UNIVERSITARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

2.1. Cadrul legislativ și normativ ce reglementează evaluarea externă a calității studiilor universitare în Republica Moldova

Sistemul educațional din RM în cei 27 ani de la dobândirea independenței, nu a suportat schimbări majore. Deși, în ultimii 15 ani au fost întreprinse multiple măsuri de reorganizare și ajustare la cerințele spațiului unic educațional european, mai există lacune. În ultimii ani a fost lansată reforma în sistemul educațional din Republica Moldova, cu ajutorul financiar din partea UE. Actualmente Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, organ abilitat pentru realizarea politicilor educaționale, desfășoare această reformă.

Anterior, la solicitarea Fundației Friedrich Naumann pentru Liberate, Institutul de Marketing și Sondaje a efectuat un studiu pentru stabilirea problemele majore cu care RM se confruntă în domeniul educației. Ca urmare a celor mai majore probleme stabilite și formulate au fost:

- lipsa cadrelor didactice și manageriale calificate;
- baza tehnico-materială inadecvată, învechită;
- neimplicarea părinților în viața școlii;
- disproporționalitatea rețelei de instituții de învățământ.

În urma sondajului și analizei efectuate în ansamblu au fost propuse mai multe recomandări de urmat, cum ar fi:

- consolidarea rețelei de instituții de învățământ general;
- extinderea autonomiei și responsabilizarea instituțiilor de învățământ;
- implementarea mecanismelor de finanțare pe bază de performanță;
- modernizarea curriculumului;
- instituționalizarea evaluărilor externe;
- reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice și manageriale;
- îmbunătățirea statisticii educației.

Anii 2000 au lansat o nouă etapă în remodelarea sistemului de învățământ din RM și de revizuire a viziunii de asigurare a calității studiilor. Unul din vectorii principali care au fost stabili, era constituirea instituțiilor responsabile de asigurarea calității și organizarea evaluărilor independente a calității studiilor din RM.

Prima instituție care trebuia să asigure evaluări externe independente în învățământul profesional-tehnic și superior a fost Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare a Instituțiilor de Învățământ, creată în anul 2000. Acesta instituție a încercat să promoveze o politică

independentă față de Ministerul Educației, astfel a reușit să evalueze și acrediteze toate instituțiile de învățământ superior de stat existente la acel moment, majoritatea celor private și circa 10 instituții de învățământ profesional-tehnic. Activitatea acestei instituții deși a fost una productivă, a luat sfârșit în anul 2002, în circumstanțele implicării factorului politic.

După lichidarea acestei structuri, responsabilitățile de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ profesional-tehnic și superior au fost transferate către o subdiviziune nou creată în cadrul Ministerului Educației - Departamentul de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ, care a funcționat până în 2005. În 2005, RM a aderat la Procesul Bologna, astfel recomandările și practicile europene în domeniul asigurării calității ce urmau a fi preluate și lipsa recunoașterii internaționale a evaluărilor desfășurate până la acel moment, au dus la stoparea activității Departamentului.

În anul 2002 a mai fost creată o structură responsabilă de evaluarea externă a prestatorilor de servicii educaționale - Camera de Licențiere, care în perioada anilor 2002-2013 trebuia să realizeze evaluarea externă în vederea acordării licenței de funcționare, iar responsabilitatea pentru evaluarea externă în vederea acreditării i-a revenit Ministerului Educației în totalitate. În realitate, procedura de acordare a licenței s-a extins doar asupra instituțiilor private de învățământ, iar responsabilitatea improprie domeniului său de activitate n-a avut nici un impact asupra nivelului de calitate a serviciilor educaționale prestate de entitățile înregistrate la Camerele de Licențiere.

În anul 2004, odată cu intrarea în vigoare a Codului privind știința și inovarea al Republicii Moldova, a fost creată o nouă entitate - Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare, responsabil pentru evaluarea și acreditarea organizațiilor din sfera științei și inovării, precum și pentru atestarea cadrelor științifice și științifico-didactice de înaltă calificare [7, p.49].

Perioada 2005-2014, a fost o perioadă de stagnare, în care nu s-au realizat activități de evaluare externă. Pe data de 17 iulie 2014, a fost aprobat Codul Educației, care a pus începutul unei noi etape, prin crearea a 3 structuri responsabile de asigurarea calității studiilor în RM:

- 15 august 2014 - a fost semnat actul de instituire a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional, entitate independentă responsabilă de evaluarea externă în vederea autorizării și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional-tehnic, superior și de formare continuă;
- 27 octombrie 2014 - a fost semnat actul de instituire a Inspectoratului Școlar Național, entitate subordonată Ministerului Educației, responsabilă de inspectarea și evaluarea activităților instituțiilor de învățământ general;
- 10 martie 2015 - a fost semnat actul de instituire a Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare, entitate subordonată Ministerului Educației, responsabilă de elaborarea

curriculumului național și organizării evaluării rezultatelor școlare și examenelor în învățământul general.

Guvernul RM în primăvara anului 2015 a aprobat prin HG nr. 191 din 22 aprilie 2015 Regulamentul de organizare și funcționare al ANACIP. În conformitate cu Regulamentul, ANACIP are drept misiune dezvoltarea și promovarea culturii calității în domeniul învățământului profesional tehnic, superior și în formarea continuă, contribuind la sporirea competitivității economice și coeziunii sociale în RM [8].

Scopul principal al ANACIP a fost „de a asigura un sistem integrat, credibil, obiectiv și transparent de evaluare externă și acreditare a instituțiilor și a programelor de studii din învățământul profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova[9]”.

ANACIP și-a desfășurat activitatea pe parcursul a 3 ani, până în februarie 2018, astfel reușind să realizeze un amplu proces de activități de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii din domeniul învățământului profesional tehnic, superior și formare continuă, precum și a instituțiilor de învățământ, ce a creat un impact profund asupra sistemului educațional din RM.

Reforma din sectorul educației și Planul de acțiuni al Guvernului RM pentru anii 2016-2018, a inclus și activitatea de reformare a ANACIP, activitatea soldată de revizuirea Codului Educației, Codului Științei și Inovării. Conform proiectelor de reformă, intenția autorităților a fost de a crea o structură de asigurare a calității performantă și eficientă, care să promoveze și să evalueze multidimensional și multigradual competitivitatea și durabilitatea proceselor educaționale din RM.

Prin HG nr. 201 din 28.02.2018, ANACIP este reorganizată într-o nouă entitate cu denumirea de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), autoritate administrativă în subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, realizată prin absorbția de către ANACIP a atribuțiilor și responsabilităților Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare și ale Inspectoratului Școlar Național.

HG nr. 201 din 28 februarie 2018 Cu privire la organizarea și funcționarea ANACEC, include Regulamentul de funcționare, misiunea, funcțiile de bază, drepturile agenției, structura organizatorică. Astfel, noua structură creată are misiunea de a implementa politicile statului și de a contribui la dezvoltarea orientată spre cele mai bune standarde internaționale în domeniile de competență atribuite.

Ca urmare a reorganizării, pe parcursul a 3 luni ANACEC urma să revizuiască și să aprobe noile acte normative care reglementează activitatea acesteia.

Activitatea ANACEC de evaluare externă în învățământul superior este reglementată de Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și

acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616 din 18 mai 2016, iar documentele interne normative sunt Ghidurile de evaluare externă, aprobate în ședința Consiliului de Conducere al ANACIP din 23 iunie 2016, proces-verbal nr. 9. La baza elaborării actelor normative ale ANACIP (ANACEC) a fost Codul Educației al Republicii Moldova Nr.152 din 17.07.2014 cu modificările ulterioare.

2.1.1. Metodologia de evaluare externă a calității

Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, în continuare Metodologie, aprobată de Guvernul prin HG Nr. 616 din 18 mai 2016 și modificată prin HG 1270 din 26.12.2018 [10, p.74], este structurată în următoarele capitole [11]:

- I. Dispoziții generale;
- II. Principii, standarde de acreditare, criteriile și indicatori de performanță pentru asigurarea calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ;
- III. Proceduri de inițiere a evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ;
- IV. Proceduri de inițiere a evaluării externe în vederea acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ;
- V. Proceduri de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ;
- VI. Decizii finale privind rezultatele evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ;
- VII. Proceduri de reclamare și contestare a procesului de evaluare externă;
- VIII. Dispoziții finale și tranzitorii.

Metodologia a fost elaborată în conformitate cu cadrul normativ național și european (recomandări internaționale) din domeniu:

- Codul educației al RM;
- Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, ale specialităților și calificărilor, meseriilor/profesiilor;
- Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior;

- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională;
- Cadrul european pentru asigurarea calității în educație și formare profesională.

Această Metodologie reglementează cadrul conceptual, normativ și procedural de evaluare externă a calității studiilor. La formularea Metodologiei au fost utilizate noțiuni definite în articolul 3 al Codului educației nr.152 din 17 iulie 2014, dar și alte termeni de specialitate care se utilizează în acest domeniu.

Trebuie de menționat, că după reorganizarea ANACIP și formarea noii structuri ANACEC, a urmat perioada de revizuire, actualizare a documentelor normative interne, dar și a Metodologiei.

2.1.2. Noțiuni din domeniul asigurării calității studiilor

Noțiunile de bază în domeniul asigurării calității studiilor sunt:

- **Standardul de acreditare** este ansamblu de cerințe care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a activităților de către o organizație furnizoare de educație. Standardele de acreditare sunt formulate în termeni de reguli sau rezultate, sub forma unui enunț, sunt diferențiate pe criterii de evaluare și se concretizează într-un set de indicatori de performanță, standarde de evaluare și standarde de evaluare minim obligatorii.

- **Criteriile de evaluare** reprezintă niveluri de performanță, prin intermediul cărora se examinează posibilitățile atingerii anumitor standarde și/sau obiective, care sunt specifice fiecărui standard de acreditare. Fiecărui criteriu îi corespund unul sau câțiva indicatori de performanță și un anumit număr de puncte.

- **Indicatorul de performanță** reprezintă instrumentul de măsurare care indică caracteristicile unui anumit criteriu de evaluare a calității programului de studiu și a activității instituției de învățământ.

- **Calitatea în învățământ** – ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale ofertanților acestuia, prin care sânt satisfăcute așteptările beneficiarilor în raport cu standardele de calitate.

- **Evaluare a calității educației** – examinare multicriterială a măsurii în care instituția educațională și programele acesteia îndeplinesc standardele educaționale naționale de referință.

- **Evaluare criterială** – evaluare a rezultatelor școlare, efectuată prin descriptori, care specifică nivelul performanțelor individuale ale studentului în raport cu competențele urmărite.

- **Sistem de educație** – ansamblul instituțiilor și organizațiilor (educaționale, economice, politice, științifice, culturale, obștești), precum și al comunităților (familie, popor, națiune, grupuri profesionale, mass-media) care, în mod direct sau indirect, explicit sau implicit,

realizează funcții educaționale, asigurând procesul de formare și dezvoltare a personalității în cadrul educației formale, nonformale și informale.

- **Standarde educaționale de stat** – condițiile obligatorii de realizare a programelor educaționale la toate nivelurile și ciclurile de învățământ în instituțiile publice și private, precum și cerințele minime obligatorii față de conținutul programelor educaționale, volumul maxim de muncă pretins copilului, elevului sau studentului și cadrului didactic, față de infrastructura și dotarea instituției de învățământ, față de nivelul de pregătire al absolvenților și organizarea procesului educativ. Standardele educaționale de stat constituie baza pentru evaluarea obiectivă a calității și a nivelului de instruire și calificare a absolvenților, indiferent de forma de realizare a studiilor.

- **Acreditare** – procedură prin care un organism, ce are o anumită autoritate, recunoaște legal că un organism sau o persoană este competentă să efectueze sarcini specifice.

- **Asigurare a calității** – ansamblu de acțiuni planificate și sistematice, necesare pentru a da încrederea corespunzătoare că un produs sau serviciu va satisface condițiile de calitate specificate.

- **Calitate** – aptitudine a unui produs, a unei lucrări sau a unui serviciu de a satisface necesitățile utilizatorilor; componentele ei pot fi în special: caracteristici și performanțe, fiabilitate, disponibilitate, durabilitate, securitatea utilizării, caracter nepoluant, cost global de posesie etc.

- **Cerință** – dispoziție care formulează criterii de îndeplinit.

- **Cerință necesară** – cerință obligatorie.

- **Criterii** – caracteristici care sunt considerate importante și pe a căror succes sau defect se poate judeca.

- **Evaluare a calității** – examinare sistematică a măsurii în care o entitate este capabilă să satisfacă condițiile specificate.

- **Recomandare** – prevedere specifică făcută cu scopul de a schimba un produs, proces sau program și care trebuie dezvoltată sau respinsă oficial înainte de terminarea revizuirii proiectului; proiectul se poate referi la un produs, proces sau program.

- **Standard** – document stabilit prin consens și aprobat de un organism recunoscut, care prevede, pentru folosire comună și repetată, reguli, linii directoare sau caracteristici pentru activități și rezultatele lor.

Noțiunile prezentate sunt conform Dicționarului Explicativ al Termenilor Infrastructurii Calității [12], dar și a actelor normative ce reglementează domeniul de asigurare a calității studiilor[11, 13].

Utilizarea noțiunilor și termenilor permite realizarea evaluărilor externe corect, obiectiv și nu lasă loc de interpretări.

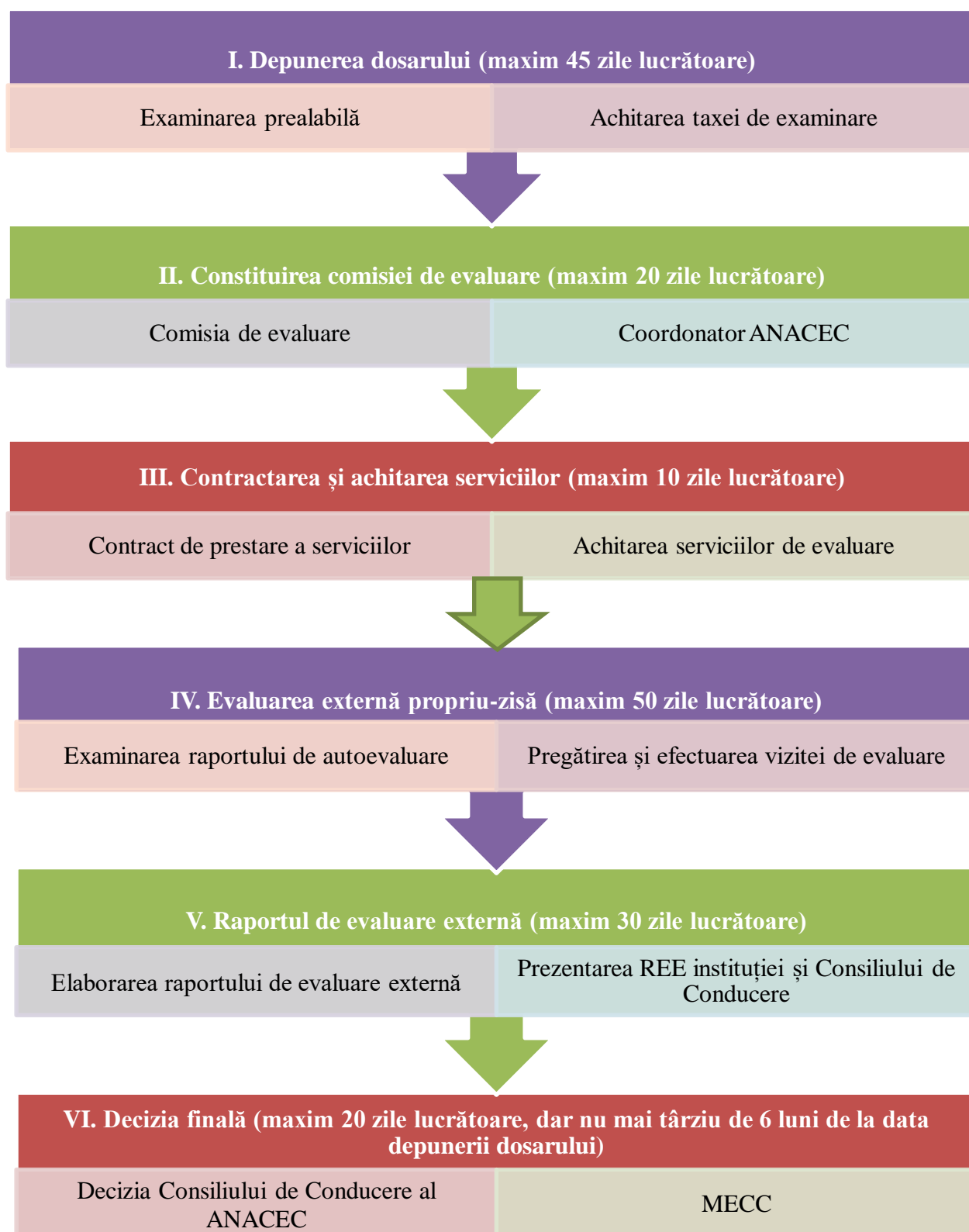
2.2. Procedura de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență

Evaluarea externă a calității programelor de studii se face fie în vederea autorizării de funcționare provizorie, fie în vederea acreditării programului de studii/instituției.

2.2.1. Procedura de evaluare externă aplicată de ANACEC

Procedura de evaluare externă aplicată de ANACEC durează până la 6 luni, este descrisă în Metodologie și poate fi structurată în 6 etape (schema 1).

Schema 1. Procedura de evaluare externă aplicată de ANACEC

Etapa I. Depunerea și examinarea dosarului de evaluare

Dosarul de evaluare este depus de către reprezentantul instituțional la ANACEC în perioada de depunere, care se stabilește pe intern și este comunicată cu cel puțin o lună pînă la demararea procesului de depunere. Dosarul de evaluare se depune pentru fiecare program evaluat sau pentru evaluarea instituțională instituție și trebuie să conțină:

- Cererea pentru inițierea procedurii de evaluare externă în vederea acreditării/autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență;
- Raportul de autoevaluare;
- Copia certificatului de constituire/înregistrare a instituției;
- În cazul primei acreditări – dovada autorizării de funcționare provizorie;
- În cazul celei de-a doua acreditări – dovada ultimei acreditării a programului de studiu;
- În cazul primei acreditări instituționale – dovada autorizării de funcționare provizorie;
- În cazul celei de-a doua acreditări instituționale – dovada acreditării instituționale anterioare;
- Copia autorizației sanitare de funcționare (pentru toate incintele utilizate în procesul de studii);
- Copia avizului de prevenire și stingere a incendiilor la desfășurarea unor genuri de activitate (pentru toate incintele utilizate în procesul de studii);
- În cazul în care procesul de studii se realizează în spații închiriate – copia contractului de locațiune;
- Planul de învățământ la programul de studiu aprobat de Ministerul Educației și ministerele de resort;
- Confirmarea achitării taxei de examinare, care este reglementată de Regulamentul de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, care la moment este de 1550 lei per dosar [14, p.10].

Dosarul se prezintă atât în format fizic, precum și electronic. În cazul autorizării de funcționare provizorie unele din aceste acte nu se prezintă.

Examinarea dosarului se face doar după achitarea taxei de examinare. În baza examinării dosarului personalul ANACEC completează Fișa de examinare a dosarului de evaluare externă a calității. În cazul în care dosarul nu este complet, în Fișa de examinare se completează rubrica Concluzii cu actele care urmează a fi completate, precum și data prezentării repetate a dosarului de către instituție și este anunțată instituția. În cazul în care dosarul este complet, se propune inițierea procedurii de evaluare externă, oar dosarul este transmis spre examinare Consiliului de Conducere al ANACEC. În mediu, prima etapă durează maxim 45 zile lucrătoare.

Etapa II. Constituirea Comisiei de evaluare externă și stabilirea Coordonatorului din partea ANACEC

Ca urmare a examinării dosarului de către CC al ANACEC și a inițierii procedurii de evaluare externă are loc formarea și aprobarea componenței Comisiei de evaluare externă și numirea coordonatorului din partea ANACEC.

Membrii CEE sunt selectați din Registrul intern al evaluatorilor externi a ANACEC. Membrii CEE pot fi cadrele didactice din învățământul profesional tehnic, superior, din cercetare și formarea continuă, cu grad/titlu științifico-didactic, grad managerial sau didactic cu experiență în asigurarea calității în învățământ, reprezentanți ai angajatorilor, reprezentanți ai studenților, experți din străinătate. Componența CEE este discutată și aprobată în cadrul ședințelor CC al ANACEC. În componența CEE neapărat se regăsesc reprezentanți a mediului de afaceri, studenților, cadre didactice cu titluri și cadre manageriale. CEE este formată din președinte și membrii. Președintele CEE are un rol special și atribuții suplimentare, fiind responsabil de organizarea activității CEE, perfectarea finală a Raportului de evaluare externă și de prezentarea în cadrul ședinței CC a raportului de evaluare externă și recomandarea CEE.

Componență aprobată a CEE este expediată printr-o scrisoare oficială instituției evaluate, care în termen de 5 zile lucrătoare trebuie să vină cu comentarii privind acceptarea componenței CEE sau refuzul argumentat a unui anumit membru.

Răspunsul pozitiv al instituției permite coordonatorului desemnat din partea ANACEC organizarea și realizarea ședințelor de lucru cu membrii CEE, în baza Metodologiei de formare a experților evaluatori a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional, aprobată în februarie 2017.

Etapa III. Determinarea taxei de prestări servicii de evaluare externă

În paralel cu etapa a doua, se calculează taxa de prestări servicii de evaluare externă, se elaborează, coordonează și semnează contractul de prestări servicii cu instituția solicitantă. Taxa se calculează în baza Regulamentului de calculare a taxei privind prestarea serviciilor de evaluare externă, și se determină în funcție de anumiți coeficienți de complexitate, cum ar fi: numărul de programe înaintat spre evaluare, localizarea instituției, numărul de comisii și de experți evaluatori care vor realiza evaluarea, ș.a [14].

După calcularea taxei, instituția de învățământ este pusă la cunoștință cu aceasta și se încheie contractul de prestări servicii între Agenție și instituția de învățământ superior care solicită evaluarea externă a programelor de studii.

Taxă calculată trebuie să fie achitată în maxim 10 zile lucrătoare de la data semnării contractului.

Etapa IV. Evaluarea externă propriu-zisă

Etapa dată presupune lucru membrilor CEE cu dosarul de autoevaluare, pregătirea fișei vizitei, vizita de evaluare în instituție care durează minim 3 zile lucrătoare.

Organizarea, coordonarea și stabilirea vizitei de evaluare se face de coordonatorul ANACEC cu reprezentanții instituționali și cu membrii CEE. Se stabilește perioada vizitei de evaluare și se întocmește programul vizitei, care este comunicat din timp tuturor celor implicați în proces.

Evaluarea externă care începe cu examinarea dosarului și finalizează cu realizarea vizitei de evaluare în instituție trebuie să se desfășoare în maxim 50 zile lucrătoare.

Etapa V. Realizarea Raportului de Evaluare Externă

După realizarea vizitei de evaluare membrii CEE, trebuie să realizeze Raportul de evaluare externă pentru fiecare program evaluat. Această etapă presupune elaborarea Raportului de către fiecare membru al CEE, ședința de lucru în care se discută conținutul și punctajul acordat, prezentarea variantei finale a Raportului de către președintele CEE coordonatorului ANACEC. Ulterior coordonatorul expediază varianta finală instituției care conform Metodologiei are 10 zile lucrătoare pentru a se expune pe marginea acestuia.

În cazul în care apar comentarii la raport, instituția le prezintă în scris, iar membrii CEE se întrunesc în ședință de lucru, examinează comentariile și întocmesc Proces-verbal, ulterior intervenind pe conținutul Raportului, dacă e cazul.

În cazul când nu sunt comentarii, raportul final este expediat membrilor CC pentru discutarea acestuia în ședință. Această etapă are timpul acordat maxim 30 zile lucrătoare.

Etapa VI. Examinarea Rapoartelor de evaluare externă și aprobarea Deciziilor de propuneri de către CC al ANACEC

În ședința CC, președintele CEE prezintă cele constatate în timpul procesului de evaluare cu expunerea recomandării membrilor CEE, membrii CC discută pe marginea celor constatăte și fac propuneri de Decizii care se introduc în buletinele de vot. Procedura de votare și de luare a deciziilor este descrisă în Regulamentul de desfășurare a ședințelor CC al ANACEC.

Decizia finală a CC este expediată prin scrisoare oficială însoțită de Rapoartele sintetice a CC pentru fiecare program de studii care a fost discutat în ședința CC către MECC, care ulterior este responsabilă de emiterea Deciziei finale de acreditare sau autorizare de funcționare provizorie.

2.2.2. Standarde de acreditare naționale

Evaluarea externă a calității studiilor în RM, se face în baza standardelor de acreditare naționale, care sunt stipulate în Anexa nr. 2 la Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă.

Standardele naționale de acreditare ce se referă la învățământul superior și au fost elaborate în corespundere cu Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior.

Standardul de evaluare națională este formulat printr-un enunț, reflectă cerințele/exigențele impuse calității programului de studii și activității instituției de învățământ, și permite determinarea nivelului de realizare a acestor cerințe. El descrie (cantitativ și/sau calitativ), cu un anumit nivel de detaliere, cerințele și condițiile care trebuie îndeplinite. Standardele de evaluare sunt de trei tipuri [13, p.8]:

- măsurabile – se măsoară în procente sau în unități proprii: număr de studenți, cadre didactice și științifice (și divizarea pe categorii: titulari, prin cumul intern, prin cumul extern ș.a.), număr de publicații, proiecte de cercetare, brevete, calculatoare ș.a., metri pătrați, coeficienți (raportul dintre numărul de cadre didactice și studenți), etc.;
- atributive bivalente – apreciate prin „da” sau „nu”; de exemplu, prezența unor acte normative, strategii, planuri, rapoarte, subdiviziuni ale instituției, laboratoare, procese verbale etc.;
- atributive multivalente – apreciate prin nivele de calitate, se aplică în cazul evaluării corespunderii unor cerințe/condiții de caracter calitativ, care nu pot fi măsurate cantitativ, de exemplu, instituția are un sistem intern de asigurare a calității: a) funcțional și eficace; b) parțial funcțional și eficace; c) nefuncțional.

Similar ca în ESG, standardele naționale sunt 10 la număr și au fiecare denumire și explicație similar cu cele europene. Mai jos sunt prezentate conținutul și prevederile standardelor de acreditare naționale, așa cum sunt specificate în Ghidul de evaluare externă a programelor de studii de licență, învățământ superior, aprobat de ANACIP, Chișinău 2016.

Denumirea acestor standarde sunt identice pentru toate domeniile – superior, profesional tehnic, formare continuă.

„Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității - Instituția dispune de politici pentru asigurarea calității care sunt publice și sunt parte a managementului lor strategic. Actorii interni dezvoltă și implementează aceste politici prin intermediul unor structuri și procese adecvate, implicând în același timp și actori externi.

Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programelor - Instituția dispune de procese de proiectare și aprobare a programelor. Programele sunt proiectate în așa fel, încât să atingă obiectivele pentru care au fost create incluzând rezultatele învățării. Calificările rezultate în urma unui program sunt specificate clar făcând referire la nivelul corespunzător din cadrul național al calificărilor pentru învățământul superior, respectiv, din Cadrul Calificărilor din Spațiul European al Învățământului Superior.

Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student - Instituția asigură programe care încurajează studenții să aibă un rol activ în procesele de învățare, iar evaluarea studenților reflectă această abordare.

Standard de acreditare 4. Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student - Instituția aplică în mod consecvent reglementările definite și publicate în prealabil, acoperind toate fazele „ciclului vieții” de student, cum ar fi: admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări.

Standard de acreditare 5. Personalul academic - Instituțiile se asigură de competența cadrelor lor didactice, aplică procese corecte și transparente de recrutare și dezvoltare a personalului academic.

Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student - Instituția finanțează, în mod corespunzător, activitățile de învățare și predare. Instituția asigură studenții cu resurse de învățare și servicii de suport adecvate și ușor accesibile.

Standard de acreditare 7. Managementul informației - Instituția se asigură că sunt colectate, analizate și utilizate informații relevante pentru gestionarea eficientă a programelor lor și a altor activități.

Standard de acreditare 8. Informații de interes public - Instituția publică informații despre activitatea lor incluzând detalii clare, precise, obiective, actualizate și ușor accesibile, despre programele lor.

Standard de acreditare 9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor - Instituția monitorizează și evaluează periodic programele pe care le oferă, pentru a se asigura că acestea își ating obiectivele și răspund nevoilor studenților și ale societății. Aceste evaluări conduc la îmbunătățirea continuă a programelor. Orice măsură planificată sau implementată ca rezultat al evaluării este comunicată tuturor celor interesați.

Standard de acreditare 10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic - Instituțiile se supun ciclic proceselor de asigurare externă a calității [13, p.13-49]”.

Aceste standarde sunt aplicate în procesul de evaluare externă a calității studiilor la diferite nivele în RM, superior, profesional tehnic, formare continuă.

2.3. Instrumentele de lucru utilizate de ANACEC (ANACIP) în procesul de evaluare externă a calității

Instrumentele de lucru utilizate de ANACEC în procesul de evaluare a calității studiilor programelor de învățământ superior de licență sunt Metodologia și Ghidul de evaluare Externă a programelor de studii de licență, învățământul superior aprobat de Consiliul de Conducere al ANACIP (ANACEC).

Evaluarea externă a calității este solicitată de către prestatorii de servicii educaționale pentru a demonstra conformitatea programelor de studii sau a instituției cu standardele minime de calitate.

Evaluarea externă a calității se realizează în baza prevederilor Codului educației (titlul. V. Învățământ superior), a standardelor de acreditare, criteriilor și a indicatorilor de performanță.

Pentru asigurarea calității educației în învățământul superior ca documente de referință servesc Standardele și linii directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului superior, versiunea 2015, revizuite și aprobate în cadrul Conferinței Ministeriale din Erevan mai 2015.

Metodologia de evaluare externă conține informații despre standardele de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță (tabelul 1).

Tabelul 1. Criteriile și indicatorii de performanță per standarde de acreditare

Standard de acreditare	
Criteriul	Indicatori de performanță
Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității	
Criteriul 1.1. Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului	1.1.1. Statutul juridic al instituției vs. realizarea programului de studiu
Criteriul 1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității	1.2.1. Strategia și politica educațională de asigurare a calității
	1.2.2. Organizarea, aplicarea și eficacitatea sistemului intern de asigurare a calității (<i>Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie</i>)
	1.2.3. Internaționalizarea programului de studiu (<i>Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie</i>)
Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programelor	
Criteriul 2.1. Proiectarea și aprobarea programelor de studiu	2.1.1. Cadrul general de proiectare al programului de studii

	2.1.2. Racordarea programului de studiu la cadrul Național al calificărilor
Criteriul 2.2. Conținutul programului de studiu	2.2.1. Misiunea și obiectivele programului de studiu
	2.2.2. Planul de învățământ
	2.2.3. Curricula pe discipline <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	2.2.4. Relevanța programului de studiu
Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student	
Criteriul 3.1. Procesul de predare-învățare	3.1.1. Formele de organizare a procesului de predare-învățare
	3.1.2. Centrarea pe student a metodelor de predare-învățare <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	3.1.3. Utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	3.1.4. Calendarul academic și oralul procesului de studii <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 3.2. Stagii de practică	3.2.1. Organizarea stagiilor de practică <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	3.2.2. Acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică
Criteriul 3.3. Evaluarea rezultatelor academice	3.3.1. Organizarea procesului de evaluare a rezultatelor academice <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	3.3.2. Organizarea procesului de evaluare a stagiilor de practică <i>(Nu se aplică în cazul</i>

	<i>evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 4. Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student	
Criteriul 4.1. Admiterea studenților	4.1.1. Recrutarea și admiterea studenților <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	4.1.2. Accesul grupurilor dezavantajate la studii <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 4.2. Progresul studenților	4.2.1. Promovabilitatea studenților <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	4.2.2. Mobilitatea academică <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 4.3. Recunoașterea și dobândirea de certificări	4.3.1. Conferirea titlului și eliberarea diplomei <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 5. Personalul academic	
Criteriul 5.1. Recrutarea și administrarea personalului academic	5.1.1. Planificarea, recrutarea și administrarea personalului academic
	5.1.2. Calificarea profesională a personalului academic
Criteriul 5.2. Dezvoltarea personalului academic	5.2.1. Strategii/ politici/măsuri de dezvoltare a personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	5.2.2. Planificarea și realizarea activității metodice a personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	5.2.3. Evaluarea personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea</i>

	<i>autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 5.3. Activitatea de cercetare științifică și inovare a personalului academic	5.3.1. Planificarea și susținerea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	5.3.2. Realizarea și monitorizarea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	5.3.2. Valorificarea rezultatelor activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student	
Criteriul 6.1. Personalul administrativ și auxiliar	6.1.1. Planificarea și coordonarea activității personalului administrativ și auxiliar
Criteriul 6.2. Resurse materiale și de învățare	6.2.1. Existența, utilizarea spațiilor educaționale și de cercetare
	6.2.2. Dotarea și accesibilitatea spațiilor educaționale și de cercetare
	6.2.3. Dotarea, dezvoltarea și accesibilitatea fondului bibliotecii destinat programului de studiu
	6.2.4. Asigurarea și accesul studenților la suportul curricular <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 6.3. Resurse financiare	6.3.1. Mijloace financiare alocate procesului educațional și cercetării la programul de studiu
	6.3.2. Taxe de studii și burse la programul de studiu <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în</i>

	<i>vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 6.4. Asigurarea socială a studenților	6.4.1. Asigurarea studenților cu cămin
Standard de acreditare 7. Managementul informației	
Criteriul 7.1. Accesul la informație	7.1.1. Managementul informației și accesul studenților și angajaților la informațiile privind programul de studiu
Criteriul 7.2. Baze de date	7.2.1. Constituirea și accesul la baza de date a programul de studiu <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 8. Informații de interes public	
Criteriul 8.1. Transparența informației de interes public cu privire la programul de studiu	8.1.1. Pagina web a instituției/ programului de studiu
	8.1.2. Transparența informației de interes public cu privire la activitatea catedrei/ departamentului/ programului de studiu <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor	
Criteriul 9.1. Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor de studiu	9.1.1. Monitorizarea și revizuirea ofertei educaționale și a programelor de studii <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	9.1.2. Monitorizarea proceselor de predare-învățare-evaluare <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	9.1.3. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare a programului de studiu
	9.1.4. Evaluarea programului de studiu de către studenți, absolvenți, angajatori și alți beneficiari <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Criteriul 9.2. Angajarea în câmpul muncii	9.2.1. Mecanisme instituționale de evidență a

	angajării absolvenților în câmpul muncii <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	9.2.2. Activități de orientare profesională și competitivitatea absolvenților pe piața muncii <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
Standard de acreditare 10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic	
Criteriul 10.1. Asigurarea externă a calității	10.1.1. Executarea dispozițiilor și recomandărilor Ministerului Educației și a ministerelor de resort <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>
	10.1.2. Realizarea observațiilor, recomandărilor și deciziilor formulate în baza evaluării externe de către ANACIP/alte Agenții de Asigurare a Calității <i>(Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie)</i>

Sursa: *Anexa 2, Metodologia de evaluare externă*

Ghidul include mecanisme operaționale și cele instrumentale ale evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ, instituțiilor și organizațiilor prestatoare de servicii educaționale.

Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență este un instrument de lucru atât pentru experții evaluatori cât și pentru instituțiile superioare de învățământ, conținutul și structura acestuia este prezentată în tabelul 2.

Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență are o structură simplă format din 10 Standarde de acreditare → 23 Criterii → 50 Indicatori de performanță → standarde de evaluare → 8 Standarde de evaluare minim obligatorii. Ghidul conține informații utile despre Documentele de referință și conținutul Raportului de autoevaluare, care sunt sugestive atât pentru reprezentanții instituționali cât și pentru experții evaluatori.

Standardele de evaluare prezentate în Ghid, reprezintă standarde cantitative și în baza acestora se urmărește realizarea standardului de acreditare. Fiecare standard de evaluare este bine explicat și permite aprecierea gradului de realizare a indicatorului de performanță, în baza

punctajului care se acordă. Exempletul de structură și conținut al standardului de acreditare 1, conform Ghidului de evaluare externă este prezentat în tabelul 2 [13, p.13].

Conform Ghidului de evaluare externă „Fiecărui indicator de performanță îi corespund 1-2 standarde de evaluare, cărora li se atribuie o anumită pondere și care permit calcularea punctajului pe fiecare indicator de performanță, criteriu de evaluare și standard de acreditare. Unii indicatori de performanță au standarde de evaluare minim obligatorii (SEMO) [13, p.9]”.

În Ghidul de evaluare se regăesc 8 SEMO care „sunt stabilite de actele normative naționale sau de practicile internaționale în domeniu, impun cerințe/condiții minime acceptabile și obligatorii față de calitatea programului de studiu/instituției. Pentru a obține autorizarea de funcționare provizorie/acreditarea programului de studiu/instituției toate SEMO trebuie respectate”[13, p.9].

Tabelul 2. Structura și conținutul Ghidului de evaluare pentru standardul 1 de acreditare

Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității (8,0 pct.)			
Instituțiile dispun de politici pentru asigurarea calității care sunt publice și sunt parte a managementului lor strategic. Actorii interni dezvoltă și implementează aceste politici prin intermediul unor structuri și procese adecvate, implicând în același timp și actori externi.			
Criteriul 1.1. Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului (2,0 pct.)			
Indicatori de performanță	Documente de referință (DR)/ Conținutul raportului de autoevaluare (RA)	Standarde de evaluare	Ponderea (puncte)
1.1.1. Statutul juridic al instituției vs. realizarea programului de studiu	DR: 1. Codul Educației; 2. Carta universitară; 3. Actele de constituire/înregistrare a instituției; 4. Autorizația sanitară de funcționare; 5. Autorizarea de funcționare provizorie, certificatul de acreditare, licențe (<i>Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare</i>)	1,0 – Cadrul juridic-normativ al programului este conform cerințelor legale; 0 – Cadrul juridic-normativ al programului de studiu nu este conform cerințelor legale. Standard de evaluare minim obligatoriu: Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului de studiu este conform cerințelor legale. Instituția de învățământ deține Autorizația sanitară de funcționare.	2,0

	<p><i>provizorie).</i></p> <p>RA:</p> <p>1. Descrierea statutului juridic al instituției;</p> <p>2. În cazul evaluării externe în vederea acreditării se va prezenta istoricul programului de studii, cu menționarea autorizărilor sau acreditărilor anterioare.</p>		
--	---	--	--

Sursa: *Ghid de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență*

Pentru realizarea procesului de evaluare sunt utilizate ca instrument de lucru Fișa vizitei și Raportul de evaluare externă, care se completează pentru fiecare program aparte.

Fișa vizitei este un document intern al ANACEC, completat în timpul vizitei la instituție de către membrii CEE. Fișa vizitei permite membrilor CEE consemnarea informațiilor colectate din interviurile ce au loc cu managementul instituției, responsabilii de asigurare a calității la mai multe nivele, responsabilii de program, cadrele didactice, angajatorii, studenții și absolvenții programului, vizitarea spațiilor, dovezilor suplimentare prezentate în timpul vizitei la instituție. Pe final cele consemnate în fișa vizitei se discută și se asumă responsabilitatea celor consemnate atât fiecare membru din CEE cât și reprezentanții instituționali prin semnare. Ulterior fișa vizitei se păstrează în două exemplare, unul în dosarul de autoevaluare arhivat la ANACEC și unul rămâne la instituție.

În timpul vizitei de evaluare membrii CEE, după caz, asistă la orele desfășurate la programul de studii și completează Fișa de observare a lecției, care este parte componentă a fișei vizitei.

Ca finalitate a evaluării externe se întocmește Raportul de evaluare externă a programului de studii. Pentru realizarea acestuia se folosesc informațiile colectate și consemnate în Fișa vizitei, precum și cele prezentate de instituție în dosarul de autoevaluare. Raportul de evaluare externă se semnează de toți membrii CEE, astfel fiecare își asumă responsabilitatea pentru cele consemnate și pentru recomandarea finală a CEE.

2.4. Concluzii

Aderarea RM la procesul de la Bologna a permis dezvoltarea la nivel de țară a organelor competente în asigurarea calității studiilor, astfel facilitând apariția diverselor structuri de-a lungul anilor.

Apariția ANACIP în anul 2016, a marcat o nouă etapă în dezvoltarea domeniului de asigurare a calității studiilor în RM.

Elaborarea și aprobarea Metodologiei de evaluare externă și a standardelor de acreditare naționale a facilitat dezvoltarea și a deschis oportunități spre recunoașterea pe plan european a RM.

Aplicarea prevederilor ESG în standardele naționale de acreditare permite RM furnizarea programelor de studii de calitate, similare celor din SEÎS.

Procedura de evaluare externă aplicată de ANACEC permite evaluarea obiectivă și transparentă a calității studiilor universitare în RM.

Modificarea Metodologiei de evaluare va marca o nouă etapă în asigurarea calității studiilor universitare.

3. REZULTATELE EVALUĂRII EXTERNE A CALITĂȚII, , PROGRAMELOR DE STUDII SUPERIOARE DE LICENȚĂ, REALIZATE DE ANACEC (ANACIP) ÎN PERIOADA 2016-2018

3.1. Rezultatele evaluării externe a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență

Evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie se solicită pentru a proba existența unor resurse, facilități și structuri instituționale în cazul creării unei noi instituții de învățământ, modificării formei organizatorice a instituției de învățământ, inițierii unui nou program de studii sau alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

Procedura de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie prevede același algoritm ca și în cazul acreditării. Instrumentul de bază aplicat este Ghidul de evaluare.

În cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență, se aplică 8 standarde de acreditare:

- Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității – 2 criterii / 2 indicatori
- Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programelor – 2 criterii / 5 indicatori
- Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student – 2 criterii / 2 indicatori
- Standard de acreditare 5. Personalul academic – 1 criteriu / 2 indicatori
- Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student – 4 criterii / 6 indicatori
- Standard de acreditare 7. Managementul informației – 1 criteriu / 1 indicator
- Standard de acreditare 8. Informații de interes public – 1 criteriu / 1 indicator
- Standard de acreditare 9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor – 1 criteriu / 1 indicator

Pentru realizarea evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie la fel se completează Fișa vizitei, care este adaptată la conținutul standardelor de evaluare, și Raportul de evaluare externă de către membrii CEE.

În procesul de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie în perioada 2016-2018 au fost încadrate 9 Comisii de evaluare externă și au fost implicați 44 evaluatori externi.

Conținutul și lista completă a standardelor de acreditare, criteriilor și indicatorilor de performanță care se evaluează în vederea autorizării de funcționare provizorie este prezentată în tabelul 3.

Tabelul 3. Standarde de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță evaluați în cazul autorizării de funcționare provizorie

Standard de acreditare	
Criteriul	Indicatori de performanță
Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității	
Criteriul 1.1. Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului	1.1.1. Statutul juridic al instituției vs. realizarea programului de studiu
Criteriul 1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității	1.2.1. Strategia și politica educațională de asigurare a calității
Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programelor	
Criteriul 2.1. Proiectarea și aprobarea programelor de studiu	2.1.1. Cadrul general de proiectare al programului de studii
	2.1.2. Racordarea programului de studiu la cadrul Național al calificărilor
Criteriul 2.2. Conținutul programului de studiu	2.2.1. Misiunea și obiectivele programului de studiu
	2.2.2. Planul de învățământ
	2.2.4. Relevanța programului de studiu
Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student	
Criteriul 3.1. Procesul de predare-învățare	3.1.1. Formele de organizare a procesului de predare-învățare
Criteriul 3.2. Stagii de practică	3.2.2. Acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică
Standard de acreditare 5. Personalul academic	
Criteriul 5.1. Recrutarea și administrarea personalului academic	5.1.1. Planificarea, recrutarea și administrarea personalului academic
	5.1.2. Calificarea profesională a personalului academic
Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student	
Criteriul 6.1. Personalul administrativ și auxiliar	6.1.1. Planificarea și coordonarea activității personalului administrativ și auxiliar
Criteriul 6.2. Resurse materiale și de învățare	6.2.1. Existența, utilizarea spațiilor educaționale și de cercetare
	6.2.2. Dotarea și accesibilitatea spațiilor

	educaționale și de cercetare
	6.2.3. Dotarea, dezvoltarea și accesibilitatea fondului bibliotecii destinat programului de studiu
Criteriul 6.3. Resurse financiare	6.3.1. Mijloace financiare alocate procesului educațional și cercetării la programul de studiu
Criteriul 6.4. Asigurarea socială a studenților	6.4.1. Asigurarea studenților cu cămin
Standard de acreditare 7. Managementul informației	
Criteriul 7.1. Accesul la informație	7.1.1. Managementul informației și accesul studenților și angajaților la informațiile privind programul de studiu
Standard de acreditare 8. Informații de interes public	
Criteriul 8.1. Transparența informației de interes public cu privire la programul de studiu	8.1.1. Pagina web a instituției/ programului de studiu
Standard de acreditare 9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor	
Criteriul 9.1. Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor de studiu	9.1.3. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare a programului de studiu

Sursa: *Ghid de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență*

Pe parcursul perioade 2016-2018 ANACEC (ANACIP), a organizat un șir de evaluări externe în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare la toate cele trei cicluri. La ciclul I, licență în perioada 2016-2018 au fost recepționate 16 Dosare de autoevaluare de la 9 instituții de învățământ superior, dintre care au fost evaluate în [15]:

- 2016 - 5 programe de la 2 instituții;
- 2017 nu au fost;
- 2018 au fost 10 programe de la 7 instituții și 1 program se află în proces de evaluare.

Anul 2017 a fost prioritar pentru acreditarea programelor, astfel s-a pus accent pe acreditarea programelor de studii superioare de licență, din acest motiv nu au fost depuse dosare pentru autorizarea programelor de studii superioare de licență.

În perioada 03-07 decembrie 2018 a fost desfășurată perioada de depunere a dosarelor, astfel au fost depuse 3 dosare de la 3 instituții, pentru care în 2019 urmează a fi inițiată procedura de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență.

Din cele 15 programe care au trecut prin procedura de evaluare externă în perioada 2016-2018, 14 programe au obținut decizia de autorizare de funcționare provizorie a programului de studii superioare de licență și doar 1 program - decizia de neautorizare de funcționare provizorie (figura 2).

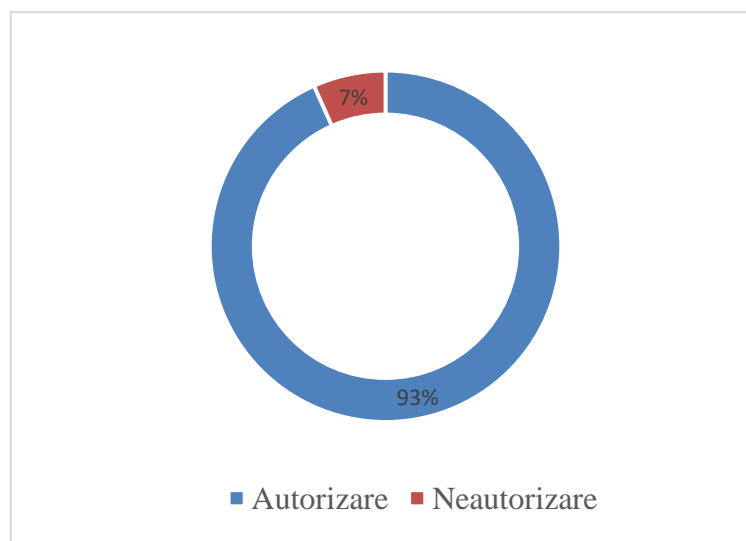

Figura. 2. Prezentarea grafică a rezultatelor evaluărilor externe în vederea autorizării de funcționare provizoriu pe decizii, 2016-2018

Sursa: *Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișa urmărire evaluare ÎS. Autorizare programe”, DEÎS, ANACEC*

3.2. Rezultatele evaluării externe în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență

Evaluarea externă în vederea acreditării se solicită de instituțiile de învățământ superior după prima promoție de absolvenți sau pentru reconfirmarea acreditării obținute anterior..

ANACEC (ANACIP) a realizat evaluarea externă a calității în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență în volum de:

- 2016- 108 programe de la 8 instituții, au fost implicați 45 experți evaluatori în 7 CEE;
- 2017- 112 programe de la 16 instituții, au fost implicați 108 experți evaluatori în 24 CEE;
- 2018- 69 program de la 10 instituții, au fost implicați 101 experți evaluatori în 20 CEE.

În perioada 2016-2018 în procesul de evaluare în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență ai fost implicate 51 de Comisii de evaluare externă, numărul total de experți evaluator fiind de 228 de persoane.

În perioada 2016 când s-a realizat acreditarea programelor de studii superioare de licență din domeniul Științe ale educației au fost implicați și experți evaluatori din cadrul ARACIS.

Trebuie de menționat că numărul de 228 de experți evaluatori este calculat per persoană, astfel încât aceștia să nu se repete. Unii experți evaluatori au fost implicați de mai multe ori în procesul de evaluare.

În perioada 03 - 07 decembrie 2018 s-a realizat o nouă perioadă de depunerea a dosarelor de autoevaluare în vederea acreditării programelor de studii superioare, ca rezultat au fost depuse dosare pentru 37 programe de studii superioare de licență de către 8 instituții. Inițierea procedurii de evaluare a acestora rămâne a fi realizată la începutul anului 2019.

Evaluarea externă în vederea acreditării se încheie cu discutarea Rapoartelor de evaluare externă în ședința CC și luarea deciziei prin vot. Decizia CC se ia în urma studierii Rapoartelor de evaluare externă, prezentării de către președintele CEE a celor constatate în procesul de evaluare și a discuțiilor pe marginea acestora .

Pe final de proces de evaluare membrii CEE în Raportul de evaluare extern vin cu o recomandare care se face în baza punctului 62 din Metodologia de evaluare, de care se conduc și membrii CC în luarea deciziei.

În conformitate cu pct. 62 din *Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă*, „Consiliul de conducere al Agenției adoptă propunerea de decizie privind acreditarea ținând cont de următoarele:

1) în cazul în care toate standardele de acreditare „corespund cerințelor”, Consiliul de conducere al agenției propune acreditarea programului de studii sau a instituției de învățământ pentru o perioadă de 5 ani. Se consideră că un standard de acreditare „corespunde cerințelor” în cazul în care mai mult de 90% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție;

2) în cazul în care cel puțin unul dintre standardele de acreditare „corespunde parțial cerințelor”, Consiliul de conducere al agenției propune acreditarea condiționată a programului de studii sau a instituției de învățământ pentru o perioadă de 3 ani. Se consideră că un standard de acreditare „corespunde parțial cerințelor” în cazul în care 50-90% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție;

3) în cazul în care unul sau două dintre standardele de acreditare „nu corespund cerințelor”, Consiliul de conducere al agenției propune suspendarea procesului de evaluare externă a programului de studii sau a instituției de învățământ pentru o perioadă de un an. Se consideră că un standard de acreditare „ nu corespunde cerințelor” în cazul în care mai puțin de 50% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție;

4) în cazul în care trei și mai multe standarde de acreditare „nu corespund cerințelor”, Consiliul de conducere al agenției propune neacreditarea programului de studii sau a instituției de învățământ. Se consideră că un standard de acreditare „ nu corespunde cerințelor” în cazul în care mai puțin de 50% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție”. [11, p.22]

În perioada 2016-2018 au fost depuse 289 de dosare în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență [16], pentru 117 programe a fost propunerea de decizie de acreditare pentru o perioadă de 5 ani, 118 programe - propunerea de decizie de acreditare condiționată pentru o perioadă de 3, 25 programe - propunerea de decizie de suspendare a procesului de evaluare externă pentru o perioadă de un an și 5 programe - propunerea de decizia de neacreditare (tabelul 3).

Tabelul 3. Rezultatul evaluării externe a programelor de studii superioare de licență, perioada 2016- 2018

Anul	Numărul de instituții	Numărul de programe	Acreditare pentru o perioadă de 5 ani	Acreditare condiționată pentru o perioadă de 3 ani	Suspendarea procesului de acreditare	Neacreditare	În proces de evaluare
2016	8	108	28	61	17	2	-
2017	16	112	57	45	7	3	-
2018	10	69	32	12	1	0	24
Total	22	289	117	118	25	5	24

Sursa: Sursa: *Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișa urmărire evaluare ÎS. Acreditare programe”, DEÎS, ANACEC*

La finele anului 2018, 24 de programe din cele 289 de programe de studii superioare de licență se află în proces de evaluare, deciziile finale urmează a fi luate în ședințele CC din anul 2019 (tabelul 3).

3.3. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență, după domeniul de formare profesională

Domeniile de formare profesională în RM sunt reglementate prin Legea nr. 142 din 07.07.2005 Cu referire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I , în continuare Nomenclator. Din 2005 și până în prezent această lege a suportat mai multe modificări, ultima modificare fiind realizată în 2018 Nomenclatorul actual conține un număr mai mare de specialități/programe de studii care pot fi oferite de către prestatorii de servicii educaționale din RM.

În conformitate cu actele normative studiile superioare de licență se organizează pe domenii de formare profesională (specialități) în conformitate cu Nomenclatorul nominalizat, cu excepția domeniilor reglementate în Uniunea Europeană prin norme speciale. Nomenclatorul conține 5 rubrici [17, Anexa]:

1. Codul și denumirea domeniului fundamental al științei, culturii și tehnicii
2. Codul și denumirea domeniului general de studiu
3. Codul și denumirea domeniului de formare profesională
4. Specialitatea /programul de studii la ciclul I (licență)
5. Numărul ECTS

Codul și denumirea domeniului fundamental al științei, culturii și tehnicii conține 10 domenii generale: [17, Anexa]:

01. EDUCAȚIE
02. ARTE ȘI ȘTIINȚE UMANISTICE
03. ȘTIINȚE SOCIALE, JURNALISM ȘI RELAȚII PUBLICE
04. BUSSINESS, ADMINISTRARE ȘI DREPT
05. ȘTIINȚE ALE NATURII, MATEMATICĂ ȘI STATISTICĂ
06. TEHNOLOGII ALE INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR
07. INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII
08. ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICUTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ
09. SĂNĂTATE
10. SERVICII

Domeniul fundamental este divizat în domenii general de studii, 26 la număr, după cum urmează [17, Anexa]: 011 Științe ale educației; 021 Arte; 022 Științe umaniste; 023 Filologie; 031 Științe sociale și comportamentale; 032 Jurnalism și informare; 040 Științe administrative; 041 Științe economice; 042 Drept; 050 Științe chimice; 051 Științe biologice; 052 Științe ale mediului; 053 Științe fizice; 054 Matematică și statistică; 061 Tehnologii ale informației și comunicațiilor;

071 Inginerie și activități ingineresti; 072 Tehnologii de fabricare și prelucrare; 073 Arhitectură și construcții; 081 Științe agricole; 082 Silvicultură; 084 Medicină veterinară; 091 Sănătate; 100 Științe ale sportului; 101 Servicii publice; 103 Servicii ale securității; 104 Servicii de transport.

Domeniul general de studii este divizat în domenii de formare profesională, conform Nomenclatorului în învățământul superior sunt 71 de domenii de formare profesională (Anexa 1), care la rândul lor permit furnizarea a 192 specialități/programe de studii superioare și combinații ale acestora, legale în RM.

Conform Nomenclatorului, programele de la Ciclul I, permit acumularea unui număr de 180, 240, 300 sau 360 credit transferabile: per program de studii conform domeniului de formare profesională.

În perioada 2016-2018, prin procedura de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență, conform domeniului de formare profesională au fost evaluate 111 specialități/ programe de studii superioare de licență.

Conform Nomenclatorului la finele anului 2018 rămân 81 de specialități/programe ce nu au trecut prin procedura de evaluare, totodată trebuie de menționat, că nu toate specialitățile/programele la moment se regăsesc în oferta educațională a instituțiilor de învățământ superior din RM.

Conform Nomenclatorului, la finele anului 2018 mai sunt 20 din cele 71 domenii de formare profesională care nu au fost evaluate, după cum urmează: 0211 Tehnici audiovizuale și producție media; 0213 Arte plastice; 0214 Arte decorative; 0215 Muzică; 0216 Arte teatrale; 0220 Antropologie; 0221 Religie și teologie; 0222 Istorie și arheologie; 0229 Culturologie; 0314 Sociologie; 0322 Biblioteconomie, informare și studii arhivistice; 0421 Drept; 0512 Biochimie; 0542 Statistică; 0910 Sănătate publică; 0913 Asistență medicală și moașe; 0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament; 0915 Terapie și reabilitare; 1010 Servicii publice; 1031 Științe militare.

Domeniul 0421 Drept, a trecut prin procedura de evaluare externă desfășurată anterior de către Agenția germană de acreditare AQAS (Agency for Quality Assurance) la solicitarea Ministerului Educației.

În perioada de depunere a dosarelor 03-07 decembrie 2018 au fost depuse dosare pentru evaluare a 37 programe de studii superioare de licență din 8 instituții, astfel la începutul anului 2019 domenii de formare profesională neacreditate vor rămâne 15 din cele 20 de mai sus.

Din domeniile de formare profesională la care nu au fost depuse dosare în perioada 2016-2018 se regăsesc: 0211 Tehnici audiovizuale și producție media; 0215 Muzică; 0216 Arte teatrale; 0220 Antropologie; 0221 Religie și teologie; 0222 Istorie și arheologie; 0229 Culturologie; 0322 Biblioteconomie, informare și studii arhivistice; 0542 Statistică; 0910 Sănătate publică; 0913

Asistență medicală și moașe; 0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament; 0915 Terapie și reabilitare; 1010 Servicii publice; 1031 Științe militare.

Trebuie de menționat că evaluarea specialităților/programelor de studii se face pe domenii de formare profesională la solicitarea instituțiilor de învățământ superior. Astfel evaluările realizate în perioada 2016-2018 de ANACEC au fost realizate la programele din domeniile de formare solicitate de universități.

Datele prezentate în acest subiect sunt generalizate și studiate conform informațiilor din Nomenclator, la acest studiu nu s-a cercetat oferta educațională la zi a fiecărei universități în parte din RM.

Informația generalizată privind numărul dosarelor depuse la ANACEC (ANACIP) pe domenii de formare profesională și specialități/programe în perioada 2016-2018 se regăsește în Anexa 2.

3.4. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență, după universități

Conform datelor publicate pe pagina oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în RM sunt 30 de instituții de învățământ superior, care își desfășoară activitatea legal, dintre care 18 instituții de stat și 12 private, după cum urmează [18]:

Învățământ de stat

1. Universitatea de Stat din Moldova
2. Universitatea Pedagogică de Stat "I. Creangă"
3. Universitatea Tehnică a Moldovei
4. Academia de Studii Economice din Moldova
5. Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți
6. Universitatea de Stat din Tiraspol
7. Universitatea de Stat din Comrat
8. Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
9. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"
10. Universitatea Agrară de Stat din Moldova
11. Academia "Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne
12. Institutul de Relații Internaționale din Moldova
13. Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
14. Academia Militară a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun"
15. Universitatea de Stat "Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul

16. Universitatea de Stat din Taraclia
17. Universitatea de Stat "Dimitrie Cantemir" (Universitatea Academiei de Științe a Moldovei)
18. Academia de Administrare Publică

Învățământ privat

1. Universitatea Liberă Internațională din Moldova
2. Institutul Internațional de Management "IMI - NOVA"
3. Universitatea "Perspectiva - INT"
4. Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova
5. Universitatea Slavonă
6. Universitatea de Studii Politice și Economice Europene
7. Universitatea de Studii Europene din Moldova
8. Universitatea "Școala Antropologică Superioară"
9. Academia de Transporturi, Informatică și Comunicații
10. Institutul Nistrean de Economie și Drept
11. IPÎ Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată
12. Universitatea Americană din Moldova

Din cele 18 instituții de învățământ superior de stat, în perioada 2016-2018 au depus dosare de autoevaluare în vederea acreditării sau autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență 15 instituții. Trebuie să ținem cont de specificul Academiei de Administrare Publică, care a depus dosare de autoevaluare pentru alte cicluri decât cel de licență.

Din cele private, doar 5 instituții nu au depus dosare de autoevaluare, unele din aceste 12 instituții fiind în proces de desființare.

Datele generale privind numărul de dosare depuse la care a fost aprobată inițierea procedurii de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență în vederea autorizării de funcționare provizorie per instituții de învățământ superior din RM, în perioada 2016-2018 sunt prezentate în figura 3.

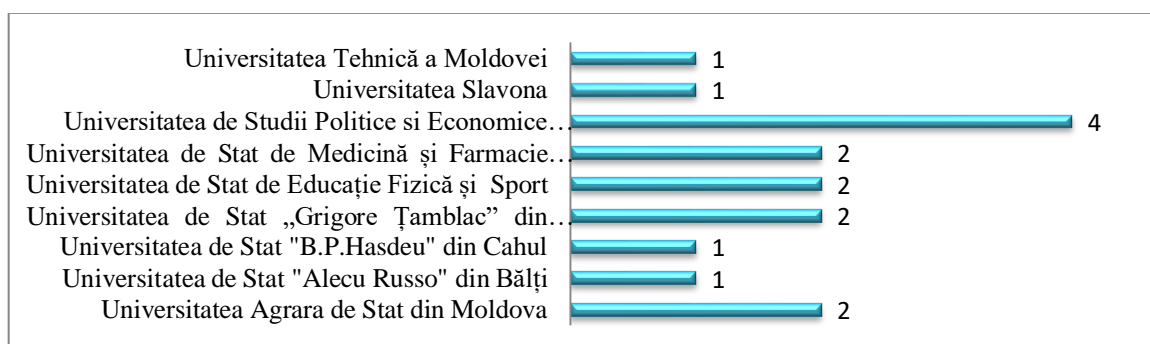

Figura. 3. Numărul total de dosare depuse în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii superioare de licență per instituții de învățământ, 2016-2018

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișa urmărirea evaluare ÎS. Autorizare programe”, DEÎS, ANACEC

În procesul de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență au fost implicate 22 de universități din RM, care în perioada 2016-2018 au înaintat spre evaluarea externă în vederea acreditării 289 de programe de studii superioare de licență (figura 4).

Datele generale privind numărul de dosare depuse la care a fost aprobat inițierea procedurii de evaluare externe a programelor de studii superioare de licență în vederea acreditării per instituții de învățământ superior din RM, în perioada 2016-2018 sunt prezentate în figura 4.

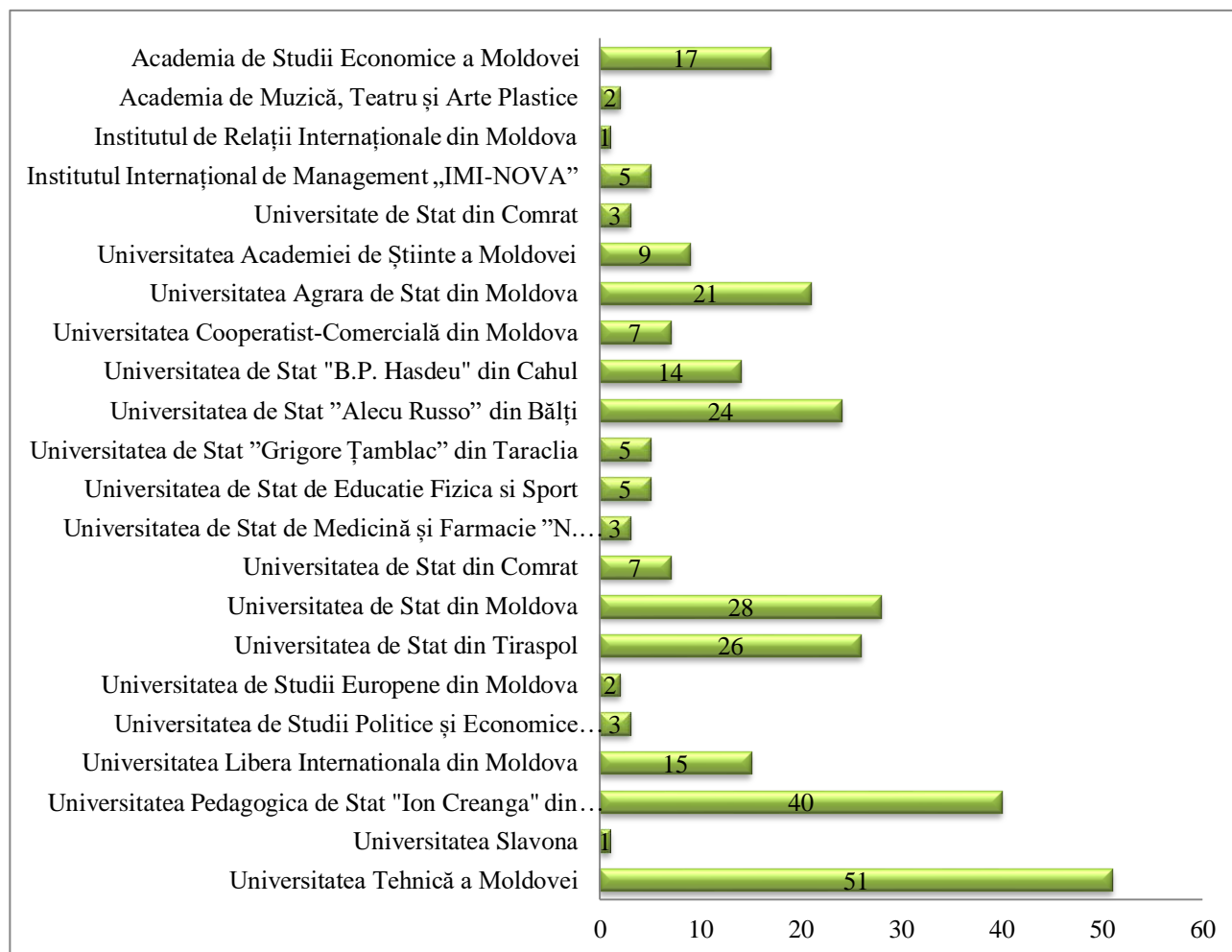

Figura. 4. Numărul total de dosare depuse în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență pe instituții de învățământ, 2016-2018

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișa urmărirea evaluare ÎS. Acreditare programe”, DEÎS, ANACEC

Procesul de evaluare extern se finalizează cu luarea Deciziei de către membrii CC al Agenției, astfel rezultatele pe numărul total de programe evaluate și decizii în vederea autorizării de funcționare provizorie, tipul de decizie și instituția de învățământ este generalizată în tabelul 4.

Tabelul 4. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență în vederea autorizării de funcționare provizorie, după universități și decizie

Nr. de ord.	Instituția de învățământ superior	Numărul de programe	Autorizare	Neautorizare	În proces de evaluare
1	Universitatea Agrara de Stat din Moldova	2	1		1
2	Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți	1	1		
3	Universitatea de Stat "B.P. Hasdeu" din Cahul	1	1		
4	Universitatea de Stat "Grigore Țamblac" din Taraclia	2	1	1	
5	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	2	2		
6	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	2	2		
7	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere"	4	4		
8	Universitatea Slavona	1	1		
9	Universitatea Tehnică a Moldovei	1	1		

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișa urmărirea evaluare ÎS. Autorizare programe”, DEÎS, ANACEC

Rezultatele pe numărul total de programe evaluate și decizii în vederea acreditării, tipul de decizie și instituția de învățământ este generalizată în tabelul 5.

Tabelul 5. Rezultatele evaluării externe a programelor de studii superioare de licență în vederea acreditării, după universități și decizii

Nr. de ord.	Instituția de învățământ superior	Numărul de programe acreditate	Acreditare pentru o perioadă de 5 ani	Acreditare condiționată pentru o perioadă de 3 ani	Suspendare a procesului de acreditare	Neacreditare	În proces de evaluare
1	Universitatea Tehnică a Moldovei	51	27	8	1	-	15
2	Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creanga" din Chișinău	40	11	24	3	1	1
3	Universitatea de Stat din Moldova	28	21	7	-	-	-
4	Universitatea de Stat din Tiraspol	26	5	21	-	-	-
5	Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți	24	6	14	4	-	-
6	Universitatea Agrară de Stat din Moldova	21	11	7	-	-	3
7	Academia de Studii Economice a Moldovei	17	14	3	-	-	-
8	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	15	10	-	-	-	5
9	Universitatea de Stat "B.P. Hasdeu" din Cahul	14	-	6	8	-	-
10	Universitatea Academiei de Științe a Moldovei	9	-	6	1	2	-
11	Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova	7	5	2	-	-	-
12	Universitatea de Stat din Comrat	7	-	6	1	-	-
13	Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”	5	-	1	3	1	-
14	Universitatea de Stat "Grigore Țamblac" din Taraclia	5	-	-	4	1	-
15	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	5	3	2	-	-	-
16	Universitate de Stat din Comrat	3	-	3	-	-	-
17	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	3	3	-	-	-	-
18	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere"	3	-	3	-	-	-
19	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice	2	1	1	-	-	-
20	Universitatea de Studii Europene din Moldova	2	-	2	-	-	-
21	Institutul de Relații Internaționale din Moldova	1	-	1	-	-	-
22	Universitatea Slavona	1	-	1	-	-	-

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor din Registrul electronic „Fișă urmărire evaluare ÎS. Acreditare programe”, DEÎS, ANACEC

3.5. Concluzii

Numărul de programe autorizate în perioada 2016-2018 de către ANACEC constituie 15, dintre care 14 cu decizia de autorizare și doar 1 program cu decizia de neautorizare.

Numărul total de programe de studii superioare de licență la care au fost depuse dosare în vederea acreditării, perioada 2016-2018 constituie 289 de la 22 universități.

Au fost acreditate 117 programe superioare de licență pentru o perioadă de 5 ani, 118 programe condiționat pentru o perioadă de 3 ani, 25 programe a fost suspendat procesul de acreditare, 5 neacreditate.

La finele anului 2018, ANACEC are în proces de acreditare 24 programe.

În perioada 2016-2018, au fost evaluate 58% din specialități/programe de studii superioare de licență conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților din învățământul superior din RM.

Au fost recepționate dosare la programe de studii superioare de licență din 56 de domenii de formare profesională din cele 71 conform Nomenclatorului.

Studiul efectuat este relevant pentru perioada 2016-2018, întrucât după modificarea Metodologiei, din ianuarie 2019, Deciziile de acreditare vor fi pentru o perioadă de 5 ani sau de neacreditare a programelor de studii superioare de licență.

4. CHESTIONAREA BENEFICIARILOR PRIVIND PROCESUL DE EVALUARE EXTERNĂ A CALITĂȚII

4.1. Aspecte metodologice de analiză statistică a rezultatelor chestionării

Cercetarea dată a reieșit din necesitatea formulării problemelor existente în procesul de evaluare externă realizat de angajații Direcției Evaluare în Învățământul Superior din cadrul ANACEC, formularea unor măsuri de îmbunătățire, dar și din interesul sporit al factorilor implicați în Sistemul de Învățământ Universitar din RM, care la finele anului așteaptă publicarea rezultatelor activităților realizate de Agenție.

Pentru sistematizarea și prezentarea activităților planificate și a metodologiei de cercetare utilizate, în continuare este prezentat un algoritm de elemente ce au fost parcurse în procesul de cercetare, cu descrierea succintă a acestora (tabelul 6).

Tabelul 6. Metodologia de cercetare

Elemente	Descriere
Obiective cercetării	<ol style="list-style-type: none">1. Sondarea opiniei reprezentanților universitari cu privire la calitatea activităților derulate în cadrul procesului de evaluare externă realizat de ANACEC (ANACIP):<ul style="list-style-type: none">• interacțiune cu membrii CEE;• vizita de evaluare la instituție;• înțelegerea standardelor de acreditare și importanța procesului de evaluare;• comunicare cu reprezentanții ANACEC (ANACIP);• propuneri de îmbunătățire a procesului de evaluare externă;• rezultate ale procesului de evaluare;• comentarii/propuneri.2. Sondarea opiniei experților evaluatori cu privire la activitatea acestora pe parcursul procesului de evaluare în care au fost implicați:<ul style="list-style-type: none">• procesul de instruire/formare;• înțelegerea standardelor de acreditare și importanța procesului de evaluare;• vizita de evaluare la instituție;• comunicare cu reprezentanții ANACEC (ANACIP);• remunerarea activităților;• propuneri de îmbunătățire a procesului de evaluare externă;

- comentarii/propuneri.

Metoda observării	Sondajul statistic Două chestionare similare realizate pentru: <i>Eșantion A</i> - adresat persoanelor implicate în procesul de evaluare din cadrul universităților <i>Eșantion B</i> – adresat persoanelor implicate în calitate de experți evaluatori în procesul de evaluare externă	
Volumul eșantionului rezultat	Volumul eșantionului este reprezentativ la nivelul sistemului de învățământ superior din RM: <i>Eșantionul A</i> – 89 <i>respondenți</i> , 89 chestionare validate, reprezentanți ai universităților (cadru didactic, coordonator al programului de studii, membru al echipei manageriale instituționale, responsabil pentru asigurarea calității) <i>Eșantionul B</i> – 124 <i>respondenți</i> , 124 chestionare validate, experți evaluatori implicați în procesul de evaluare a programelor de studii superioare (cadre didactice și/sau de cercetare, reprezentanți ai angajatorilor, studenți)	
Elaborarea chestionarelor	La întocmirea chestionarelor a participat conducerea de vârf al ANACEC și sa ținut cont de pregătirea profesională și experiența acestora la formularea întrebărilor (Președinte ANACEC - Andrei Chiciuc, dr. conf.univ.)	
Observarea/colectarea datelor	Informarea și distribuirea chestionarelor pe eșantioane, doar în format electronic (Formulare Google), pe adresa de email oficială anacip@anacip.md	
	Perioada	Activitatea realizată
Perioada cercetării	ianuarie 2018	Elaborarea chestionarelor;
	februarie - martie 2018	Aplicarea chestionarelor prima etapă;
	februarie - martie 2018	Urmărirea colectării răspunsurilor online;
	martie 2018	Centralizarea datelor colectate;
	martie - aprilie	Analiza, interpretarea datelor colectate după prima etapă de aplicare a chestionarului;
	august 2018	Aplicarea chestionarelor etapa a doua;
	august - septembrie 2018	Urmărirea colectării răspunsurilor online;
	septembrie 2018	Centralizarea datelor colectate;
	septembrie - octombrie 2018	Generalizarea rezultatelor obținute la cele două etape;

25 octombrie 2018

Utilizarea datelor la Conferința realizată de ANACEC în parteneriat cu AUF Asigurarea calității în Învățământul Superior;

noiembrie - decembrie 2018

Studierea rezultatelor obținute, formularea problemelor și căi de soluționare

Sursa: *Elaborat de autor*

Datele generalizate se referă doar la toți respondenții care au fost chestionați în perioada respectivă, însă numărul de chestinare validate se referă la persoanele din cadrul sistemului de învățământ superior din RM, pentru analiza datelor colectate sau luat doar chestionarele validate.

Chestionarele au fost expediate doar la adresele active ale respondenților, astfel excluzând cazul de nerecepționare a chestionarului. După expedierea electronică a formularului a fost rezervată o perioadă de circa o lună pentru a se reuși de a răspunde toți beneficiarii, după care a urmat centralizarea datelor colectate.

Chestionarul a fost aplicat reprezentanților instituționali care au fost implicați în procesul de evaluare la nivel de învățământ profesional tehnic, formare continuă și superior. Astfel pentru validarea datelor a fost necesar de centralizat toate răspunsurile și de generalizat răspunsurile primite de la reprezentanții universităților și experții evaluatori implicați în procesul de evaluare a programelor de studii superioare.

Generalizarea rezultatelor sa realizat prin stocarea datelor în Excel, aceasta fiind cea mai optimă și rapidă cale de prelucrare a rezultatelor primite în urma chestionării. Foaia de calcul Excel permite cu ușurință prelucrarea datelor, generalizarea, sortarea după diferite criterii, construirea graficelor și diagramelor.

Pentru a identifica opinia reprezentanților instituționali universitari și a experților evaluatori asupra procesul de evaluare externă, precum și pentru identificarea propunerilor de îmbunătățire a procesului și metodologiei de evaluare externă și asigurare a calității la nivel de învățământ superior, a fost realizată o anchetă sociologică pe bază de chestionar. Acest instrument de cercetare a fost elaborat în baza Metodologiei de evaluare externă și a experienței acumulate de colaboratorii ANACEC în procesul de evaluare.

Astfel, pentru ca un instrument de evaluare să fie considerat o măsură bună a unui domeniu, este necesar să obținem o serie de informații care să reflecte faptul că acesta măsoară ceea ce și-a propus. Pentru ca, pe baza rezultatelor unui chestionar, să putem formula concluzii corecte, trebuie evaluate următoarele caracteristici ale chestionarului: fidelitatea, validitatea respectiv analiza normelor acestuia.

„Fidelitatea reprezintă absența relativă dintr-o probă a erorilor de măsurare. Cel mai adesea, fidelitatea se referă la două aspecte: consistența internă și stabilitatea în timp a rezultatelor [19, p.21-27]”.

Pentru validarea întrebărilor care prezintă un interes sporit din chestionar, s-a calculat coeficientul de consistență internă care constă în raportarea varianței fiecărui item la varianța scorului total Cronbach alfa.

Coeficientul alfa, denumit în mod curent Cronbach alfa (α), a fost propus de regretatul psihometrician american Lee J. Cronbach (1951), ca o generalizare a coeficientului Kuder Richardson (KR20), pentru itemi cu răspuns dihotomic. Cronbach alfa este, de departe, cel mai utilizat și cel mai frecvent raportat în literatura de specialitate (Christmann & Van Aelst, 2006; Ercan, Yazici, Sigirli, Ediz, & Kan, 2007; ten Holt, et al., 2010). Explicația acestei situații rezidă, pe de o parte, într-o aparentă accesibilitate teoretică și, pe de altă parte, în faptul că poate fi ușor calculat cu ajutorul programelor statistice uzuale, cum este, de exemplu, SPSS (Borsboom, 2006).

Teoretic, α poate lua valori între 0 și 1, dar nu este exclus, în cazuri extreme, să obținem uneori și valori mai mari de 1 sau negative. Cronbach alfa poate lua valoare negativă atunci când suma corelațiilor negative dintre itemi este mai mare decât suma corelațiilor pozitive (Field, 2009). Se poate ajunge într-o astfel de situație atunci când datele conțin erori, eșantionul este foarte mic sau numărul itemilor este foarte redus.

”Nu există un standard absolut cu privire la mărimea pe care ar trebui să o aibă un coeficient Cronbach alfa pentru a indica o fidelitate corespunzătoare. În general însă, valorile în jur de 0,90 sunt considerate „excelente“, în jur de 0,80, „foarte bune“, iar cele în jur de 0,70, „adevate“ (Kline, 2005). Există însă și autori care acceptă și o valoare de 0,60, dar numai în studii cu caracter exploratoriu (Garson, 2010) [20]”.

În cazul nostru valoarea lui Cronbach's Alpha (α) este de **0.863** „foarte bun“ (Anexa 3, tab. Reliability Statistics). Deci coeficientul obținut are o consistență bună. Al treilea tabel (Anexa 3, tab. Item-Total Statistics) îl vom folosi pentru a îmbunătăți valoarea coeficientului.

De exemplu, dacă am renunța la itemii Î_10_1; Î_14_1; Î_18_1; Î_21_1 (coloana Corrected Item-Total Correlation) am putea obține un coeficient mai bun (coloana Cronbach's Alpha if Item Deleted).

Ca urmare a noii iterații se observă o creștere a coeficientului Cronbach's Alpha (α) **0.890**.

Dat fiind faptul că această diferență este de 0,027 s-a decis să se păstreze toți itemii ca în prima variantă.

Suplimentar prezentăm Cronbach's Alpha (α) și pentru testarea din a doua etapă (Anexa 3A). Aici am obținut valoarea de **0.792** „adecvat“. Această valoare se datorează în mare parte numărului mic de respondenți.

Identic vom proceda și pentru chestionarul pentru experții evaluatori. La prima etapă am obținut **0.653** (Anexa 4) și în a doua etapă **0.863** (Anexa 4A).

Observăm că itemii Î_8_1e ; Î_12_1e și Î_23_1e au valori negative sau sub 0. Un recalcul al coeficientului alfa fără acești itemi ar da o valoare de **0.749**.

Dat fiind faptul că în + etapa a doua coeficientul este mai mare s-a decis să fie păstrați toți itemii.

Următoarea analiză a constat în calcularea frecvenței celor două chestionare (Anexa 5, 6, 7 și 8). În baza frecvenței obținute putem genera și histograma. „Histograma conține o succesiune de dreptunghiuri, cu bazele corespunzătoare lungimii intervalelor și înălțimile egale cu numărul de observații din fiecare interval (sau cu ponderea lor). Dacă intervalele au mărime egală, atunci și coloanele vor avea lățime egală. Permite vizualizarea distribuției de frecvențe absolute sau relative, după o variabilă numerică continuă (pe intervale) [21, p.17]”.

Cel mai important lucru după executarea unui grafic este însă interpretarea lui, care de obicei este o problemă deosebit de simplă, căci nu se cere decât să observăm dacă barele graficului se dispun simetric față de centru (distribuție simetrică), sau există o tendință la o asimetrie mai mult sau mai puțin accentuată (asimetrie stânga sau asimetrie dreapta). În cazul histogramei noastre (Anexa 9, 10), observăm că are un aspect de relativă simetrie, asemănător unei „curbe Gauss” [22, p.40].

Pentru realizarea analizei statistice și stabilirii caracteristicilor chestionarelor cum ar fi: fidelitatea, validitatea și pentru analiza normelor acestora, am utilizat softul specializat SPSS Statistics. „SPSS Statistics este un pachet software utilizat pentru analize statistice interacționabile sau în serie. Producată de SPSS Inc., a fost achiziționată de IBM în 2009. Versiunile actuale (2015) sunt denumite IBM SPSS Statistics [23]”.

4.2. Opiniile reprezentanților instituționali universitari privind procesul de evaluare externă a calității

Colectarea opiniilor reprezentanților instituționali universitari sa realizat prin aplicarea chestionarului în format electronic, la adresele de email active ale acestora. Chestionarea sa realizat în două etape, prima etapă februarie-martie 2018 au răspuns la chestionar 62 de reprezentanți instituționali, a doua etapă august 2018 au răspuns 27 persoane.

Chestionarele validate 89 la număr, conțin răspunsuri primite de la reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din RM, în mare parte au răspuns membri ai echipei manageriale și coordonatori ai programelor de studii.

Au fost chestionate doar persoanele care au fost implicate în procesul de evaluare, din răspunsurile primite cel mai mulți au răspuns cei care au fost implicați în 2 și mai multe evaluări.

Întrebările din chestionar la care au răspuns respondenții se referă la Comisiile de evaluare externă care au fost în vizita de evaluare în instituție, după care urmează un set de întrebări referitor la procedura de evaluare și standardele de acreditare, și nu în ultimul rând despre activitatea staff-ului Agenției și a Consiliului de conducere, dar și rezultate, perioada post-evaluare.

Analiza cantitativă a răspunsurilor la întrebările de la cele două etape de aplicare a chestionarului și conținutul chestionarului este realizată și prezentată în tabelul 7.

Analiza cantitativă

Interpretarea rezultatelor obținute la ambele etape de aplicare a chestionarelor, per total răspunsuri.

Analiza cantitativă o vom realiza pe total răspuns colectate în ambele etape e aplicare a chestionarului, dar vom realiza și analiza comparativă a evoluției răspunsurilor în cele două etape.

Răspunsuri pozitive, le vom considera pe cele ce au fost apreciate cu: Oarecum de acord și Totalmente de acord, Nivelul de satisfacție și înțelegere 3-5.

Comisia de evaluare externă

Din răspunsurile primite cu referire la: luarea deciziilor, pregătirea pentru vizita la instituție, formulare de întrebări, atmosfera de lucru, posibilitatea de argumentare și expunere în timpul discuțiilor, dar și nivelul de satisfacție în urma discuțiilor purtate cu membrii CEE au avut răspunsuri pozitive. Reprezentanții instituționali implicați în procesul de evaluare extern la întrebările cu răspunsuri bine definite au demonstrat că activitatea membrilor CEE a fost una bună lăsând un nivel de satisfacție ridicat.

Însă la întrebarea „Membrii Comisiei de evaluare au fost suficient de pregătiți pentru vizita de evaluare”, 10% au răspuns că nu sunt de acord cu aceasta și la întrebarea „Întrebările formulate de membrii Comisiei de evaluare externă au fost relevante”, 9% nu au fost de acord.

Aceste două întrebări din chestionar au obținut cel mai mare procent cu răspunsul dezacord, ceea ce arată că la acest subiect există nemulțumiri din partea reprezentanților instituționali.

Reprezentarea grafică a răspunsurilor obținute, analiza cantitativă a acestora este prezentată în figura 5.

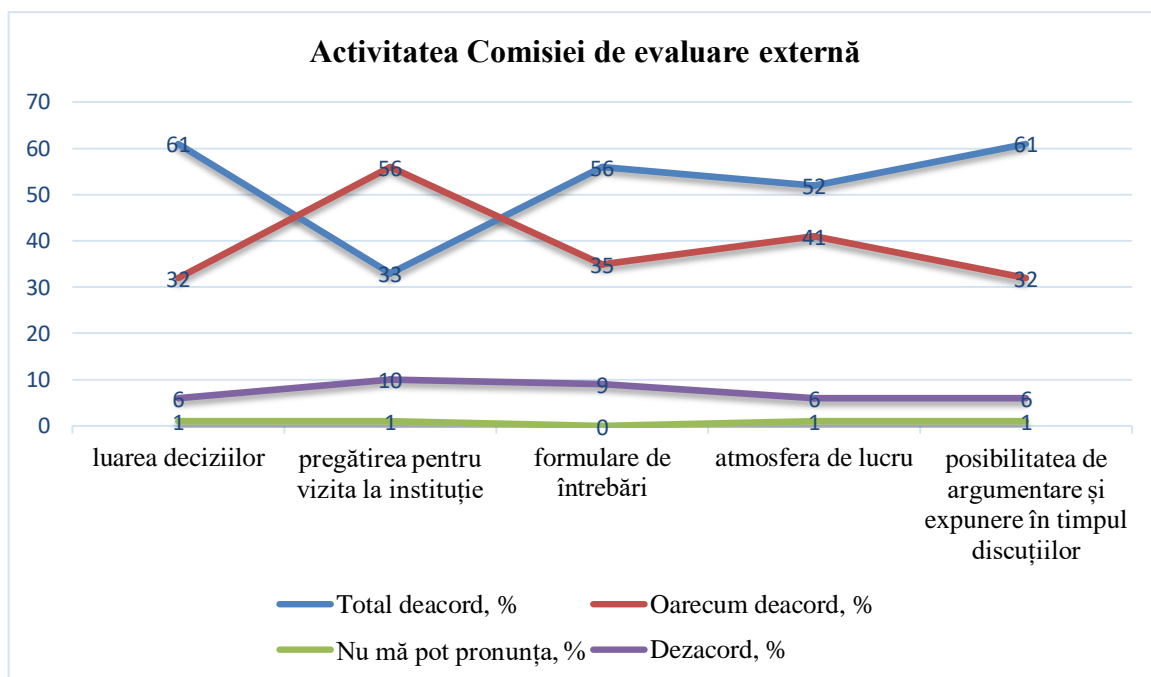

Figura 5. Analiza cantitativă a rezultatelor obținute la întrebările cu referire la CEE

Sursa: *Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor*

Procesul de evaluare externă a calității

Întrebările formulate cu referire la procesul de evaluare externă au avut intenția de a colecta informații despre nivelul înțelegerii a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă, contribuirea evaluării externe la ridicarea nivelului de înțelegerea și la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial.

Respondenții au prezentat un nivel sporit de înțelegere a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă, 57% au afirmat că au nivelul cel mai ridicat de înțelegere și doar 2% nivelul 2, nivelul de cunoaștere.

În pofida faptului că majoritatea au prezentat nivelul ridicat de înțelegere, circa 92% din cei chestionați, totuși aceștia au răspuns pozitiv la întrebările cu referire la ridicarea nivelului de înțelegerea a procedurilor, standardelor, criteriilor și indicatorilor de evaluare și contribuția acestora la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial.

Reprezentarea grafică a răspunsurilor obținute la cest subiect, analiza cantitativă a acestora este prezentată în figura 6.

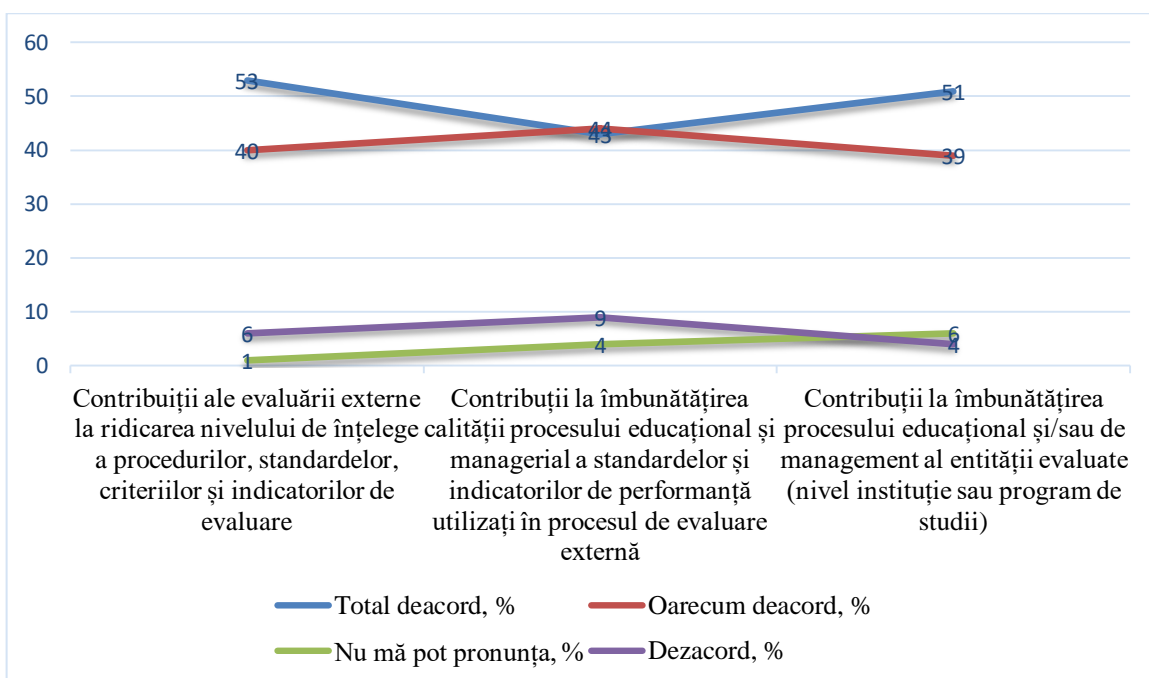

Figura 6. Analiza cantitativă a rezultatelor obținute la întrebările cu referire la procesul de evaluare externă

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

Comunicare cu reprezentanții ANACEC (ANACIP)

În procesul de evaluare externă realizat de ANACEC, reprezentanții instituționali au interacționat la diferite etape cu reprezentanții colaboratorii Agenției.

Periodic colaboratorii Agenției organizează seminare de instruire a reprezentanților instituționali, în care se comunică și se explică etapele procesului de evaluare extern realizat de ANACEC, prevederile Metodologiei de evaluare externe, standardele de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță care sunt evaluați, dar și modul de elaborarea a Raportului de autoevaluare a programului care urmează a fi evaluat, conținutul Dosarului care ulterior poate fi depus la ANACEC în vederea solicitării inițierii procedurii de acreditare sau autorizare de funcționare provizorie.

La întrebare „Apreciați nivelul suportului acordat de angajații ANACEC în perioada de elaborare a Raportului de evaluare externă și organizare a procesului de evaluare”, răspunsurile obținute arată că circa 11% din respondenți nu au primit suportul dorit de la reprezentanții Agenției, restul au primit un suport bun și foarte bun în viziunea acestora.

Fiecare CEE are un coordonator din partea ANACEC, care are misiunea de a asigura buna comunicare cu reprezentanții instituționali, membrii CEE și de a organiza vizitele de evaluare la instituție. Respondenții au manifestat un nivel mai sus de mediu de satisfacție în urma colaborării cu coordonatorii echipelor de evaluare pe tot parcursul procesului, totuși din cei 89 de respondenți cu un nivel de satisfacție mai jos de mediu a fost 9 persoane.

În procesul de evaluare reprezentanții instituționali au interacționat și cu conducerea de vârf al Agenției, majoritatea 55 persoane au avut o comunicare productivă, astfel la această întrebare au răspuns că au rămas cu cel mai ridicat nivel de satisfacție și doar 5 persoane au manifestat un nivel mai mic de mediu.

Acivitatea Consiliului de Conducere al ANACEC

Acest chestionar a vizat o întrebare cu referire la Deciziile luate de CC. Astfel la întrebarea „Consiliul de Conducere al ANACEC a manifestat obiectivitate și transparență în procesul de aprobare a deciziei (-lor) în urma evaluării externe”, răspunsurile obținute arată că 89% din respondenți sunt total sau oarecum de acord cu aceasta, 2% nu sau pronunțat și 9% nu au fost de acord.

Aceasta fiind a treia întrebare din chestionar care a arătat că există nemulțumiri în rândul reprezentanților instituționali la acest subiect.

Deciziile luate de CC reprezintă decizii legale de propuneri de acreditare/acreditare condiționată/ suspendare a procesului/neacreditare sau autorizare/neautorizare de funcționare provizorie a programului de studii, care se face în conformitate cu prevederile punctului 62 din Metodologia de evaluare, astfel procentul celor care au prezentat dezacord la această întrebare este unul subiectiv și nu putem examina acest subiect ca o problemă.

Obiectivitatea și transparența Deciziilor luate de CC este argumentată de desfășurarea ședințelor de lucru în baza Regulamentului de organizare a ședințelor CC al ANACEC și prin publicarea deciziilor finale pe pagina oficială dar și prin comunicarea în timp util a deciziilor luate reprezentanților instituționali.

În conformitate cu Metodologia modificată la 29.12.2018 propunerile de decizii privind acreditarea programelor de studii superioare de licență vor fi doar de acreditare/neacreditare și autorizare/neautorizare de funcționare provizorie.

Astfel numărul celor care nu sunt de acord cu deciziile luate de CC al ANACEC ar putea să se micșoreze.

Perioada post-evaluare

Conform prevederilor ESG, perioada de post-evaluare prevede o procedură de follow-up. În prezent ANACEC lucrează la elaborarea acestei proceduri care va prevedea urmărirea realizării celor recomandate de membrii CEE în Rapoartele de evaluare externă după finalizarea procesului de evaluare.

În prezent doar pentru programele la care a fost suspendat procesul de evaluare pentru o perioadă de un an, sunt obligate să realizeze un plan de măsuri care se publică pe pagina oficială a universității și se prezintă la ANACEC, în cel mult 6 luni de la luarea deciziei. În restul cazurilor

implimentarea recomandărilor și realizarea ariilor obligatorii de îmbunătățire se face la discreția instituției în perioada pentru care a promit decizia de acreditare.

Și totuși, la întrebarea „În perioada post-evaluare, instituția Dvs. a întreprins măsuri preventive și/sau corective”, 93% din cei respondenți au răspuns că că sau întreprins măsuri, 7% nu cunosc și nimeni nu a răspuns că nu sa întreprins nimic.

Analiza comparativă a evoluției răspunsurilor obținute la cele două etape de aplicare a chestionarelor este prezentată în figura 7 și analiza comparativă generată procentual figura 8.

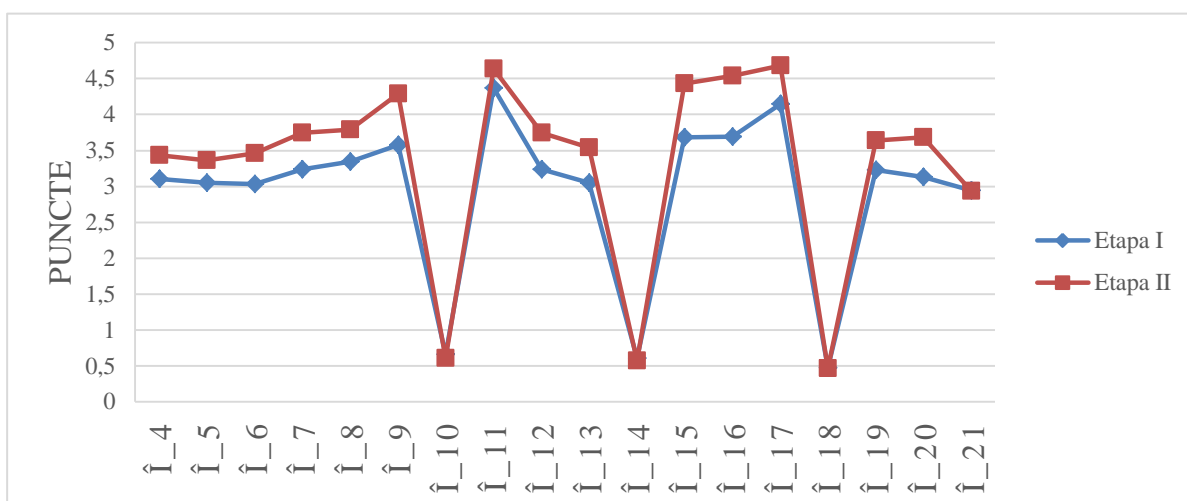

Figura 7. Rezultatele chestionarului aplicat reprezentanților instituționali la cele două etape

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

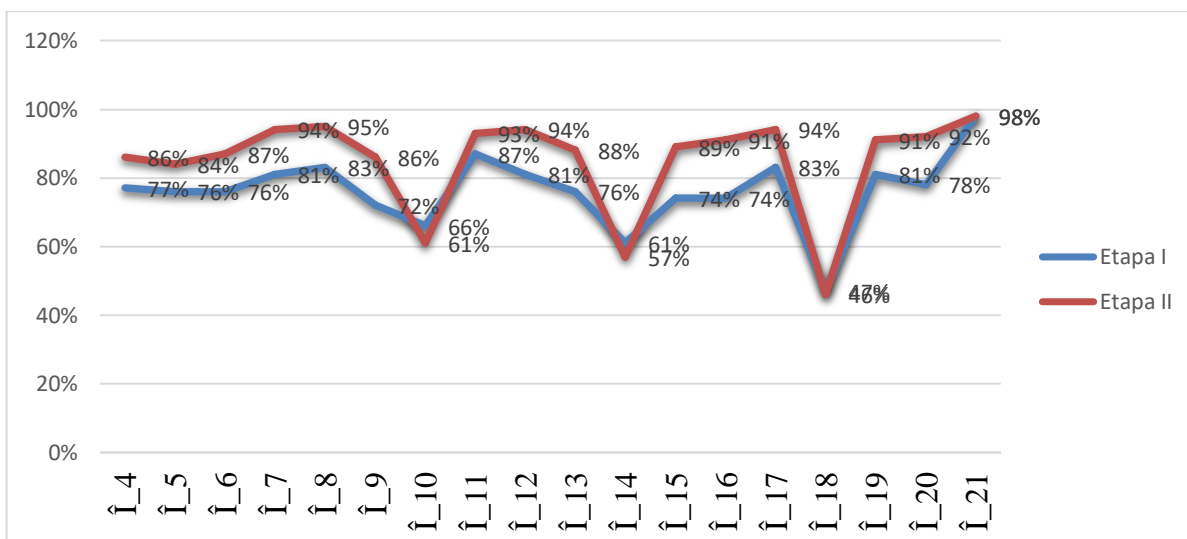

Figura 8. Realizarea în % a chestionarului aplicat reprezentanților instituționali

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

Pe final putem afirma că se observă o creștere considerabilă a mediei itemilor (etapa II) de la întrebările Î_4 - Î_9, Î_11 - Î_13, Î_15 - Î_17, Î_19 - Î_20, dar și a întrebările Î_10, Î_14, Î_18, Î_21 au valori foarte apropiate.

Analiza calitativă

Analiza întrebărilor deschise prevede informații colectate la cele 3 întrebări deschise din chestionar, în care respondentul a avut posibilitatea să-și expună părerea dar și pe final a putut lăsa Comentarii/Propuneri.

Opinia reprezentanților universitari în întrebările deschise a fost analizată pe următoarele tematici:

- **Vizita de evaluare** „Ce ar trebui să îmbunătățim în procesul vizitei la instituția evaluată?”

Din declarațiile făcute de unii reprezentanți instituționali vizita de evaluare la instituție **nu ar necesita îmbunătățiri:**

„A fost perfect;

Totul a decurs bine. Îmbunătățiri nu sunt necesare;

Totul este perfect;

Organizarea echipei de evaluatori a fost la nivelul cuvenit. Îmbunătățiri la capitolul organizare nu sunt necesare.”

Pe de altă parte, multe sugestii au parvenit pe dimensiunea de **modificare a perioadei stabilite pentru vizita de evaluare și respectarea programului de lucru:**

„Creșterea perioadei de vizită, în cazul evaluării mai multor programe de studii;

De mărit perioada de timp pentru efectuarea vizitei de evaluare;

Durata vizitei (să fie destinate mai multe zile pentru evaluare);

Majorarea numărului zilelor de vizită, astfel încât să se respecte regimul de lucru;

Reducerea duratei. Vizitele continuă mult peste 20:00;

Timpul acordat procesului de evaluare;

Timpul vizitei să fie majorat.”

În cele din urmă, modificarea Metodologiei de evaluare externă, art. 34 punct k, prevede stabilirea unei perioade de 3 zile lucrătoare pentru efectuarea vizitei de evaluare în instituție, ceea ce va permite soluționarea acestor recomandări.

Deși, această întrebare nu se referă direct la activitatea Comisiei de evaluare, mulți dintre respondenți au arătat nemulțumiri vis-a-vis de competențele experților evaluatori, astfel venind cu comentarii cu ar fi:

„Testarea competențelor profesionale și de evaluare a experților formați;

Evaluatori certificați și cu experiență;

Formarea experților un timp mai îndelungat;

Pregătirea și competența membrilor comisiilor.”

- **Standarde și indicatori de performanță** „Ce ar trebui să îmbunătățim/modificăm în conținutul standardelor și indicatorilor de performanță?”

Aici părerile reprezentanților instituționali sau împărțit în:

cei care nu consideră că ar trebui ceva de modificat „*Standardele sunt elaborate la un nivel înalt, indicatorii de performanță sunt eficienți.*”

și cei care ar exclude unii indicatori de performanță sau au coborâ nivelul care prevede realizarea acestora:

„De exclus standardele ce se referă la nivel de management al instituției;

De redus și modificat conținutul standardelor și a indicatorilor de performanță;

Modificarea conținutului Ghidului de evaluare externă (reducerea indicatorilor de performanță, eliminarea coincidenței indicatorilor în cadrul Standardelor);

Se repetă multe compartimente în mai multe standarte;

Simplificarea standardelor și a indicatorilor;

Simplificare și reducerea numărului de standarde;

Standardele și indicatorii de performanță utilizați sunt extrem de exagerați;

Metodologia de ponderare și stabilire a punctajelor;

Cotele standardelor minime obligatorii.”

Indicatorii de performanță și Standardele de evaluare urmează a fi revăzute la etapa modificării Ghidului de evaluare externă, atunci se va realiza un alt sondaj în care se va studia ce modificări în viziunea beneficiarilor urmează a fi făcute. Opiniile reprezentanților instituționali colectate în acest sondaj sunt unele generale care sugerează doar idei, fără a fi argumentate.

- **Procesul de evaluare extern** „Ce ar trebui de îmbunătățit în activitatea de organizare și coordonare a procesului de evaluare externă?”

Reprezentanții instituționali au identificat mai multe recomandări de îmbunătățire a procesului de evaluare, cele mai multe se referă la:

Timpul acordat vizei de evaluare în instituție „Acordarea de mai mult timp Comisiilor de evaluare externă pentru evaluarea în teren a instituțiilor sau o verificare prealabilă de angajații ANACIP a pregătirii organizației către evaluare; Fiecare comisie să nu evalueze simultan mai mult de două programe. E de dorit comisia de evaluare să-și desfășoare activitatea în decurs de trei zile lucrătoare.”

Sesiunile de instruire organizate de ANACEC „ Cresterea numărului de seminare de instruire pentru coordonatorii de programe; La organizarea și coordonarea procesului de evaluare externă, desfășoară mai multe seminarii; Personal aş pleda pentru mai multe instruirii, care ar pregăti atât instituțiile evaluate, colaboratorii acestora, astfel încât pe lângă faptul că citesc

standardele și indicatorii de calitate să știe care sunt pașii concreți în elaborarea raportului și strategii de eficientizare a procesului educațional propriu-zis, nu doar pe hârtie.”

Taxa de prestări servicii „De micșorat taxa pentru evaluare.”

Totuși au fost și unele păreri ale reprezentanților instituționali care arată că procesul de evaluare externă care se realizează actualmente este unul bun, care nu necesită îmbunătățiri sau schimbări majore „*Îmbunătățirile rezultă în urma fiecărei evaluări în parte; Totul este relativ, nu există absolut.*”

- **Comentarii/Propuneri**

Pe final, respondenții au fost rugați să completeze chestionarul cu comentarii sau propuneri, care le consideră utile, astfel acest compartiment a fost completat la alegere. Printre **comentariile** care au fost lăsate de reprezentanții instituționali, se regăsesc:

„Acreditările externe sunt necesare și trebuie aplicate ferm pentru a normaliza numărul mult prea mare de instituții de învățământ superior din Republica Moldova;

Am rămas plăcut surprins de atitudinea comisiei de evaluare;

Cadrul normativ în evaluarea externă asigură verificarea eficientă a indicatorilor de performanță;

Evaluarea externă contribuie la îmbunătățirea procesului de pregătire a cadrelor performante;

Consider că evaluarea externă a contribuit semnificativ la cunoașterea legislației în educație și instruire;

Evaluarea externă contribuie benefic la schimbul de experiență;

Sigur, acreditarea programelor/instituțiilor este un proces, per ansamblu, benefic pentru sistemul de învățământ, dar metodologiile de evaluare ANACIP ar trebui revizuite în vederea simplificării lor;

Susțin fără rezerve activitatea Consiliului de Conducere al ANACIP. Acreditarea programelor de studiu, instituțiilor de învățământ va duce numai decît la îmbunătățirea calității și creșterii competitivității învățământului din Republica Moldova pe plan național și internațional. E nevoie de ceva timp pentru a forma o cultură a evaluărilor externe, a forma un personal de evaluare adecvat, obiectiv, pentru ca toți cei implicați în procesul educațional să conștientizeze necesitatea și beneficiile acestor acreditări.

Am beneficiat în cadrul autoevaluării interne și ulterior externe de posibilitatea examinării detaliate a activității în cadrul programului evaluat. Am completat substanțial cunoștințele privind calitatea educației universitare și deja și au loc modificări calitative pentru toate programele din

cadrul facultății. Evaluarea este o ocazie favorabilă pentru autoevaluare, autocunoaștere și autoperfecționare!”

Reprezentanții instituționali al făcut mai multe **propuneri**, cum ar fi:

„Înăsprirea condițiilor (criteriilor) de selectare a membrilor comisiilor de evaluare externă;

Majorarea perioadei de desfășurare a vizitei experților în instituția de învățământ;

Revizuirea indicatorilor de performanță și criteriilor standardelor, optimizarea acestora și excluderea repetării lor în raport;

Consider oportun de a minimiza procentul de cadre didactice titulare la un program de studii. Cumulum extern duce la creșterea concurenței printre profesori, respectiv la creșterea nivelului de calitate în general;

Corelarea rezultatelor evaluării cu Planul de admitere buget;

De îmbunătătit calitatea echipelor de evaluare;

De majorat remunerare evaluatorilor, în special președințelor, care urmează să generalizeze materialul membrilor comisiei, să concluzioneze etc. și să efectueze și lucrări de secretariat, fapt care necesită o muncă suplimentară;

Formarea și certificarea membrilor comisiei de evaluare externă;

Descrierea mai detaliată a unor standarde, de ex. mobilitate, internationalizare etc.

Nu la toate standardele pot fi formulate răspunsuri concrete: de ex.: la chestionarea absolvenților angajați în câmpul muncii nu toți sunt deschiși pentru comunicarea datelor personale. Acest lucru este normal și justificat;

Procedurile și indicatorii de performanță utilizați trebuie să fie relevanți pentru diferite tipuri de instituții, ținând cont de particularitățile lor;

Relațiile dintre instituțiile de învățământ și ANACEC să nu fie rezumate doar la evaluarea externă. Propunem, stabilirea unei comunicări și parteneriat continuu prin organizarea unor evenimente comune, utile și avantajoase tuturor partilor implicate.”

Tabelul 7. Analiza cantitativă a răspunsurilor obținute în urma chestionării reprezentanților instituționali

Întrebare/Varianta de răspuns	Total răspunsuri	Ponderea răspunsului
1. Vă rugăm să selectați tipul instituției de învățământ din care faceți parte		
Instituție de învățământ superior	89	100%
2. Selectați funcția pe care o ocupați în instituție		
Cadru didactic	13	15%
Coordonator al programului de studii	27	30%
Membru al echipei manageriale instituționale (rector, director, prorector, administrator, decan)	42	47%
Responsabil pentru asigurarea calității	7	8%

3. Numărul evaluărilor externe la care ați participat		
între 2 și 5 evaluări	42	47%
mai mult de 5 evaluări	21	24%
una evaluare	26	29%
4. Componenta Comisiei de evaluare externă a permis să ia decizii competente și obiective în procesul de evaluare externă		
Dezacord	5	6%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	54	61%
Totalmente de acord	29	32%
5. Membrii Comisiei de evaluare au fost suficient de pregătiți pentru vizita de evaluare		
Dezacord	9	10%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	50	56%
Totalmente de acord	29	33%
6. Întrebările formulate de membrii Comisiei de evaluare externă au fost relevante		
Dezacord	8	9%
Nu mă pot pronunța	0	0%
Oarecum de acord	50	56%
Totalmente de acord	31	35%
7. Discuțiile cu membrii Comisiei de evaluare externă s-au desfășurat într-o atmosferă constructivă și deschisă		
Dezacord	5	6%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	37	41%
Totalmente de acord	46	52%
8. Pe parcursul discuțiilor/interviului ați avut posibilitatea să vă exprimați opiniile		
Dezacord	5	6%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	29	32%
Totalmente de acord	54	61%
9. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma discuțiilor purtate cu membrii Comisiei de evaluare externă		
Nivelul de satisfacție -1	3	3%
Nivelul de satisfacție -2	5	6%
Nivelul de satisfacție -3	21	23%
Nivelul de satisfacție -4	38	43%
Nivelul de satisfacție -5	22	25%
10. Ce ar trebui să îmbunătățim în procesul vizitei la instituția evaluată?		
11. Apreciați nivelul înțelegerii Dvs. a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă		
Nivelul înțelegerii -1	0	0%
Nivelul înțelegerii -2	2	2%
Nivelul înțelegerii -3	5	6%
Nivelul înțelegerii -4	31	35%
Nivelul înțelegerii -5	51	57%
12. Evaluarea externă a contribuit la ridicarea nivelului de înțelegere a procedurilor, standardelor, criteriilor și indicatorilor de evaluare?		
Dezacord	5	6%
Nu mă pot pronunța	1	1%

Oarecum de acord	36	40%
Totalmente de acord	47	53%
13. Standardele și indicatorii de performanță utilizați în procesul de evaluare externă contribuie la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial		
Dezacord	8	9%
Nu mă pot pronunța	4	4%
Oarecum de acord	39	44%
Totalmente de acord	38	43%
14. Ce ar trebui să îmbunătățim/modificăm în conținutul standardelor și indicatorilor de performanță?		
15. Apreciați nivelul suportului acordat de angajații ANACEC în perioada de elaborare a Raportului de evaluare externă și organizare a procesului de evaluare		
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 1	4	4%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC- 2	6	7%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 3	16	18%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 4	27	31%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 5	35	40%
16. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu coordonatorii Comisiilor de evaluare externă (angajați ai ANACEC)		
Nivelul de satisfacție -1	5	6%
Nivelul de satisfacție -2	4	4%
Nivelul de satisfacție -3	16	18%
Nivelul de satisfacție -4	30	34%
Nivelul de satisfacție -5	34	38%
17. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma comunicării cu conducerea Agenției		
Nivelul de satisfacție -1	4	5%
Nivelul de satisfacție -2	1	1%
Nivelul de satisfacție -3	6	7%
Nivelul de satisfacție -4	21	24%
Nivelul de satisfacție -5	55	63%
18. Ce ar trebui de îmbunătățit în activitatea de organizare și coordonare a procesului de evaluare externă?		
19. Evaluarea externă a contribuit la îmbunătățirea procesului educațional și/sau de management al entității evaluate (nivel instituție sau program de studiu)		
Dezacord	4	4%
Nu mă pot pronunța	5	6%
Oarecum de acord	35	39%
Totalmente de acord	45	51%
20. Consiliul de Conducere al ANACEC a manifestat obiectivitate și transparență în procesul de aprobare a deciziei (-lor) în urma evaluării externe		
Dezacord	8	9%
Nu mă pot pronunța	2	2%
Oarecum de acord	34	38%
Totalmente de acord	45	51%
21. În perioada post-evaluare, instituția Dvs. a întreprins măsuri preventive și/sau corective		
Da	83	93%
Nu	0	0%
Nu cunosc	6	7%
Comentarii / Propuneri:		

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

4.3. Opiniile experților evaluatori despre procesul de evaluare externă a calității

Colectarea opiniilor reprezentanților experților evaluatori sa realizat prin aplicarea chestionarului în format electronic, la adresele de email active ale acestora. Chestionarea sa realizat în două etape, prima etapă februarie-martie 2018, în rezultat au fost validate 75 chestionare în prima etapă și 49 chestionare validate în a doua etapă care sa realizat în luna august 2018.

Chestionarele validate, total 124, conțin răspunsuri primite de la experții evaluatori care au fost implicați în procesul de evaluare extern organizat de ANACEC, în perioada 2016-2018.

Analiza cantitativă a răspunsurilor la întrebările din total chestionare validate și conținutul chestionarului este realizată și prezentată în tabelul 8.

Chestionarul realizat pentru colectarea opiniilor experților evaluatori are 23 de întrebări, dintre care 4 întrebări deschise și pe final compartimentul de comentarii și sugestii.

Analiza cantitativă

Analiza cantitativă a răspunsurilor obținute la ambele etape de aplicare a chestionarului vor fi realizată pe subiecte de interes.

Răspunsuri pozitive, le vom considera pe cele ce au fost apreciate cu: Oarecum de acord și Totalmente de acord, Nivelul de satisfacție și înțelegere 3-5.

Cele ce au fost apreciat ecu un nivel de satisfacție sau suport 1 și 2 vor fi considerate ca răspunsuri ce au lăsat nivelul de satisfacție mai jos de mediu.

Chestionarul are 19 întrebări care au fost analizate din punct de vedere cantitativ, pe următoarele subiecte:

Statutul și experiența

Contingentul celor respondenți este format din reprezentanți ai angajatorilor 16%, reprezentanți ai studenților 15% și 69% de reprezentanți ai cadrelor didactice și/sau din cercetare, care au fost implicați în procesul de evaluare extern la instituțiile de învățământ superior.

Din cei care au răspuns la chestionar 44% au participat în evaluări realizate la 1 - 5 programe de studii de la mai multe instituții, 29 % au participat la evaluare a 1 - 5 programe de studii de la o singură instituție și 27% din ei la mai mult de 5 programe de studii. Din aceste rezultate se observă că la chestionar au răspuns experți evaluatori cu o experiență în domeniu.

Seminarele de informare/formare

Întrebările cu referire la seminarele de formare/informare au furnizat informații privind părerea experților evaluatori dacă seminarele de formare au fost suficiente pentru înțelegerea procesului de evaluare, înțelegerea modului de aplicare corect a instrumentelor de lucru prezentate în timpul seminarului, comunicarea și suportul acordat din partea angajaților ANACEC.

Din total cei care au răspuns la chestionar, 95% au afirmat că Seminarele de informare/formare au fost suficiente pentru înțelegerea procesului de evaluare externă, 2% nu au putut să se pronunțe și doar 3% au afirmat că nu sunt de acord, numărul seminarelor nu ar fi suficient.

Aceiași tendință se observă și în cazul întrebării care a fost formulată pentru a obține informații dacă experții evaluatori au reușit să înțeleagă cum pot aplica instrumentele de lucru ale ANACEC în procesul de evaluare externă, care au fost prezentate în cadrul seminarelor de formare, dar și cât ține de comunicarea cu coordonatorul Comisiei de evaluare externă, până la realizarea vizitei de evaluare la instituție. Astfel 98% au afirmat că sunt oarecum sau total de acord cu acestea și doar 1% nu sa putut pronunța. Din cei care au afirmat că nu au reușit să înțeleagă până la vizita de evaluare la instituție au fost doar 1%.

Din cei 124 de experți evaluatori doar 3 au rămas cu un nivel de satisfacție mai jos de mediu în urma seminarelor de formare și pregătire către vizita de evaluare.

Opinia experților evaluatori vis-a-vis suportul acordat de coordonatorii ANACEC în perioada studierii Raportului de autoevaluare și completării documentelor de referință (Fișa vizitei, Raportul de evaluare externă) a fost una practic unanimă, 1% nu sa pronunțat, astfel aceștia au afirmat că au avut posibilitatea să acorde întrebări să adreseze întrebări coordonatorului și să primească răspunsuri adecvate la acestea.

Vizita de evaluare

Experții evaluatori au fost chestionați cu privire la activitățile care sunt desfășurate în vederea pregătirii pentru realizarea vizitei de evaluare.

Pentru început sa încercat de stabilit nivelul de înțelegerea a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă, care a arătat că doar 1% din cei chestionați au avut cel mai jos nivel de înțelegere, restul au afirmat că au avut un nivel mai sus de mediu, astfel au fost pregătiți de vizita de evaluare.

Totuși din rezultate se poate afirma că membrii CEE, tot ar dori o durată a zitei de evaluare mai lungă, pentru a reuși evaluare tuturor indicatorilor calitativ.

Remunerarea experților evaluatori

Rezultatele arată că 10% din cei chestionați au rămas cu un nivel de satisfacție mai jos de mediu, deci și-ar fi dorit munca lor să fie remunerată mai bine, totuși 90% au un nivel mai sus de mediu, ceea ce ar însemna că sunt de acord și satisfăcuți cu remunerarea care a fost făcută.

Comunicare cu reprezentanții ANACEC

Toți cei care au fost chestionați în cele două etape au prezentant un nivel foarte ridicat de satisfacție rămas în urma comunicării cu reprezentanții ANACEC(ANACIP) și conducerea acesteia.

Analiza comparativă a rezultatelor obținute în urma aplicării chestionarului la cele două etape este prezentată în figura 9 și analiza procentuală în figura 10.

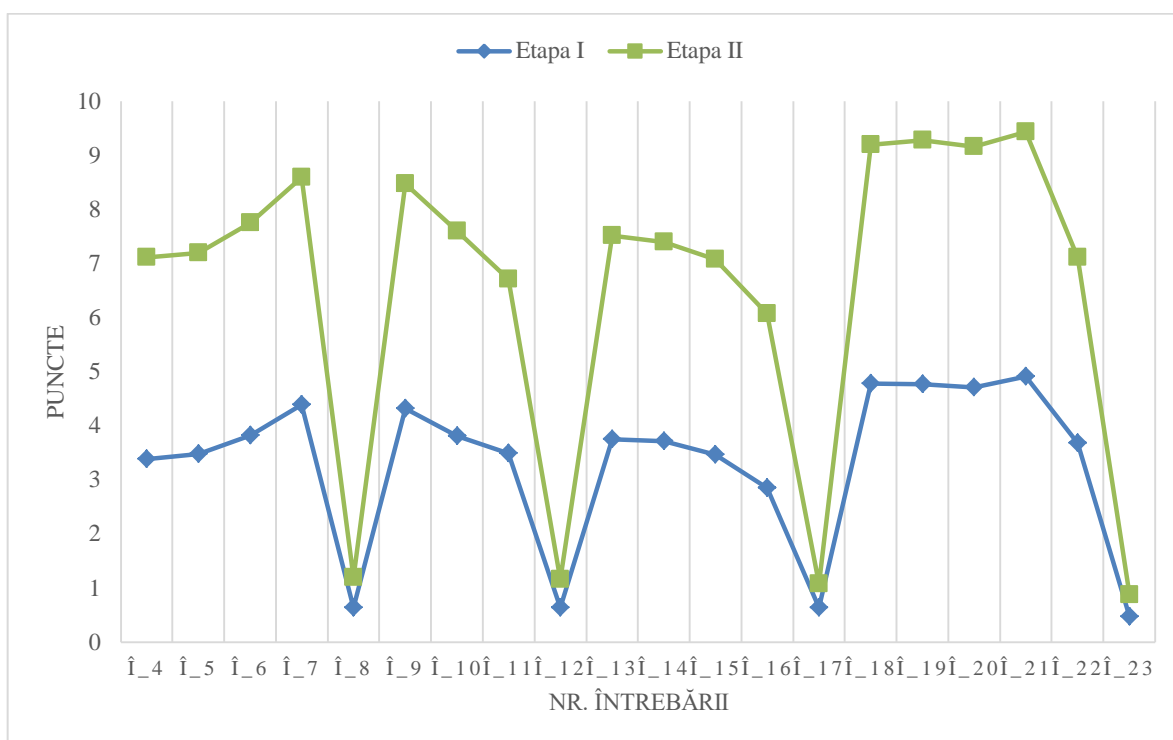

Figura 9. Rezultatele chestionarului aplicat experților evaluatori la cele două etape

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

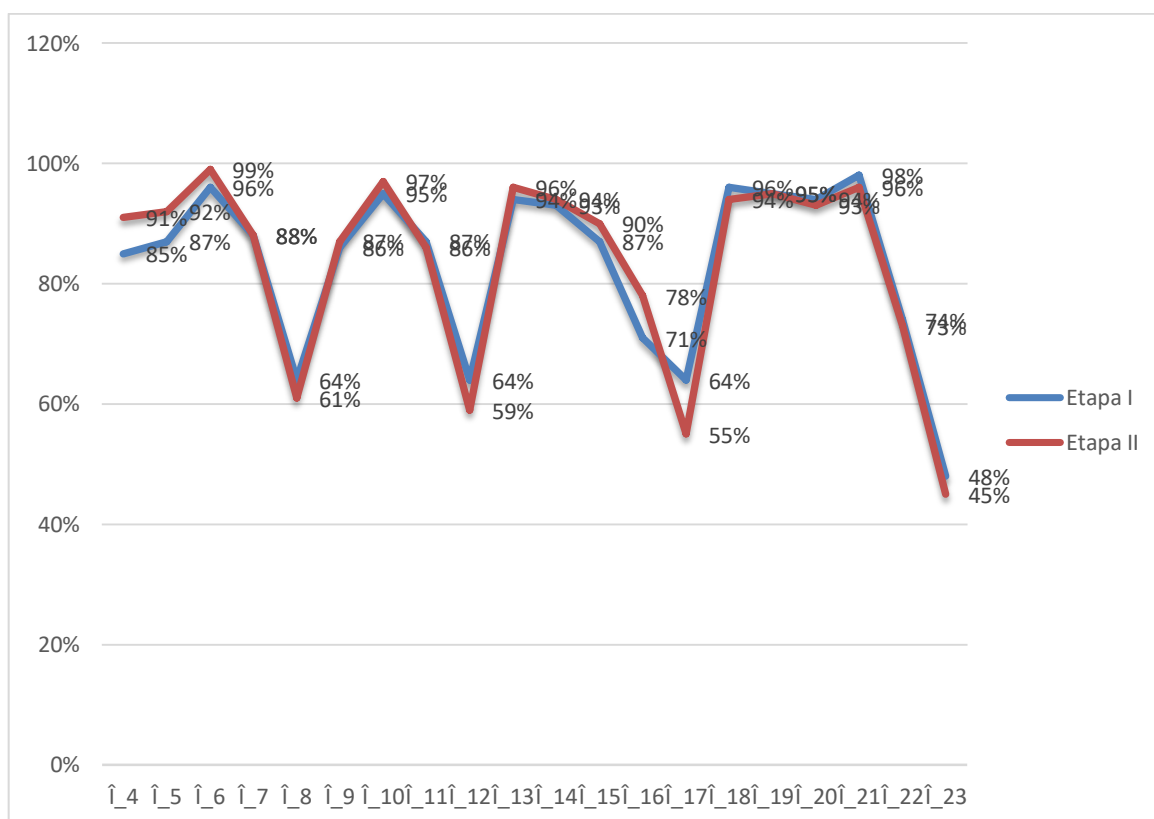

Figura 10. Realizarea în % a chestionarului aplicat experților evaluatori

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

Din datele prezentate în figurele 9 și 10 graficele de mai sus putem afirma că:

- diferența de distribuție la etapa II de chestionare este mai mare decât la prima etapă;
- răspunsuri cu aceeași medie a valorilor nu avem;
- putem afirma că în etapa II de chestionare avem rezultate mai bune decât în prima.

Analiza calitativă

- **Procesul de instruire/formare** „Ce ar trebui să îmbunătățim în procesul de instruire/formare a experților evaluatori?”

Unii experți evaluatori au afirmat că nu este nevoie ca procesul de instruire să fie îmbunătățit, întrucât acesta este bine organizat:

„Consider că procesul de instruire se efectuează la nivelul necesar și nu necesită îmbunătățiri;

Consider sistemul de instruire suficient de eficient;

Nu am comentarii, fiindcă pe parcurs oricând putem să oferim întrebări;

Consider, ca documentele (ghid) puse la dispoziția evaluatorilor, cât și seminarele de formare/instruire sunt suficient de utile în procesul de evaluare al programelor de studii.”

Unii totuși au venit cu recomandări care le consideră din perspectiva sa a fi utile procesului de instruire/formare a experților evaluatori:

„Bune practici, experiențe acumulate ale altor comisii de evaluare pentru a evita potențiale momente de incertitudine;

Accentuarea modalităților de depistare a verigelor slabe în procesul de instruire în instituțiile respective ar fi în măsură să contribuie la identificarea unor soluții în vederea înlăturării lacunelor;

Analiza exemplurilor practice;

Analiză unor situații/studii de caz la fiecare standard de acreditare;

Ar fi o idee ca toți experții-evaluatori să treacă același tip de instruire asigurată de aceeași persoană/grupul de persoane. Problema e că fiecare coordonator din partea ANACIP-ului are exigențele sale, astfel și echipele sunt formate în mod diferit;

Analiza specificului fiecărei instituții, inclusiv suportul factologic de care dispune împreună cu coordonatorul fiecărei comisii;

Asistarea membrilor experți în timpul fazei finale a acreditării, vizualizarea procesului decizional final;

Noii participanți (experți) să fie instruiți separat, întrucât necesită mai mult timp și mai multe explicații;

Selectarea membrilor evaluatori pentru a evalua aceleași criterii, standarde pentru automatizarea acțiunilor lor, creșterea operativității procesului respectiv;

Este necesară recrutarea evaluatorilor dornici de a activa sub mantia unui expert, factorul volițional nu impunitiv(Vârsta a experților evaluatori ai ANACIP minim de 20 și maxim de 50 de ani).”

Unele din aceste recomandări sunt realizabile și chiar au fost aplicate în ultimele formări realizate de coordonatorii ANACEC, inclusiv și de subsemnata.

Altele însă rămân a fi neaplicabile, ca spre exemplu „*Selectarea membrilor evaluatori pentru a evalua aceleași criterii, standarde pentru automatizarea acțiunilor lor, creșterea operativității procesului respectiv.*”, deoarece obiectivul urmărit de ANACEC este asigurarea calității și a procesului de evaluare extern calitativ, ci nu operativ. Astfel pentru a exclude posibilitatea de copy-paste a celor constatate de expertul evaluator dintr-un Raport de evaluare extern în altul, în special la standardele instituționale, se aplică principiul de rotație a standardelor de acreditare pe care expertul evaluator le evaluează, de la o evaluare la alta.

- **Standarde și indicatori de performanță** „Ce ar trebui să îmbunătățim/modificăm în conținutul standardelor și indicatorilor de performanță?”

Unele răspunsuri obținute de la experții evaluatori au arătat că aceștia nu ar vedea necesar o îmbunătățire a standardelor și indicatorilor de performanță: „*Consider că nu sunt necesare careva schimbări, standardele sunt destul de clare, iar cerințele stipulate în acestea sunt firești; Consider că conținutul standardelor este bun; Indicatorii de performanță mi s-au părut bine gândiți, poate ar mai trebui să insistăm pe formarea inițială a viitorilor specialiști în educație.*”

Din recomandările

„Unele standarde au caracter formal, evaluarea producându-se mai degrabă cantitativ decât calitativ

Unii indicatori au nevoie de redactare, dar acest lucru l-am simțit în timpul evaluării (cu toate ca anterior am analizat Metodologia și Ghidul);

A exclude criteriile care nu pot fi măsurate/verificate;

A include mai multe criterii care ar verifica procesul de instruire din contul celor care verifică prezența unor acte;

Să se acorde o mai mare atenție criteriilor care țin de obținerea cunoștințelor și abilităților;

O ponderare mai adecvată a punctajului acordat (grila de calcul al procentajului de îndeplinire a standardului);

Informația cu acces restricționat - poate fi oferită cu prin User și Parolă sau semnătură digitală;

Revizuirea conținutului standardelor pentru a evita dublarea informației;

Concretizarea metodologiei de calcul a unor indicatori, ca m² per student, modificarea indicatorului privind raportul dintre cadre didactice și număr de studenți cu indicatorul raportul dintre nr de unități și studenți;

De concterizat unii indici, pentru a asigura comparabilitatea între institutii cu profil similar;

De diversificat indicatorii care se refera la calitatea procesului de predare/cercetare/mobilitate;

E necesar de revăzut criteriile de apreciere astfel încât să nu fie necesar de a depuncta instituția pentru același neajuns de 2-3 ori în diferite standarde;

Includerea indicatorilor de evaluare a conținutului și calității programului de studii; a calității proiectelor de cercetare, tezelor de licență, etc;

La unii indicatori, cu referire la standardele de evaluare, ar fi binevenit să fie inclusă componenta "sunt corelate parțial" sau "sunt racordate parțial";

Revizuirea standardelor și indicatorilor în direcția sistematizării și simplificării;

Să micșorăm numărul standardelor și volumul lor, deoarece multă informație se repetă;

Simplificarea indicatorilor de performanță;

Standardele și indicatorii de performanță ar trebui să țină cont și de realitatea economică și socio-politică în care își desfășoară activitatea instituția evaluată.”

- **Vizita de evaluare** „Ce ar trebui de îmbunătățit pentru a face mai eficientă vizita de evaluare la instituție?”

Experții evaluatori au formulat răspunsuri în care nu văd necesar îmbunătățirea procesului de evaluare extern și a vizitei de evaluare, însă cele mai multe răspunsuri cu recomandare de îmbunătățire a experților are același mesaj modificarea timpului alocat vizitei de evaluare externe „Este necesar de alocat mai mult timp vizitelor de evaluare”.

- **Procesul de evaluare extern** „Ce ar trebui să îmbunătățim în activitatea de organizare și coordonare a procesului de evaluare externă?”

Recomadările experților evaluatori se referă la următoarele:

„Interviurile cu angajatorii ar trebui selectate/organizate de către ANACEC pentru mai multă obiectivitate;

Volumul rapoartelor/materialelor prezentate de instituții ar trebui să se încadreze strict în limita cerințelor;

Analiza celor mai bune practici internationale - si investirea in EXPERT evaluatori acreditati;

Anternarea unor expert evaluatori internationali, inclusiv din diaspora;

Instruirea continuă a grupului de evaluatori pentru a le spori performanța în activitatea de expertiză a instituțiilor.”

Una din aceste recomandări a fost deja implementată, astfel în procesul de evaluare externă au fost implicați doi reprezentanți din diasporă. Dar și în prima sesiune de evaluare externă organizată de ANACEC (ANACIP) în 2016 la domeniul Științe ale educației, au fost implicați pe post de observatori experți evaluatori de la ARACIS.

Totodată, multe comentarii au fost de la experții evaluatori care au rămas cu o impresie bună, care și-au expus părerea în următoarele comentarii:

„Organizarea procesului si coordonarea a fost la nivel inalt. Comisia noastra a participat intr-o perioada de inceput al activitatii ANACIP. Intre timp lucrurile s-au mai imbunatatit, inclusiv au crescut si exigentile fata de RA. La moment ANACIP solicita concret informatii, care faciliteaza cu mult activitatea comisiilor;

Activitatea de organizare si coordonare a procesului de evaluare externă mi s-a părut interesantă, coerentă, necesară. Personal, nu am observat necesitatea de a îmbunătăți ceva. Chiar dacă și sunt necesare careva optimizări, atunci acestea țin de partea necunoscută mie, ca evaluator extern;

Consider că din partea Agenției totul a fost bine. Din partea instituțiilor de învățământ s-ar cere prezentarea informației mai eshaustivă și mai bine aranjată, deoarece de multe ori membrii comisiei de experți se adresează suplimentar și în prealabilul vizitei pentru obținerea informației care trebuie prezentată în Raport;

De continuat in acelasi tempou, atitudine si corectitudine;

Organizarea și coordonarea din partea ANACIP-ului a fost OK.”

- **Comentarii/Propuneri**

Pe final, respondenții au fost rugați să completeze chestionarul cu comentarii sau propuneri, care le consideră utile, astfel acest compartiment a fost completat la alegere. Din **comentariile** care au fost făcute de experții evaluatori, se regăsesc:

„A fost o experiența utila pentru mine. M- a ajutat sa eficientizez procesul de lucru in cadrul institutiei .

Aș participa cu cea mai mare plăcere la mai multe evaluări externe;

Este o experienta buna,membri pregatiti si competenti...am ramas satisfacuta de prestarile serviciilor...spre o noua colaborare,la mai mult si mai cu spor!!!;

În principiu este o experiență;

Am colaborat în scopul creșterii calității mele profesionale. A fost o experiență bună;

Pe parcursul perioadei de activitate a ANACEC s-au scimbat spre bine multe lucruri, activitatea comisiilor este bine coordonata, se desfasoara intr-un rit real, sunt create toate conditiile pentru o analiza obiectiva a activitatilor desfasurate in cadrul programului supus evaluarii;

Vă doresc prosperitate, realizări frumoase și stabilitate în activitatea Dumneavoastră.”

Experții evaluatori au venit cu **propuneri** care le consideră utile pentru îmbunătățirea activității ANACEC, cum ar fi:

„Seminare de schimb de experienta cel puțin între evaluatorii care deja au participat în misiuni de evaluare;

A examina punctele „slabe” și „forte” în evaluarea externă a calității programelor de studii în învățământul superior (pe niveluri) în ultimii 3 ani în scopul modificării/restructurării unor documente regulamentare în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii sau de acreditare a instituțiilor de învățământ superior și eficientizării procedurii de evaluare externă a calității;

Poate, ar fi cazul să se organizeze seminare, mese rotunde și alte activități cu participarea evaluatorilor și a altor părți interesate și în afara programului de evaluare, astfel încât problemele care țin de calitatea programelor, de nivelul de pregătire a instituțiilor, a managementului, a cadrelor didactice și a studenților, să poată fi examinate și discutate într-un context mai larg și o atmosferă mai lejeră. Credem că aceste activități ar contribui esențial la o mai bună înțelegere și la o calitate mai înaltă a procesului de evaluare;

Procesul de evaluare externă este extrem de util, instruirea în instituțiile de învățământ de la noi necesitând o supraveghere constantă în vederea ridicării nivelului calității pentru ca tinerii să poată obține cunoștințe de calitate înaltă;

Sugerez, în fiecare comisie de evaluare externă, pe viitor să fie un evaluator extern de peste hotarele țării, cel puțin din România. Am mari așteptări de la Agenție, ca în rezultatul evaluărilor externe să fie închise multe/unele universități neînsemnate (cu număr mic de studenți, cu programe de studii irelevante, cu cadre didactice neprofesioniste) din Republica Moldova;

Unul moment care consider că trebuie de revăzut e planificarea timpului de lucru a experților și timpului necesar pentru vizitele în cadrul instituțiilor evaluate.”

Tabelul 8. Analiza cantitativă a răspunsurilor obținute în urma chestionării experților evaluatori

Întrebare/Varianta de răspuns	Total răspunsuri	Ponderea răspunsului
1. Vă rugăm să selectați statutul Dvs. de expert evaluator al ANACEC:		
Reprezentant al angajatorilor	20	16%
Reprezentant al cadrelor didactice și/sau din cercetare	86	69%
Reprezentant al studenților	18	15%
2. Selectați tipul instituției de învățământ evaluate:		
Instituție de învățământ superior	124	100%
3. Selectați numărul de evaluări externe la care ați participat		
1 - 5 programe de studii de la mai multe instituții	54	44%
1 - 5 programe de studii de la o singură instituție	36	29%
mai mult de 5 programe de studii	34	27%
4. Seminarele de informare/formare au fost suficiente pentru înțelegerea procesului de evaluare externă		
Dezacord	4	3%
Nu mă pot pronunța	2	2%
Oarecum de acord	48	39%
Totalmente de acord	70	56%
5. În cadrul seminarelor de formare, cât în comunicarea cu coordonatorul Comisiei de evaluare externă, până la realizarea vizitei de evaluare la instituție, ați reușit să înțelegeți cum puteți aplica instrumentele de lucru ale ANACEC în procesul de evaluare externă		
Dezacord	1	1%
Nu mă pot pronunța	2	1%
Oarecum de acord	48	39%
Totalmente de acord	73	59%
6. Pe parcursul studierii Raportului de autoevaluare și completării documentelor de referință (Fișa vizitei, Raportul de evaluare externă), ați avut posibilitatea să adresați întrebări coordonatorului și să primiți răspunsuri adecvate la ele		
Dezacord	0	0%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	13	10%
Totalmente de acord	110	89%
7. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma seminarelor de formare și pregătire către vizita de evaluare		
Nivelul de satisfacție -1	1	1%
Nivelul de satisfacție -2	2	2%
Nivelul de satisfacție -3	9	7%
Nivelul de satisfacție -4	48	39%
Nivelul de satisfacție -5	64	51%
8. Ce ar trebui să îmbunătățim în procesul de instruire/formare a experților evaluatori?		
9. Apreciați nivelul înțelegerii Dvs. a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă		
Nivelul înțelegerii -1	2	1%
Nivelul înțelegerii -2	0	0%
Nivelul înțelegerii -3	12	10%
Nivelul înțelegerii -4	52	42%
Nivelul înțelegerii -5	58	47%
10. Evaluarea externă a contribuit la creșterea nivelului de înțelegere a procedurilor,		

standardelor, criteriilor și indicatorilor de evaluare?		
Dezacord	0	0%
Nu mă pot pronunța	0	0%
Oarecum de acord	20	16%
Totalmente de acord	104	84%
11. Considerați, că standardele și indicatorii de performanță utilizați în procesul de evaluare externă contribuie la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial?		
Dezacord	4	3%
Nu mă pot pronunța	0	0%
Oarecum de acord	54	44%
Totalmente de acord	66	53%
12. Ce ar trebui să îmbunătățim/modificăm în conținutul standardelor și indicatorilor de performanță?		
13. Vizita de evaluare la instituție a fost coordonată din timp și organizată eficient		
Dezacord	3	2%
Nu mă pot pronunța	0	0%
Oarecum de acord	18	15%
Totalmente de acord	103	83%
14. Comunicarea cu reprezentanții instituționali s-a realizat într-o atmosferă constructivă și deschisă		
Dezacord	2	2%
Nu mă pot pronunța	0	0%
Oarecum de acord	26	21%
Totalmente de acord	96	77%
15. Informațiile obținute din Raportul de autoevaluare, precum și constatările făcute în timpul vizitei de evaluare la instituție (completarea Fișei vizitei) au permis formularea unei opinii obiective despre programul evaluat		
Dezacord	1	1%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	54	43%
Totalmente de acord	68	55%
16. Durata vizitei de evaluare la instituție a fost suficientă pentru a putea analiza obiectiv programul de studii		
Dezacord	24	19%
Nu mă pot pronunța	1	1%
Oarecum de acord	54	44%
Totalmente de acord	45	36%
17. Ce ar trebui de îmbunătățit pentru a face mai eficientă vizita de evaluare la instituție?		
18. Apreciați nivelul suportului acordat de angajații ANACIP în perioada de elaborare a Raportului de evaluare externă și organizare a procesului de evaluare		
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 1	2	2%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 2	0	0%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 3	2	2%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 4	19	15%
Nivelul suportului acordat de angajații ANACEC - 5	101	81%
19. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu coordonatorul Comisiei de evaluare externă		
Nivelul de satisfacție -1	0	0%
Nivelul de satisfacție -2	2	2%
Nivelul de satisfacție -3	3	2%

Nivelul de satisfacție -4	18	15%
Nivelul de satisfacție -5	101	81%
20. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu membrii Comisiei de evaluare externă din care ați făcut parte		
Nivelul de satisfacție -1	0	0%
Nivelul de satisfacție -2	3	2%
Nivelul de satisfacție -3	2	2%
Nivelul de satisfacție -4	25	20%
Nivelul de satisfacție -5	94	76%
21. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma comunicării cu conducerea Agenției		
Nivelul de satisfacție -1	0	0%
Nivelul de satisfacție -2	2	1%
Nivelul de satisfacție -3	1	1%
Nivelul de satisfacție -4	7	6%
Nivelul de satisfacție -5	114	92%
22. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție vis-a-vis de remunerarea activităților de evaluator		
Nivelul de satisfacție -1	4	3%
Nivelul de satisfacție -2	9	7%
Nivelul de satisfacție -3	34	18%
Nivelul de satisfacție -4	55	28%
Nivelul de satisfacție -5	22	44%
23. Ce ar trebui să îmbunătățim în activitatea de organizare și coordonare a procesului de evaluare externă?		
Comentarii / Propuneri:		

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor chestionarelor

4.4. Concluzii

Pentru chestionarul aplicat reprezentanților instituționali implicați în procesul de evaluare extern valoarea lui Cronbach's Alpha (α) este de **0.863** „foarte bun“ etapa I și de **0.792** „adekvat“ etapa II, putem afirma că coeficientul obținut are o consistență bună.

Valoarea coeficientului Cronbach's Alpha (α) mai mic pentru etapa II datorează în mare parte numărului mic de respondenți.

Pentru chestionarul aplicat experților evaluatori implicați în procesul de evaluare extern valoarea lui Cronbach's Alpha (α) este de **0.653** etapa I și de **0.863** etapa II, la fel putem afirma că coeficientul obținut are o consistență bună. În cazul experților evaluatori chestionarul a fost completat de mai mulți reprezentanți în etapa II.

În viziunea reprezentanților instituționali procesul de evaluare extern trebuie îmbunătățit pe dimensiunea selecției și instruirii experților evaluatori, revizuire standarde de evaluare.

În viziunea experților evaluatori procesul de evaluare extern trebuie îmbunătățit pe dimensiunea timpului acordat vizitei de evaluare.

La general, respondenții au prezentat un nivel ridicat de satisfacție și suport acordat din partea colaboratorilor ANACEC și a conducerii acesteia.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Calitatea învățământului superior are o pondere decisivă în dezvoltarea cu succes a oricărei țări. Nivelul potențialului intelectual al țării, determinant de calitatea învățământului său superior, devine un factor important în prosperitatea societății.

Calitatea este în opinia cercetătorului Baci S. [1], fără îndoială, una dintre cerințele cele mai importante ale oricărui rezultat al acțiunilor întreprinse, iar orice activitate menită să depășească problemele, să le evalueze influența și să găsească soluții pentru a le rezolva constituie, pentru orice instituție de învățământ superior, cheia progresului.

Cercetarea a vizat valorificarea rezultatelor evaluărilor externe realizate de ANACEC pe dimensiunea programelor de studii superioare de licență din învățământul superior. Din analiza rezultatelor cercetării, în baza obiectivelor urmărite se pot sintetiza următoarele idei:

1. Evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior și a programelor de studii superioare (în cazul dat, de licență) reprezintă o etapă importantă și inevitabilă în contextul aderării la procesul Bologna, respectiv ierarhizării programelor de studii superioare de licență, pentru asigurarea vizibilității interne și externe.
2. Sistemul de învățământ superior din Republica Moldova se confruntă în prezent cu o situație de reducere a numărului de studenți (la mai multe programe) ceea ce influențează asupra programelor de studii înaintate spre evaluarea externă.
3. În procesul de evaluare externă, cea mai complexă este etapa de vizită la instituție, dar și perioada de instruire și pregătire a experților evaluatori pentru a realiza misiuni de evaluare;
4. Considerăm că valorificarea sugestiilor din partea respondenților duce la rezultate dorite, în special, la ridicarea nivelului de pregătire a experților evaluatori, dat fiind faptul că s-a înregistrat o tendință de creștere la eșantionul experimental. Rezultatele investigației ne încurajează să afirmăm că pe parcursul anului 2018 s-a îmbunătățit procesul de instruire a experților evaluatori și s-a rezolvat problema timpului rezervat pentru efectuarea vizitelor de evaluare externă la instituție, aceasta actualmente fiind de minim 3 zile;
5. Datele colectate din constatare au confirmat îmbunătățirea unor etape din procesul de evaluare, cum ar fi: responsabilizarea, conștientizarea reprezentanților instituționali a importanței și relevanței procesului de evaluare externă a calității programelor de studii; nivelul de pregătire al experților evaluatori; diversificarea bazei de date a experților evaluatori, implicarea eficientă a coordonatorilor Comisiilor de evaluare externă în organizarea activităților de evaluare externă ș.a.

6. Analiza matematică a datelor statistice confirmă apariția unor schimbări pozitive față de procesul de evaluare externă atât în rândul reprezentanților instituționali, cât și a experților evaluatori, cu o creștere mai mare în etapa II.
7. Analiza rezultatelor obținute demonstrează în plan teoretic și practic că cercetarea a derulat conform cerințelor în vigoare.

Recomandări:

- ✓ A adapta periodic standardele de evaluare și a indicatorii de performanță la tendințele europene în domeniul de asigurare a calității în învățământul superior și de modificările intervenite în cadrul normativ;
- ✓ A elabora și aplica un chestionar care va determina viziunea subiecților implicați în procesul de evaluare externă cu privire la modificările care ar trebui realizate asupra standardelor de evaluare și a indicatorilor de performanță;
- ✓ A promova și a asigura comunicarea activă și eficientă cu reprezentanții instituționali în timpul procesului de evaluare externă;
- ✓ A valorifica rezultatele anchetării experților evaluatori în perfecționarea metodologiei de formare a experților evaluatori;
- ✓ A implica în procesul de evaluare externă a calității, după posibilitate, experți evaluatori din străinătate;
- ✓ A certifica experții evaluatori, cu includerea acestora în Registrul de experți evaluatori permanenți ai ANACEC;
- ✓ A organiza periodic seminare, mese rotunde, dezbateri cu implicarea reprezentanților instituționali și a experților evaluatori pentru diseminarea bunelor practici de evaluare externă.

BIBLIOGRAFIE

1. Baciu S. „Teoria și metodologia managementului calității în învățământul superior”, Teză de doctor habilitat în pedagogie, Chișinău 2013;
2. Comisia europeană. Politici. Procesul Bologna și Spațiul European al Învățământului Superior
(http://ec.europa.eu/education/policies/higher-education/bologna-process-and-european-higher-education-area_ro);
3. Standarde și linii directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior, Erevan 2015
(https://mecc.gov.md/sites/default/files/esg_in_romanian_by_anosr_0.pdf);
4. Istoric. Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
(<http://www.aracis.ro/despre-aracis/istoric/>);
5. Raport de activitate pentru anul 2017, ARACIS
(http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/2018/Raport_de_activitate_ARACIS_2017.pdf);
6. Proiect „Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate”
(https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2018/transparenta/27.04.2018.%20Anun%C8%9Bul%20de%20selec%C8%9Bie%20experti%20Rezultat%20%20-%20MEN%20QAFIN.pdf);
7. Sava L., Banu F. „The External Quality Evaluation Process in the Republic of Moldova: Realities, Transformations, Perspectives. Education Quality Assurance”, Nr.3 (12)/2018, EQAR;
8. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional;
9. Pagina oficială ANAECIP, Misiune și scop
<http://anacip.md/index.php/ro/home-ro-ro/misiune>;
10. Monitorul oficial Nr. 526-528 (6921-6923) din 29.12.2018;
11. Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă. ANACEC, Chișinău 2016;
12. A. Chiciuc, Dicționar Explicativ al Termenilor Infrastructurii Calității, Chișinău 2016;
13. Ghid de evaluare externă a programelor de studii de Licență, învățământul superior;

14. REGULAMENTUL de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă;
15. Registrul electronic „Fișa urmărire evaluare ÎS. Autorizare programe”, DEÎS, ANACEC;
16. Registrul electronic „Fișa urmărire evaluare ÎS. Acreditare programe”, DEÎS, ANACEC;
17. Hotărârea de Guvern Nr. 482 din 28.06.2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370821>);
18. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Lista oficială a instituțiilor de învățământ superior din RM (<https://mecc.gov.md/ro/content/institutiile-de-invatamant-superior>);
19. Bateria de teste psihologice de aptitudini cognitive, Manual de utilizare, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2003;
20. Marian Popa, „Infidelitățile“ coeficientului de fidelitate Cronbach alfa (https://www.academia.edu/25683682/Popa_statistica);
21. Curs statistică. Sistematizarea, prezentarea și reprezentarea datelor statistice (<http://www.ase.ro/upcpr/profesori/1825/UI4-Prel.datelor.pdf>);
22. Nuca I. Curs de prelegeri. Tema 6. Variabile aleatorii și funcții de repartiție (elearning.utm.md/moodle/mod/resource/view.php?id=13713);
23. Softul SPSS Statistic (<https://en.wikipedia.org/wiki/SPSS>).

ANEXE

Anexa 1 Domeniile de formare profesională pentru învățământul superior

Nr. ord.	Codul și denumirea domeniului de formare profesională	Nr. ord.	Codul și denumirea domeniului de formare profesională
1.	0111 Științe ale educației	37.	0533 Fizică
2.	0112 Pedagogie preșcolară	38.	0541 Matematică
3.	0113 Pedagogie în învățământul primar	39.	0542 Statistică
4.	0114 Formarea profesorilor	40.	0612 Proiectarea și administrarea sistemelor informaționale
5.	0211 Tehnici audiovizuale și producție media	41.	0613 Dezvoltarea produselor program și a aplicațiilor
6.	0212 Design vestimentar și design interior	42.	0710 Inginerie și management
7.	0213 Arte plastice	43.	0711 Inginerie chimică și procese
8.	0214 Arte decorative	44.	0712 Tehnologii de protecție a mediului
9.	0215 Muzică	45.	0713 Energetică și inginerie electrică
10.	0216 Arte teatrale	46.	0714 Electronică și automatizări
11.	0220 Antropologie	47.	0715 Mecanică și prelucrarea metalelor
12.	0221 Religie și teologie	48.	0716 Autovehicule, nave și aeronave
13.	0222 Istorie și arheologie	49.	0721 Procesarea alimentelor
14.	0223 Filozofie și etică	50.	0722 Tehnologia materialelor (sticlă, hârtie, plastic și lemn)
15.	0229 Culturologie	51.	0723 Textile (îmbrăcăminte, încălțăminte și articole din piele)
16.	0231 Studiul limbilor	52.	0724 Minerit și extracții
17.	0232 Limbi și literaturi	53.	0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială
18.	0312 Științe politice	54.	0732 Construcții și inginerie civilă
19.	0313 Psihologie	55.	0811 Producția vegetală și animală
20.	0314 Sociologie	56.	0821 Silvicultură
21.	0319 Asistență socială	57.	0841 Medicină veterinară
22.	0321 Jurnalism și comunicare	58.	0910 Sănătate publică
23.	0322 Biblioteconomie, informare și studii arhivistice	59.	0911 Stomatologie
24.	0400 Științe administrative	60.	0912 Medicină
25.	0410 Economie	61.	0913 Asistență medicală și moașe
26.	0411 Contabilitate	62.	0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament
27.	0412 Finanțe și bănci	63.	0915 Terapie și reabilitare
28.	0413 Business și administrare	64.	0916 Farmacie
29.	0414 Marketing	65.	1000 Științe ale sportului
30.	0419 Merceologie și comerț	66.	1001 Motricitate specială și recuperare
31.	0421 Drept	67.	1010 Servicii publice
32.	0500 Chimie	68.	1013 Servicii hoteliere, turism și agrement
33.	0511 Biologie	69.	1031 Științe militare
34.	0512 Biochimie	70.	1032 Protecția persoanelor și a proprietății
35.	0521 Științe ale mediului	71.	1041 Servicii de transport
36.	0532 Științe ale pământului		

Anexa 2

Rezultatele evaluărilor externe realizate în perioada 2016-2018 per specialități/programe de studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului de formare profesională	Specialitatea /programul de studii la ciclul I (licență)	Numărul de programe acreditate
0111 Științe ale educației		
	0111.1 Pedagogie	2
	0111.2 Pedagogie (educație) socială	1
	0111.3 Psihopedagogie	5
	0111.4 Psihopedagogie specială	1
0112 Pedagogie preșcolară		
	0112.1 Pedagogie preșcolară	2
0113 Pedagogie în învățământul primar		
	0113.1 Pedagogie în învățământul primar	11
0114 Formarea profesorilor		
	0114.1 Matematică	3
	0114.10 Limbi străine (rusă/ucraineană/engleză)	5
	0114.11 Istorie	6
	0114.12 Muzică	5
	0114.13 Dans	3
	0114.14 Arte plastice	1
	0114.15 Educație civică	2
	0114.16 Educație fizică	1
	0114.17 Educație tehnologică	2
	0114.2 Informatică	6
	0114.3 Fizică	1
	0114.4 Astronomie	
	0114.5 Chimie	2
	0114.6 Biologie	2
	0114.7 Geografie	7
	0114.8 Limba și literatura română	5
	0114.9 Limbi și literaturi	38
0211 Tehnici audiovizuale și producție media		
	0211.1 Regie film și TV	
	0211.2 Imagine film și TV	
	0211.3 Fotografie artistică	
	0211.4 Producție film și TV	
	0211.5 Comunicare audiovizuală	
0212 Design vestimentar și design interior		

	0212.1 Modă – design vestimentar	
	0212.2 Design interior	1
0213 Arte plastice		
	0213.1 Pictură	
	0213.2 Grafică	
	0213.3 Sculptură	
	0213.4 Istoria și teoria artelor plastice	
0214 Arte decorative		
	0214.1 Arte decorative aplicate	
	0214.2 Restaurarea și conservarea operelor de artă	
0215 Muzică		
	0215.1 Interpretare instrumentală	
	0215.2 Canto	
	0215.3 Dirijat	
	0215.4 Compoziție muzicală	
	0215.5 Muzicologie	
0216 Arte teatrale		
	0216.1 Actorie	
	0216.2 Regie	
	0216.3 Scenografie	
	0216.4 Dramaturgie și scenaristică	
	0216.5 Teatologie și management teatral	
	0216.6 Coregrafie	
0220 Antropologie		
	0220.1 Antropologie	
0221 Religie și teologie		
	0221.1 Teologie	
0222 Istorie și arheologie		
	0222.1 Istorie	
	0222.2 Arheologie	
0223 Filozofie și etică		
	0223.1 Filozofie	2
0229 Culturologie		
	0229.1 Culturologie	
	0229.2 Producție culturală și management artistic	
0231 Studiul limbilor		
	0231.1 Limbi clasice	
	0231.2 Limbi străine	
	0231.3 Traducere și interpretare	4
0232 Limbi și literaturi		
	0232.1 Limba și literatura română	2
	0232.2 Limbi și literaturi	
0312 Științe politice		

	0312.1 Politologie	
	0312.2 Relații internaționale	3
0313 Psihologie		
	0313.1 Psihologie	3
0314 Sociologie		
	0314.1 Sociologie	
0319 Asistență socială		
	0319.1 Asistență socială	2
0321 Jurnalism și comunicare		
	0321.1 Jurnalism și procese mediatice	2
	0321.2 Comunicare și relații publice	
0322 Biblioteconomie, informare și studii arhivistice		
	0322.1 Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	
	0322.2 Tehnologia comunicării infodocumentare	
	0322.3 Activitate editorială	
0400 Științe administrative		
	0400.1 Administrație publică	3
0410 Economie		
	0410.1 Economie generală	2
	0410.2 Economie mondială și relații economice internaționale	4
	0410.3 Econometrie și statistică economică	1
	0410.4 Cibernetică și informatică economică	2
0411 Contabilitate		
	0411.1 Contabilitate	12
0412 Finanțe și bănci		
	0412.1 Finanțe și bănci	9
0413 Business și administrare		
	0413.1 Business și administrare	12
	0413.2 Managementul resurselor umane	1
	0413.3 Achiziții	1
0414 Marketing		
	0414.1 Marketing și logistică	7
0419 Merceologie și comerț		
	0419.1 Merceologie și comerț	2
0421 Drept		
	0421.1 Drept	
	0421.2 Criminologie și științe penale	
0500 Chimie		
	0500.1 Chimie	2
	0500.2 Chimie biofarmaceutică	
	0500.3. Chimie ecologică și a mediului	

0511 Biologie		
	0511.1 Biologie	3
	0511.2 Biologie moleculară	1
0512 Biochimie		
	0512.1 Biochimie	
0521 Științe ale mediului		
	0521.1 Ecologie	3
0532 Științe ale pământului		
	0532.1 Geografie	1
	0532.2 Geologie	
	0532.3 Hidrologie și meteorologie	
	0532.4 Științele solului	
0533 Fizică		
	0533.1 Fizică	1
	0533.2 Astronomie	
0541 Matematică		
	0541.1 Matematică	3
	0541.2 Matematici aplicate	1
0542 Statistică		
	0542.1 Statistică	
0612 Proiectarea și administrarea sistemelor informaționale		
	0612.1 Calculatoare și rețele	1
	0612.2 Managementul informației	2
0613 Dezvoltarea produselor program și a aplicațiilor		
	0613.1 Tehnologia informației	3
	0613.2 Securitate informațională	2
	0613.3 Ingineria software	1
	0613.4 Informatică	5
	0613.5 Informatică aplicată	2
0710 Inginerie și management		
	0710.1 Inginerie și management pe ramuri	5
	0710.2 Inginerie și managementul calității	1
0711 Inginerie chimică și procese		
	0711.1 Tehnologia chimică industrială	
	0711.2 Prelucrarea chimică a țițeiului, gazelor și petrolului	
	0711.3 Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	
	0711.4 Biotehnologii	2
0712 Tehnologii de protecție a mediului		
	0712.1 Ingineria mediului	1

0713 Energetică și inginerie electrică		
	0713.1 Electroenergetică	1
	0713.2 Termoenergetică	1
	0713.3 Ingineria sistemelor electromecanice	
	0713.4 Ingineria sistemelor de energii regenerabile	
0714 Electronică și automatizări	0713.5 Electrificarea agriculturii	1
	0714.1 Tehnologii și sisteme de telecomunicații	1
	0714.2 Rețele și software de telecomunicații	1
	0714.3 Comunicații radio și televiziune	1
	0714.4 Electronică aplicată	1
	0714.5 Microelectronică și nanotehnologii	1
	0714.6 Automatică și informatică	1
	0714.7 Robotică și mecatronică	1
	0714.8 Securitatea sistemelor electronice și de telecomunicații	1
	0714.9 Inginerie biomedicală	1
0715 Mecanică și prelucrarea metalelor		
	0715.1 Tehnologia construcțiilor de mașini	1
	0715.2 Mașini și sisteme de producție	1
	0715.3 Inginerie mecanică	1
	0715.4 Mașini și instalații frigorifice, sisteme de climatizare	1
	0715.5 Mașini și mecanisme pentru construcții	
	0715.6 Ingineria designului de produs	
	0715.7 Design industrial	1
0716 Autovehicule, nave și aeronave		
	0716.1 Ingineria transportului auto	2
	0716.2 Ingineria transportului feroviar	1
	0716.3 Ingineria transportului naval	
	0716.4 Inginerie agrară	1
0721 Procesarea alimentelor		
	0721.1 Tehnologia și managementul alimentației publice	5
	0721.2 Tehnologia produselor alimentare	1
	0721.3 Tehnologia vinului și a produselor obținute prin fermentare	1
0722 Tehnologia materialelor (sticlă, hârtie, plastic și lemn)		
	0722.1 Ingineria prelucrării lemnului	
	0722.2 Ingineria materialelor și articolelor de construcție	1

	0722.3 Design și tehnologii poligrafice	1
0723 Textile (îmbrăcăminte, încălțăminte și articole din piele)		
	0723.1 Tehnologia și designul confecțiilor textile	
	0723.2 Tehnologia și designul încălțăminte și a articolelor de marochinărie	
	0723.3 Design vestimentar industrial	1
0724 Minerit și extracții		
	0724.1 Inginerie minieră	
0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială		
	0731.1 Arhitectură	1
	0731.2 Inginerie geodezică și cadastru	
	0731.3 Cadastru și organizarea teritoriului	1
	0731.4 Planificare urbană și regională	1
	0731.5 Evaluarea și dezvoltarea imobilului	2
0732 Construcții și inginerie civilă		
	0732.1 Construcții industriale și civile	1
	0732.2 Căi ferate, drumuri, poduri	1
	0732.3 Alimentații cu apă, canalizări	1
	0732.4 Ingineria sistemelor termice, de gaze și climatizare pentru clădiri	1
	0732.5 Inginerie antiincendii și protecție civilă	1
0811 Producția vegetală și animală		
	0811.1 Agronomie	1
	0811.2 Selecția și genetica culturilor agricole	
	0811.3 Horticultură	1
	0811.4 Viticultură și vinificație	1
	0811.5 Protecția plantelor	1
	0811.6 Zootehnie	1
	0811.7 Siguranța produselor agroalimentare	
0821 Silvicultură		
	0821.1 Silvicultură și grădini publice	1
0841 Medicină veterinară		
	0841.1 Medicină veterinară	1
0910 Sănătate publică		
	0910.1 Medicină preventivă	
0911 Stomatologie		
	0911.1 Stomatologie	1
0912 Medicină		
	0912.1 Medicină	1
0913 Asistență medicală și moașe		

	0913.1 Asistență medicală generală	
	0913.2 Moașe	
0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament		
	0914.1 Radiografie	
	0914.2 Tehnologie radiologică	
	0914.3 Radioterapie	
	0914.4 Optometrie	
0915 Terapie și reabilitare		
	0915.1 Fiziokinetoterapie și reabilitare	
0916 Farmacie		
	0916.1 Farmacie	1
1000 Științe ale sportului		
	1000.1 Antrenament sportiv	1
	1000.2 Organizarea și dirijarea sportului	
	1000.3 Fitness și programe de recreare	1
1001 Motricitate specială și recuperare		
	1001.1 Kinetoterapie și terapie ocupațională	1
1010 Servicii publice		
	1010.1 Servicii publice	
1013 Servicii hoteliere, turism și agrement		
	1013.1 Servicii hoteliere, turism și agrement	7
1031 Științe militare		
	1031.1 Conducerea subunităților de infanterie	
	1031.2 Conducerea subunităților de artilerie	
	1031.3 Conducerea subunităților de comunicații și informatică	
	1031.4 Conducerea logisticii militare	
1032 Protecția persoanelor și a proprietății		
	1032.1 Securitate civilă și publică	1
	1032.2 Servicii de securitate a proprietății	
	1032.3 Salvatori și pompieri	
1041 Servicii de transport		
	1041.1 Servicii de transport și expediție	1

Anexa 3

Verificarea coeficientului Cronbach alfa a chestionarelor pentru reprezentanții instituționali prima etapă februarie - martie 2018

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	62	100.0
	Excluded	0	.0
	Total	62	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.863	.835	18

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Î_4_1	49.45	64.776	.551	.853
Î_5_1	49.50	66.451	.340	.861
Î_6_1	49.52	61.828	.683	.847
Î_7_1	49.31	63.593	.597	.851
Î_8_1	49.21	64.004	.511	.854
Î_9_1	48.97	59.343	.748	.842
Î_10_1	51.89	71.479	-.006	.869
Î_11_1	48.18	70.542	.052	.870
Î_12_1	49.31	62.347	.646	.849
Î_13_1	49.50	62.221	.547	.852
Î_14_1	51.94	71.701	-.034	.869
Î_15_1	48.87	58.836	.594	.851
Î_16_1	48.85	57.011	.732	.842
Î_17_1	48.40	59.425	.560	.853
Î_18_1	52.08	71.551	-.017	.869
Î_19_1	49.32	62.222	.699	.847
Î_20_1	49.42	61.461	.599	.850
Î_21_1	49.61	71.061	.129	.865

Anexa 3A

Verificarea coeficientului Cronbach alfa a chestionarelor pentru reprezentanții instituționali, etapa a doua, august 2018

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	28	100.0
	Excluded	0	.0
	Total	28	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.792	.756	18

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Î_4_2	56.11	25.433	.742	.755
Î_5_2	56.18	26.300	.483	.774
Î_6_2	56.07	25.032	.802	.751
Î_7_2	55.79	28.619	.295	.787
Î_8_2	55.75	27.750	.441	.778
Î_9_2	55.25	24.269	.770	.748
Î_10_2	58.93	30.661	.030	.800
Î_11_2	54.89	30.173	.045	.806
Î_12_2	55.79	29.286	.334	.786
Î_13_2	56.00	27.778	.567	.773
Î_14_2	58.96	31.962	-.201	.811
Î_15_2	55.11	24.173	.669	.756
Î_16_2	55.00	27.037	.548	.771
Î_17_2	54.86	27.016	.302	.793
Î_18_2	59.07	32.143	-.231	.812
Î_19_2	55.89	27.507	.436	.778
Î_20_2	55.86	28.201	.524	.776
Î_21_2	56.61	31.655	-.221	.802

Anexa 4

Verificarea coeficientului Cronbach alfa a chestionarelor pentru experții evaluatori prima etapă februarie - martie 2018

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	74	98.7
	Excluded	1	1.3
	Total	75	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.653	.655	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Î_4_1e	62.43	16.852	.441	.612
Î_5_1e	62.34	17.761	.436	.619
Î_6_1e	61.99	18.972	.339	.636
Î_7_1e	61.42	16.685	.498	.604
Î_8_1e	65.19	20.265	-.037	.666
Î_9_1e	61.50	17.130	.503	.607
Î_10_1e	62.01	19.000	.344	.636
Î_11_1e	62.34	18.775	.205	.645
Î_12_1e	65.19	20.484	-.087	.670
Î_13_1e	62.07	18.694	.307	.635
Î_14_1e	62.11	20.180	-.027	.667
Î_15_1e	62.35	18.231	.340	.630
Î_16_1e	62.97	17.232	.190	.663
Î_17_1e	65.19	20.429	-.074	.669
Î_18_1e	61.03	18.821	.320	.635
Î_19_1e	61.05	18.792	.290	.637
Î_20_1e	61.12	18.848	.223	.643
Î_21_1e	60.89	19.468	.292	.642
Î_22_1e	62.12	17.286	.282	.638
Î_23_1e	65.35	19.902	.041	.660

Anexa 4A

Verificarea coeficientului Cronbach alfa a chestionarelor pentru experții evaluatori etapa a doua, august 2018

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	49	100.0
	Excluded	0	.0
	Total	49	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.863	.853	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Î_4_2e	62.73	45.282	.415	.859
Î_5_2e	62.69	44.592	.490	.857
Î_6_2e	62.41	47.830	.133	.865
Î_7_2e	61.98	40.145	.782	.843
Î_9_2e	65.76	46.230	.264	.863
Î_8_2e	62.04	37.665	.836	.837
Î_10_2e	62.49	47.630	.109	.866
Î_11_2e	62.94	41.392	.697	.847
Î_12_2e	65.78	46.511	.218	.864
Î_13_2e	62.53	46.671	.138	.868
Î_14_2e	62.59	47.122	.108	.868
Î_15_2e	62.76	45.522	.372	.860
Î_16_2e	63.27	42.116	.370	.866
Î_17_2e	65.82	46.403	.231	.864
Î_18_2e	61.67	38.599	.848	.838
Î_19_2e	61.63	40.779	.819	.843
Î_20_2e	61.69	41.217	.740	.846
Î_21_2e	61.55	40.794	.868	.842
Î_22_2e	62.73	43.907	.254	.871
Î_23_2e	65.92	46.535	.211	.865

Anexa 5

Calcularea frecvenței răspunsurilor la chestionarele aplicate reprezentanților instituționali, prima etapă februarie - martie 2018

Статистика

		\hat{I}_{4_1}	\hat{I}_{5_1}	\hat{I}_{6_1}	\hat{I}_{7_1}	\hat{I}_{8_1}
N	Допустимо	62	62	62	62	62
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.10	3.05	3.03	3.24	3.34
Стандартная ошибка среднего значения		.091	.104	.108	.099	.108
Медиана		3.18	3.16	3.16	3.33	3.46
Мода		3	3	3	3	4
Стандартная отклонения		.718	.818	.849	.783	.848
Дисперсия		.515	.670	.720	.613	.719
Диапазон		3	3	3	3	3
Минимум		1	1	1	1	1
Максимум		4	4	4	4	4
Сумма		192	189	188	201	207
Процентили	25	2.51	2.45	2.04	2.65	2.68
	50	3.18	3.16	3.16	3.33	3.46
	75	3.72	3.73	3.73	3.88	4.00

Статистика

		\hat{I}_{9_1}	\hat{I}_{11_1}	\hat{I}_{12_1}	\hat{I}_{13_1}	\hat{I}_{15_1}
N	Допустимо	62	62	62	62	62
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.58	4.37	3.24	3.05	3.68
Стандартная ошибка среднего значения		.125	.090	.107	.125	.157
Медиана		3.65	4.43	3.36	3.22	3.86
Мода		4	5	3	3	4
Стандартная отклонения		.984	.707	.843	.982	1.238
Дисперсия		.969	.499	.711	.965	1.534
Диапазон		4	3	3	3	5
Минимум		1	2	1	1	0
Максимум		5	5	4	4	5
Сумма		222	271	201	189	228
Процентили	25	2.95	3.77	2.65	2.35	2.94
	50	3.65	4.43	3.36	3.22	3.86
	75	4.41	4.98	3.91	3.84	4.67

Статистика

		\hat{I}_{16_1}	\hat{I}_{17_1}	\hat{I}_{19_1}	\hat{I}_{20_1}	\hat{I}_{21}
N	Допустимо	62	62	62	62	62
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.69	4.15	3.23	3.13	2.94
Стандартная ошибка среднего значения		.152	.157	.101	.125	.031
Медиана		3.86	4.42	3.31	3.31	2.94
Мода		4	5	3	3	3
Стандартная отклонения		1.195	1.239	.798	.983	.248
Дисперсия		1.429	1.536	.637	.967	.061
Диапазон		4	5	3	3	1
Минимум		1	0	1	1	2
Максимум		5	5	4	4	3
Сумма		229	257	200	194	182
Процентили	25	2.94	3.57	2.59	2.46	2.44
	50	3.86	4.42	3.31	3.31	2.94
	75	4.67	.	3.89	3.90	.

Anexa 6

Calcularea frecvenței răspunsurilor la chestionarele aplicate reprezentanților instituționali etapa a doua, august 2018

Статистика

		\hat{I}_{4_2}	\hat{I}_{5_2}	\hat{I}_{6_2}	\hat{I}_{7_2}	\hat{I}_{8_2}
N	Допустимо	28	28	28	28	28
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.43	3.36	3.46	3.75	3.79
Стандартная ошибка среднего значения		.130	.156	.131	.122	.119
Медиана		3.48 ^a	3.46 ^a	3.52 ^a	3.81 ^a	3.85 ^a
Мода		4	4	4	4	4
Стандартная отклонения		.690	.826	.693	.645	.630
Дисперсия		.476	.683	.480	.417	.397
Минимум		1	1	1	1	1
Максимум		4	4	4	4	4
Сумма		96	94	97	105	106
Процентили	25	2.86 ^b	2.71 ^b	3.00 ^b	3.30 ^b	3.33 ^b
	50	3.48	3.46	3.52	3.81	3.85
	75	4.00	4.00	.	.	.

Статистика

		\hat{I}_{9_2}	\hat{I}_{11_2}	\hat{I}_{12_2}	\hat{I}_{13_2}	\hat{I}_{15_2}
N	Допустимо	28	28	28	28	28
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		4.29	4.64	3.75	3.54	4.43
Стандартная ошибка среднего значения		.153	.138	.083	.096	.174
Медиана		4.38 ^a	4.73 ^a	3.75 ^a	3.54 ^a	4.58 ^a
Мода		5	5	4	4	5
Стандартная отклонения		.810	.731	.441	.508	.920
Дисперсия		.656	.534	.194	.258	.847
Минимум		2	2	3	3	2
Максимум		5	5	4	4	5
Сумма		120	130	105	99	124
Процентили	25	3.64 ^b	4.19 ^b	3.25 ^b	3.04 ^b	4.00 ^b
	50	4.38	4.73	3.75	3.54	4.58
	75	4.96

Статистика

		\hat{I}_{16_2}	\hat{I}_{17_2}	\hat{I}_{19_2}	\hat{I}_{20_2}	\hat{I}_{21_2}
N	Допустимо	28	28	28	28	28
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		4.54	4.68	3.64	3.68	2.93
Стандартная ошибка среднего значения		.120	.186	.128	.090	.050
Медиана		4.58 ^a	4.81 ^a	3.70 ^a	3.68 ^a	2.93 ^a
Мода		5	5	4	4	3
Стандартная отклонения		.637	.983	.678	.476	.262
Дисперсия		.406	.967	.460	.226	.069
Минимум		3	0	1	3	2
Максимум		5	5	4	4	3
Сумма		127	131	102	103	82
Процентили	25	4.04 ^b	4.30 ^b	3.19 ^b	3.18 ^b	2.43 ^b
	50	4.58	4.81	3.70	3.68	2.93
	75

a. Вычислено из сгруппированных данных.

b. Процентили вычисляются из сгруппированных данных.

Anexa 7

Calcularea frecvenței răspunsurilor la chestionarele aplicate experților evaluatori prima etapă februarie - martie 2018

Статистика

		Î_4_le	Î_5_le	Î_6_le	Î_7_le	Î_9_le
N	Допустимо	75	75	75	75	75
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.39	3.48	3.83	4.39	4.32
Стандартная ошибка среднего значения		.091	.069	.048	.089	.076
Медиана		3.48	3.51	3.84	4.46	4.36
Мода		4	4	4	5	4
Стандартная отклонения		.787	.601	.415	.769	.661
Дисперсия		.619	.361	.172	.592	.437
Диапазон		3	3	2	4	2
Минимум		1	1	2	1	3
Максимум		4	4	4	5	5
Сумма		254	261	287	329	324
Процентили	25	2.86	2.99	3.33	3.81	3.69
	50	3.48	3.51	3.84	4.46	4.36
	75	4.92

Статистика

		Î_10_le	Î_11_le	Î_13_le	Î_14_le	Î_15_le
N	Допустимо	75	75	74	75	75
	Пропущенные	0	0	1	0	0
Среднее значение		3.81	3.49	3.76	3.72	3.47
Стандартная ошибка среднего значения		.045	.074	.060	.062	.069
Медиана		3.81	3.53	3.78	3.74	3.49
Мода		4	4	4	4	4
Стандартная отклонения		.392	.645	.518	.534	.600
Дисперсия		.154	.415	.269	.285	.360
Диапазон		1	3	3	3	3
Минимум		3	1	1	1	1
Максимум		4	4	4	4	4
Сумма		286	262	278	279	260
Процентили	25	3.31	3.02	3.27	3.24	2.96
	50	3.81	3.53	3.78	3.74	3.49
	75

Статистика

		Î_16_le	Î_18_le	Î_19_le	Î_20_le	Î_21_le
N	Допустимо	75	75	75	75	75
	Пропущенные	0	0	0	0	0
Среднее значение		2.85	4.79	4.77	4.71	4.92
Стандартная ошибка среднего значения		.131	.055	.059	.068	.037
Медиана		3.12	4.81	4.81	4.75	4.93
Мода		3	5	5	5	5
Стандартная отклонения		1.135	.473	.509	.588	.319
Дисперсия		1.289	.224	.259	.345	.102
Диапазон		4	2	2	3	2
Минимум		0	3	3	2	3
Максимум		4	5	5	5	5
Сумма		214	359	358	353	369
Процентили	25	1.78	4.29	4.28	4.23	4.43
	50	3.12	4.81	4.81	4.75	4.93
	75	3.77

Anexa 8

Calcularea frecvenței răspunsurilor la chestionarele aplicate experților evaluatori etapa a doua, august 2018

Статистика

		Î_4_2e	Î_5_2e	Î_6_2e	Î_7_2e	Î_9_2e	Î_11_2e
N	Допустимо	49	49	49	49	49	49
	Пропущенные	0	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.63	3.67	3.96	4.39	.61	3.43
Медиана		3.63	3.69	3.96	4.47	.61	3.49
Мода		4	4	4	5	1	4
Стандартная отклонения		.487	.516	.200	.759	.492	.707
Дисперсия		.237	.266	.040	.576	.242	.500
Диапазон		1	2	1	3	1	3
Сумма		178	180	194	215	30	168
Процентили	25	3.13	3.18	3.46	3.84	.11	2.88
	50	3.63	3.69	3.96	4.47	.61	3.49
	75

Статистика

		Î_10_2e	Î_13_2e	Î_14_2e	Î_15_2e	Î_16_2e	Î_18_2e
N	Допустимо	49	49	49	49	49	49
	Пропущенные	0	0	0	0	0	0
Среднее значение		3.88	3.84	3.78	3.61	3.10	4.69
Медиана		3.88	3.91	3.81	3.61	3.32	4.81
Мода		4	4	4	4	4	5
Стандартная отклонения		.331	.624	.550	.492	1.046	.847
Дисперсия		.110	.389	.303	.242	1.094	.717
Диапазон		1	3	3	1	3	4
Сумма		190	188	185	177	152	230
Процентили	25	3.38	3.39	3.30	3.11	2.18	4.29
	50	3.88	3.91	3.81	3.61	3.32	4.81
	75	3.91	.

Статистика

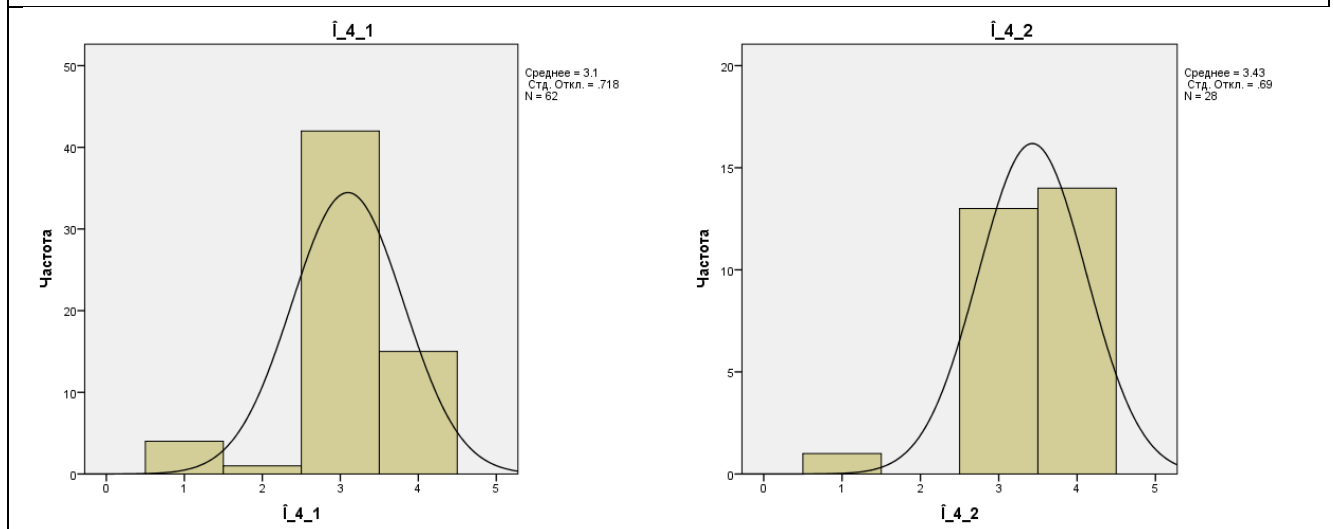
		Î_19_2e	Î_20_2e	Î_21_2e	Î_22_2e
N	Допустимо	49	49	49	49
	Пропущенные	0	0	0	0
Среднее значение		4.73	4.67	4.82	3.63
Медиана		4.81	4.74	4.89	3.69
Мода		5	5	5	4
Стандартная отклонения		.670	.689	.635	.994
Дисперсия		.449	.474	.403	.987
Диапазон		3	3	3	4
Сумма		232	229	236	178
Процентили	25	4.29	4.22	4.37	2.97
	50	4.81	4.74	4.89	3.69
	75	.	.	.	4.47

Anexa 9

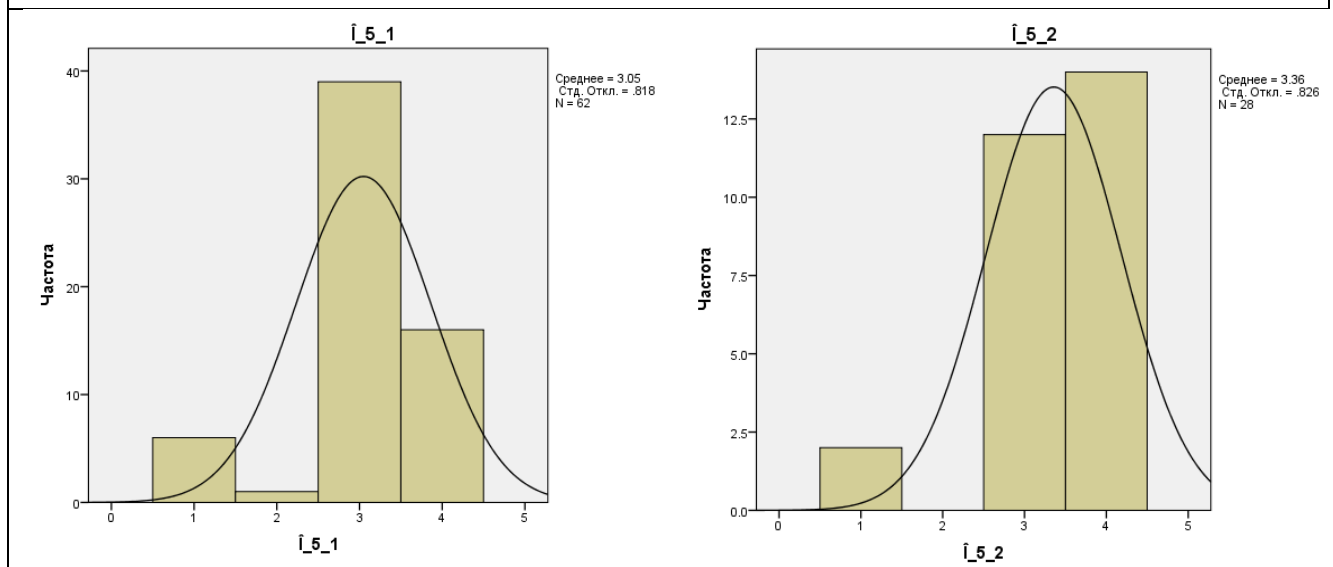
Histograma frecvenței chestionar aplicat reprezentanților instituționali

Histograma frecvenței chestionar aplicat reprezentanților instituționali, prima etapă februarie - martie 2018	Histograma frecvenței chestionar aplicat reprezentanților instituționali, etapa a doua, august 2018
--	--

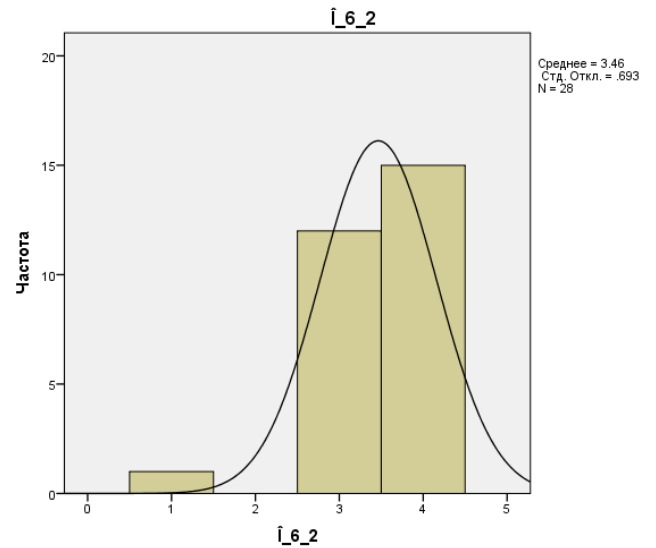
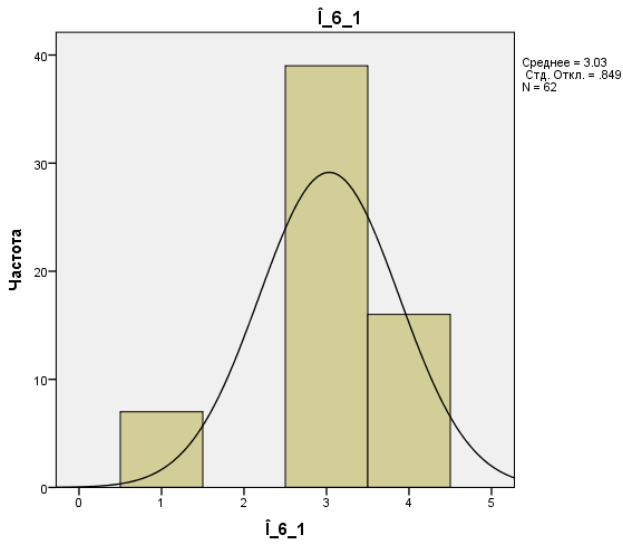
4. Componenta Comisiei de evaluare externă a permis să ia decizii competente și obiective în procesul de evaluare externă

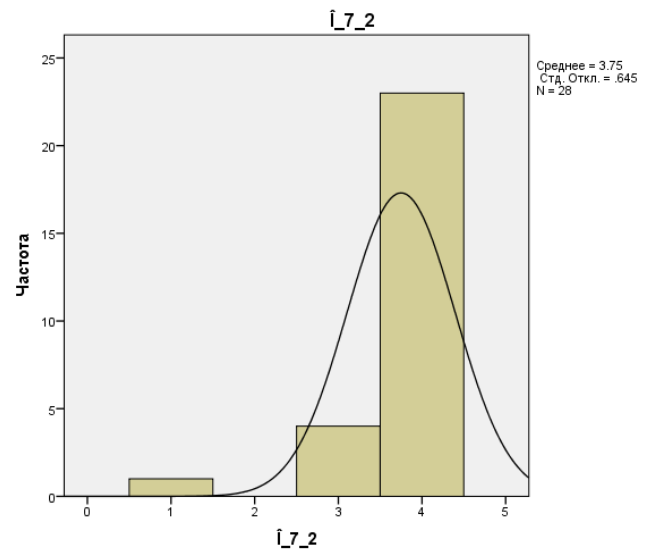
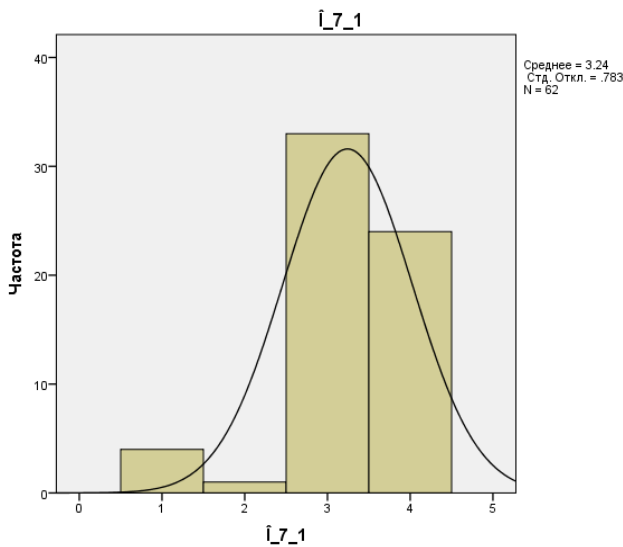
5. Membrii Comisiei de evaluare au fost suficient de pregățiți pentru vizita de evaluare

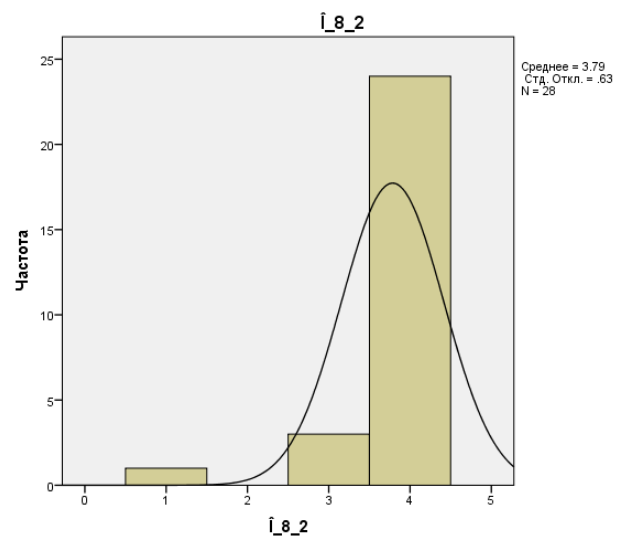
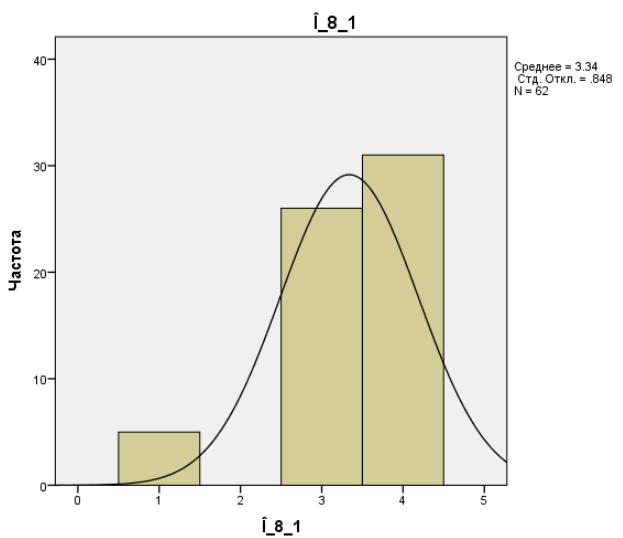
6. Întrebările formulate de membrii Comisiei de evaluare externă au fost relevante

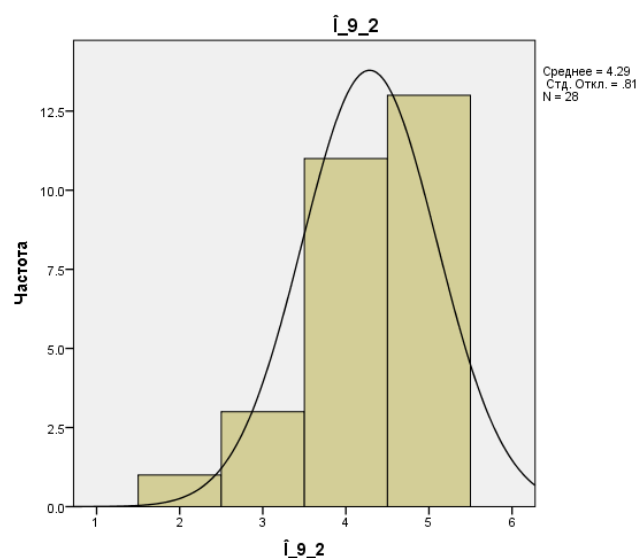
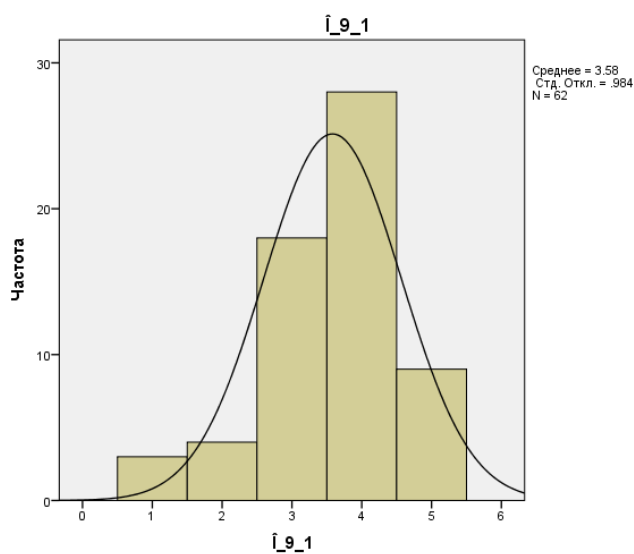
7. Discuțiile cu membrii Comisiei de evaluare externă s-au desfășurat într-o atmosferă constructivă și deschisă

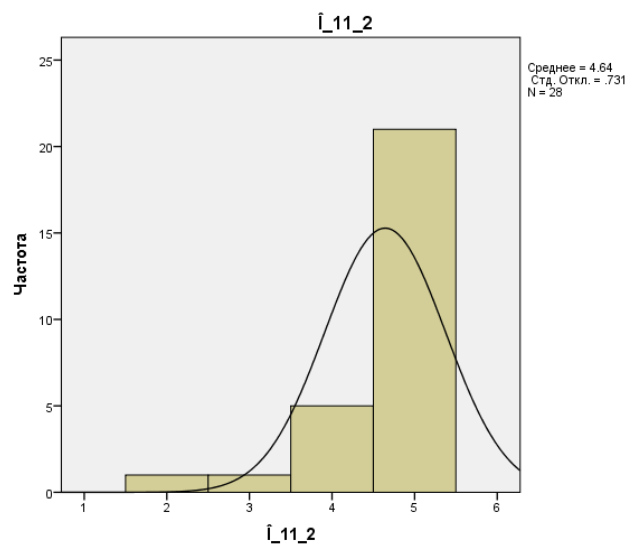
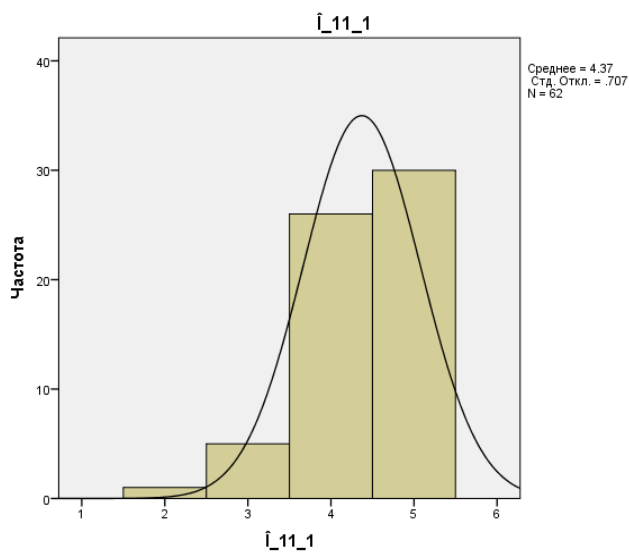
8. Pe parcursul discuțiilor/interviului ați avut posibilitatea să vă exprimați opiniile

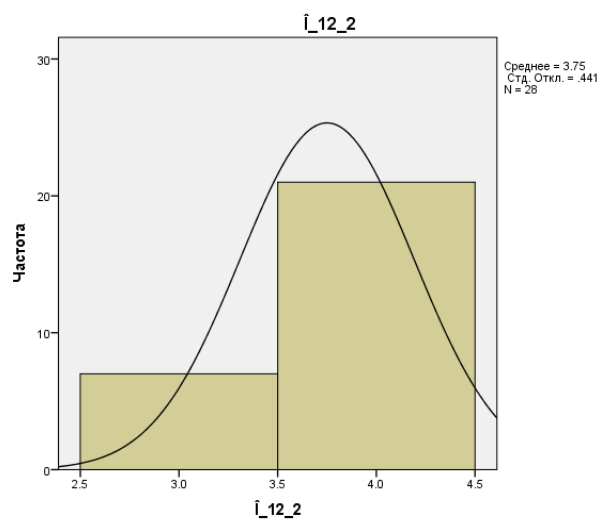
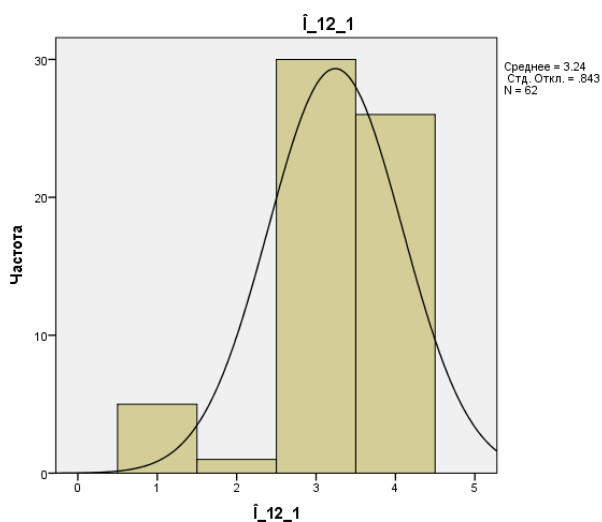
9. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma discuțiilor purtate cu membrii Comisiei de evaluare externă

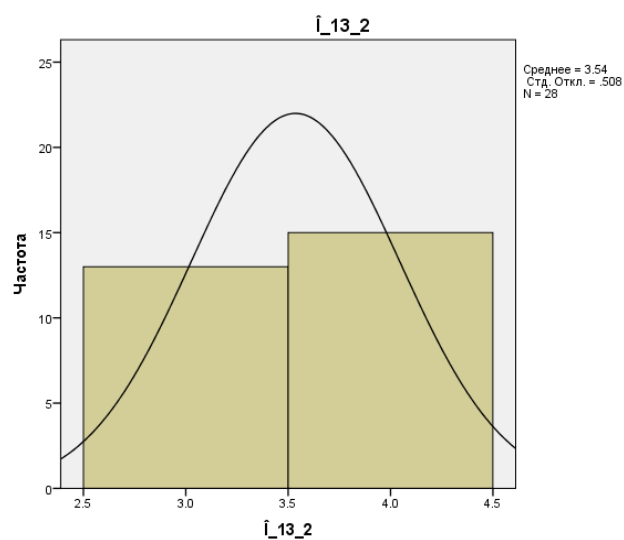
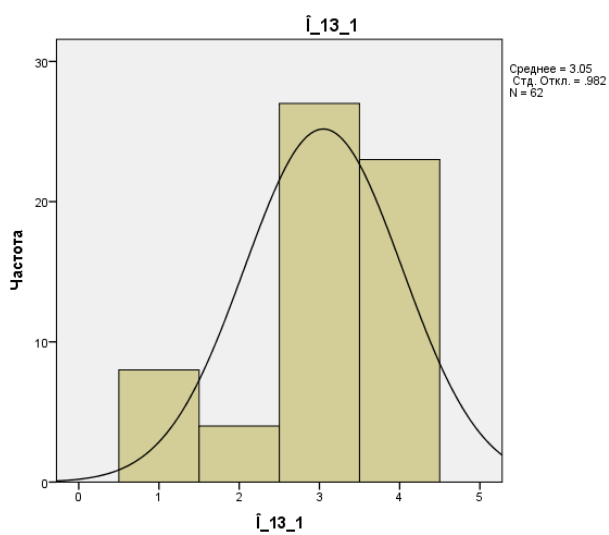
11. Apreciați nivelul înțelegerii Dvs. a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă

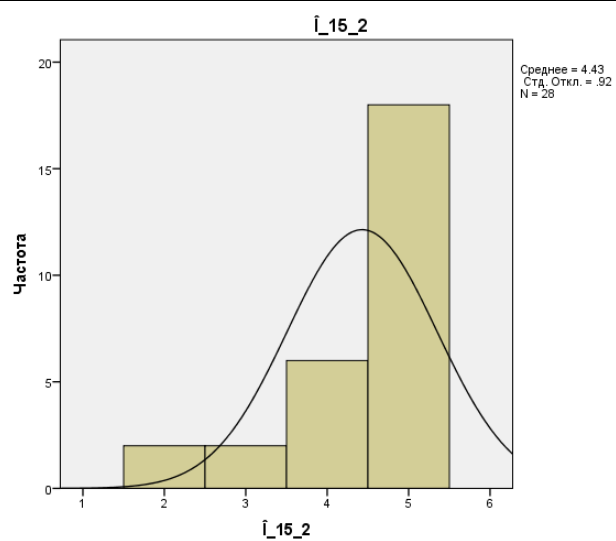
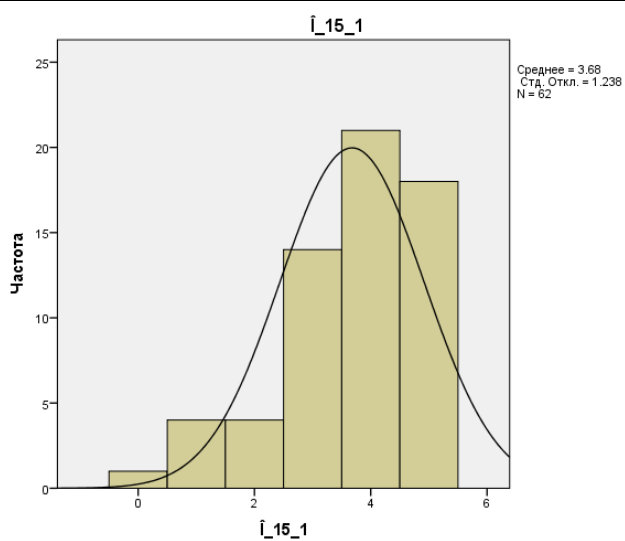
12. Evaluarea externă a contribuit la ridicarea nivelului de înțelege a procedurilor, standardelor, criteriilor și indicatorilor de evaluare?

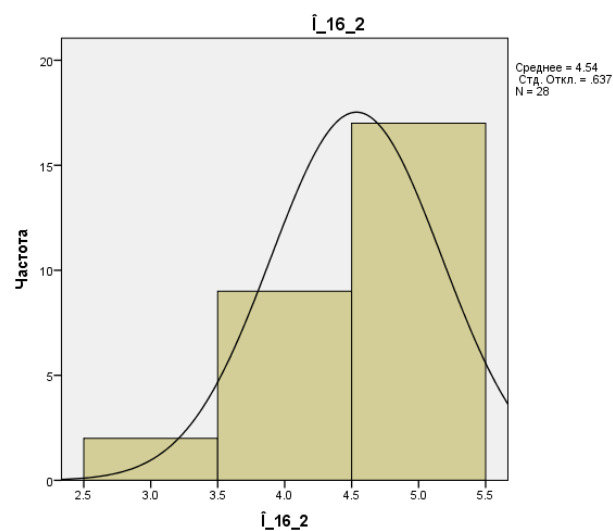
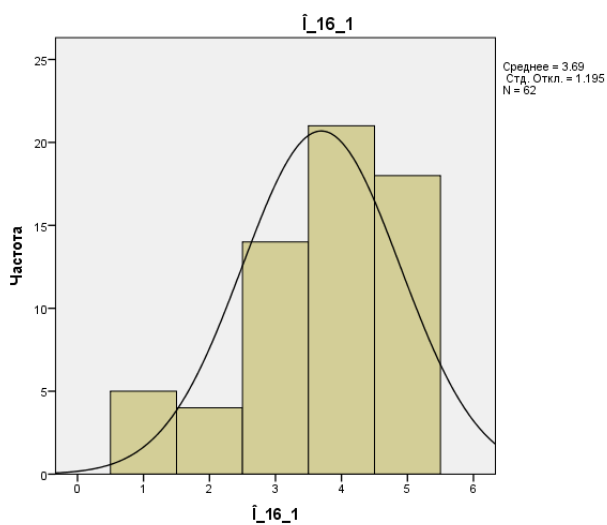
13. Standardele și indicatorii de performanță utilizați în procesul de evaluare externă contribuie la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial

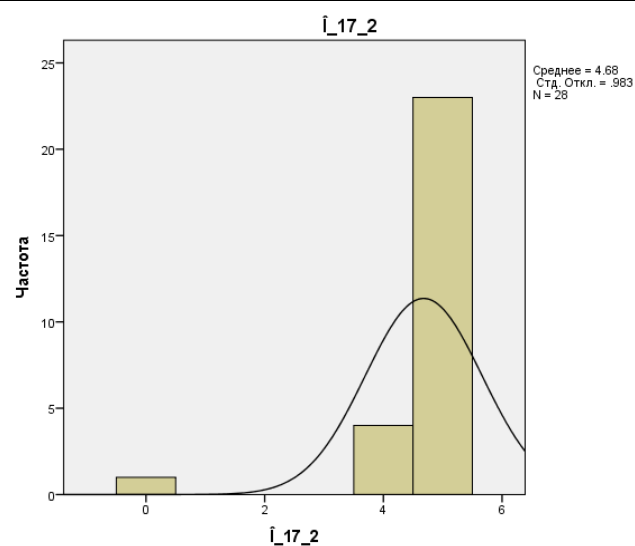
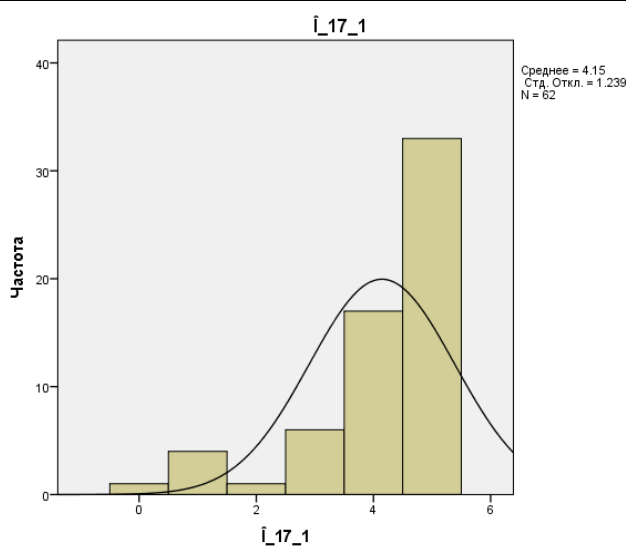
15. Apreciați nivelul suportului acordat de angajații ANACEC în perioada de elaborare a Raportului de evaluare externă și organizare a procesului de evaluare

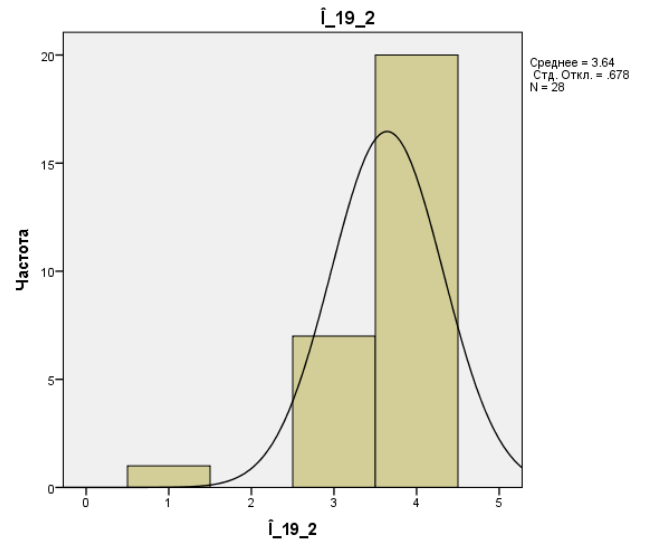
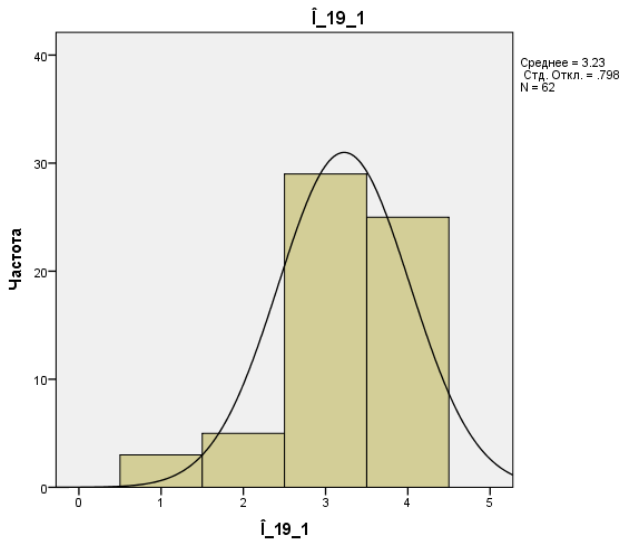
16. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu coordonatorii Comisiilor de evaluare externă (angajați ai ANACEC)

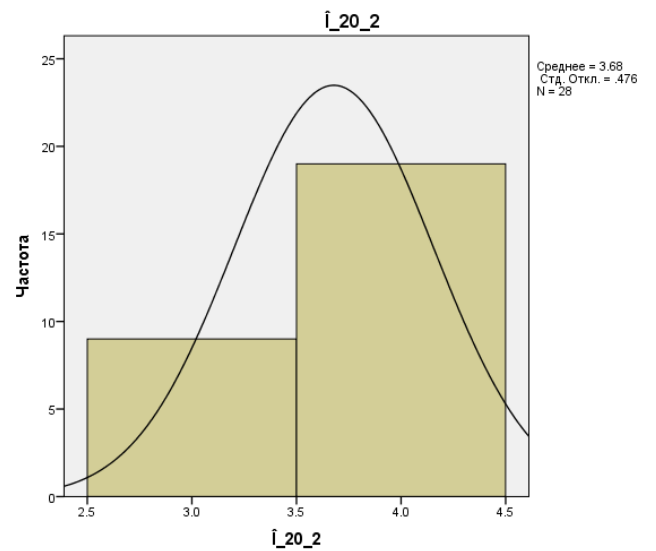
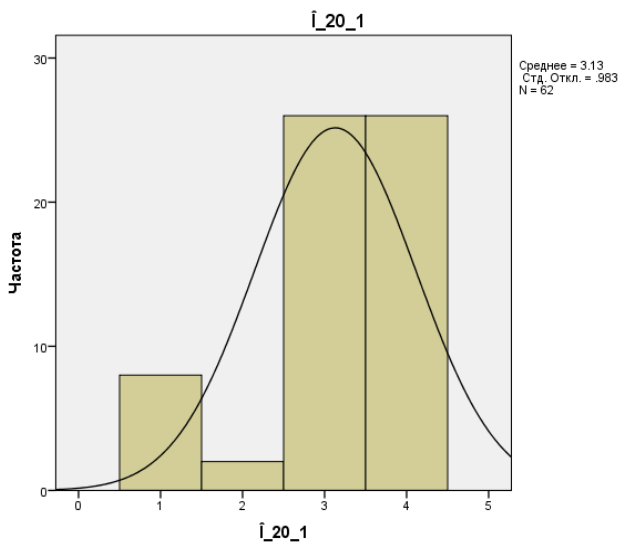
17. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma comunicării cu conducerea Agenției

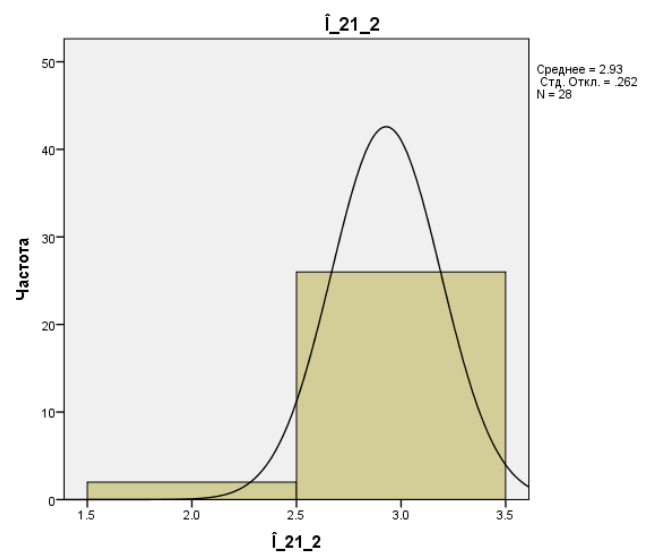
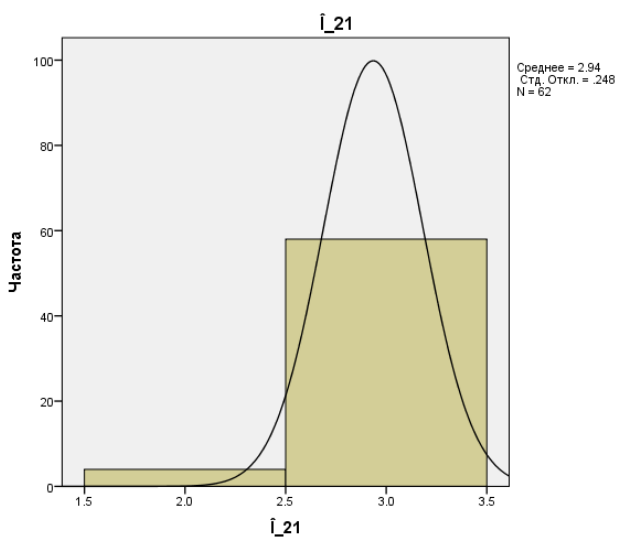
19. Evaluarea externă a contribuit la îmbunătățirea procesului educațional și/sau de management al entității evaluate (nivel instituție sau program de studiu)

20. Consiliul de Conducere al ANACEC a manifestat obiectivitate și transparență în procesul de aprobare a deciziei (-lor) în urma evaluării externe

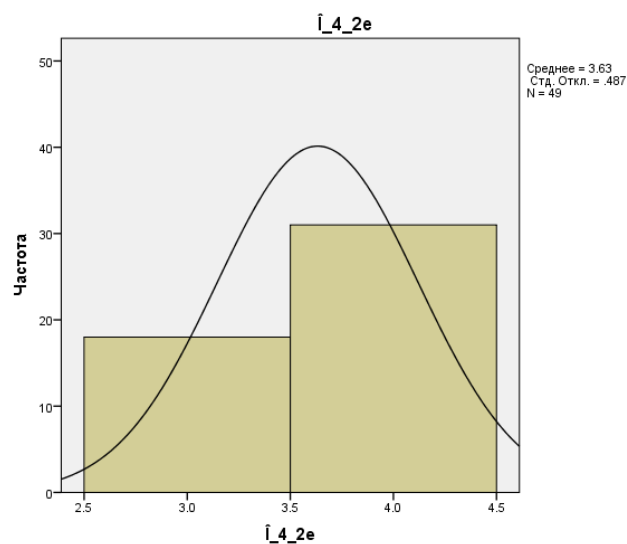
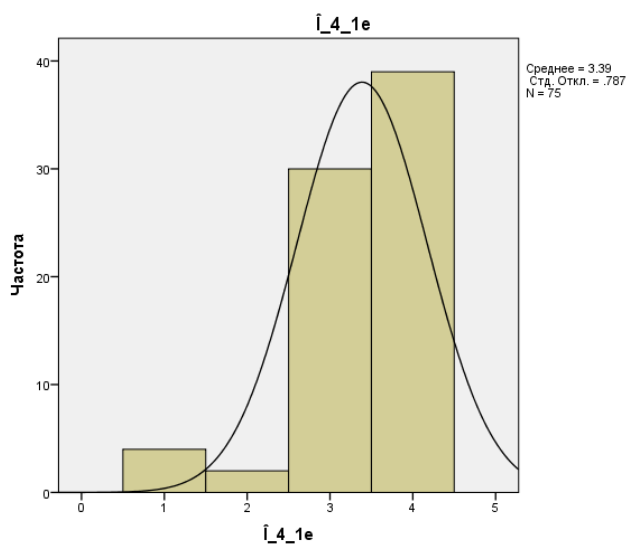
21. În perioada post-evaluare, instituția Dvs. a întreprins măsuri preventive și/sau corective

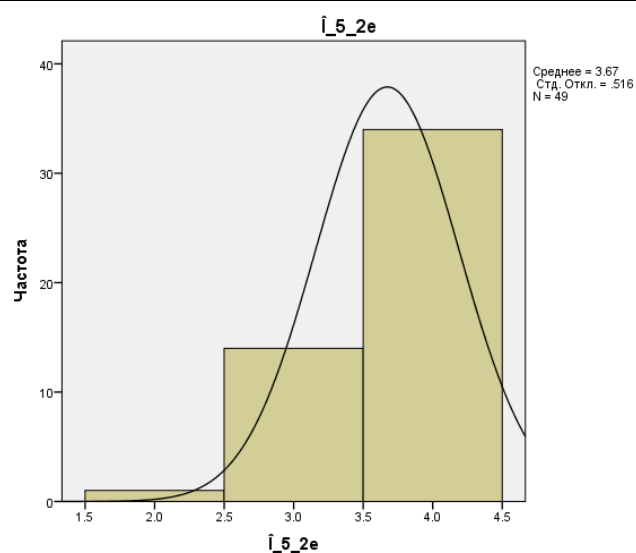
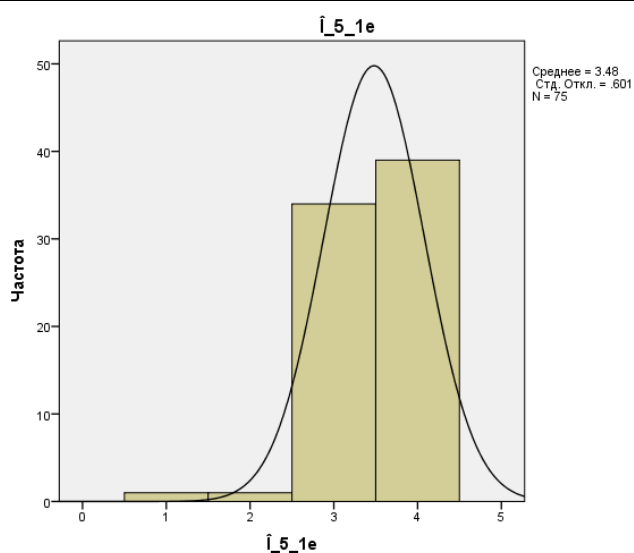
Anexa 10

Histograma frecvenței chestionar aplicat experților evaluatori

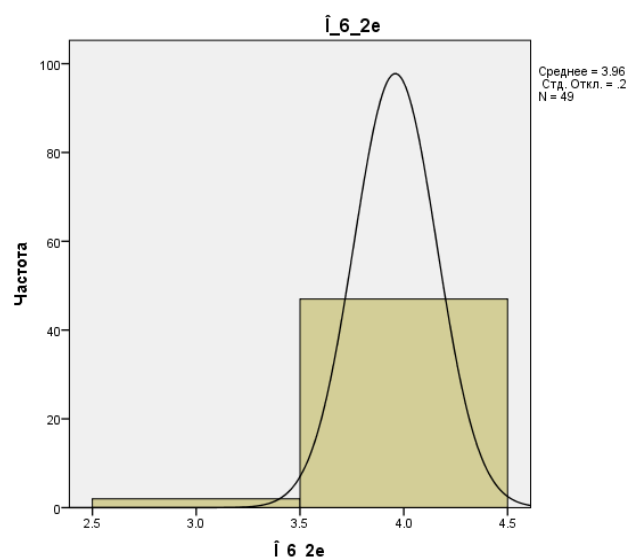
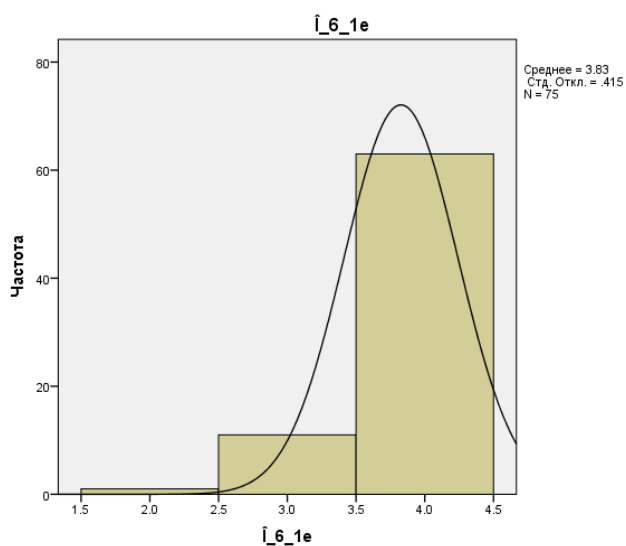
Histograma frecvenței chestionar aplicat experților evaluatori, prima etapă februarie - martie 2018	Histograma frecvenței chestionar aplicat experților evaluatori, etapa a doua, august 2018
4. Seminarele de informare/formare au fost suficiente pentru înțelegerea procesului de evaluare externă	

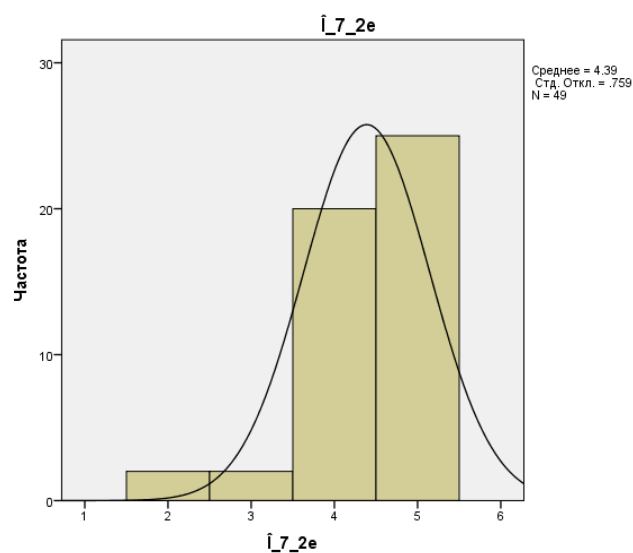
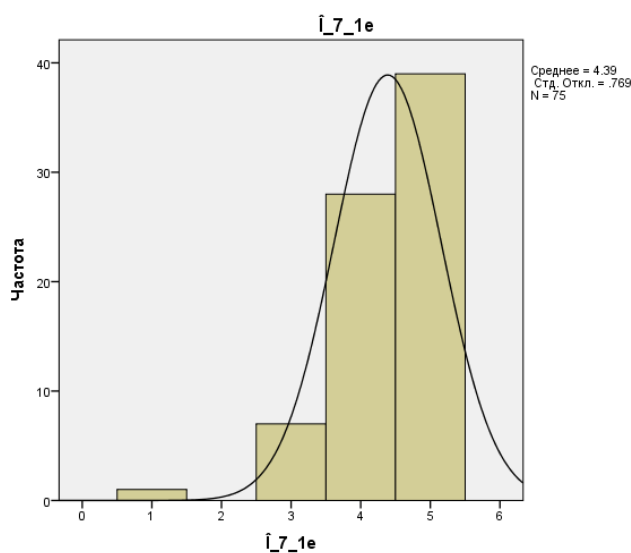
5. În cadrul seminarelor de formare, cât în comunicarea cu coordonatorul Comisiei de evaluare externă, până la realizarea vizitei de evaluare la instituție, ați reușit să înțelegeți cum puteți aplica instrumentele de lucru ale ANACEC în procesul de evaluare externă	
--	--

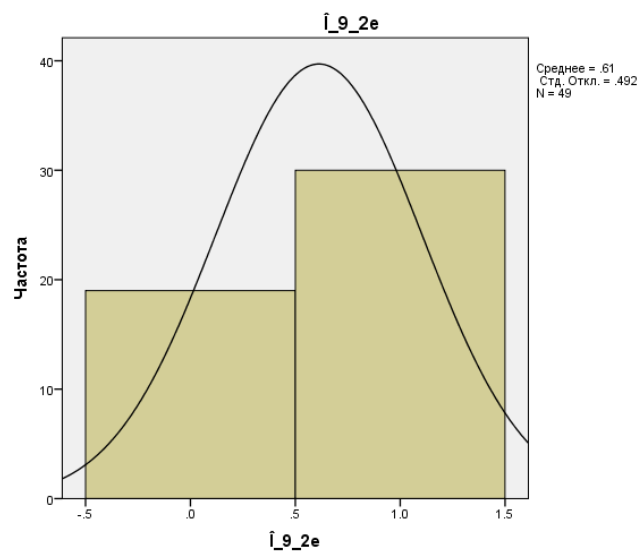
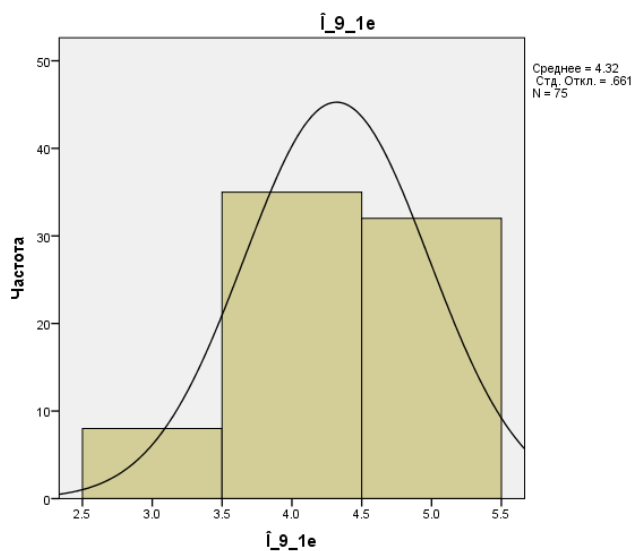
6. Pe parcursul studierii Raportului de autoevaluare și completării documentelor de referință (Fișa vizitei, Raportul de evaluare externă), ați avut posibilitatea să adresați întrebări coordonatorului și să primiți răspunsuri adecvate la ele	
--	--

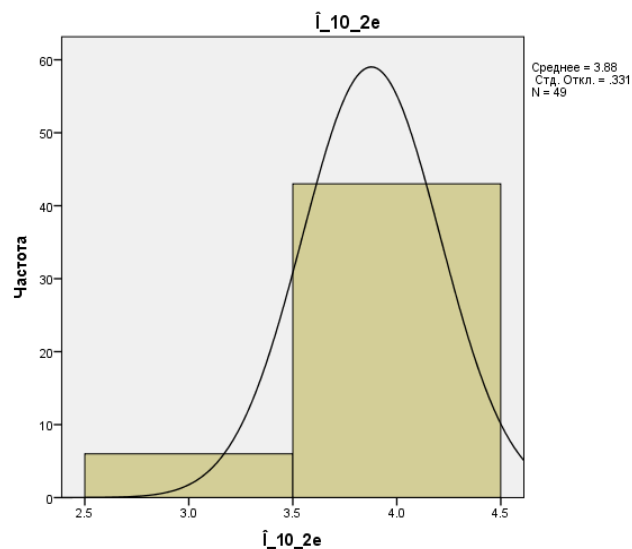
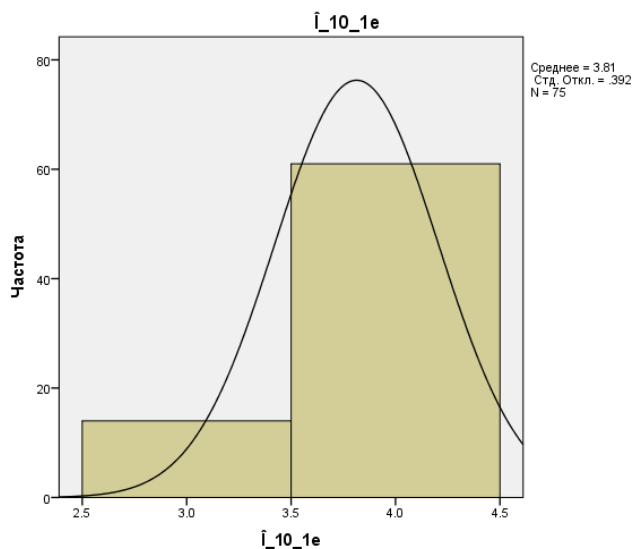
7. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma seminarelor de formare și pregătire către vizita de evaluare

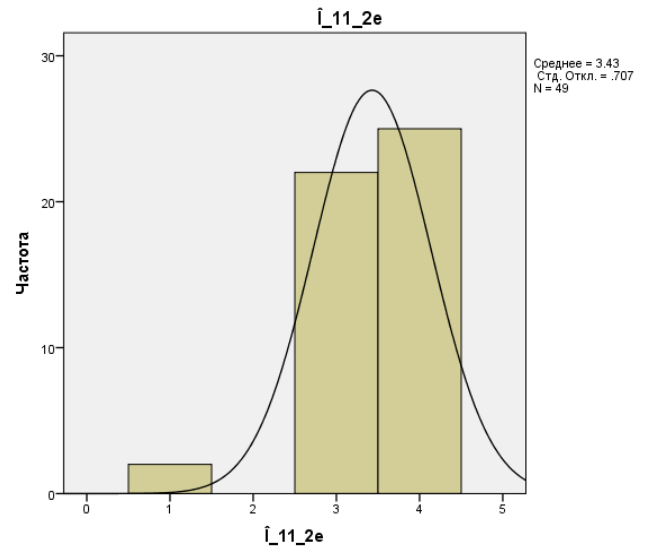
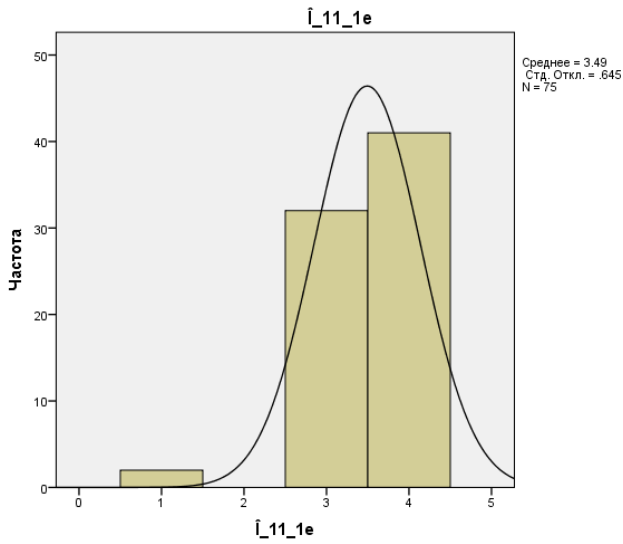
9. Apreciați nivelul înțelegerii Dvs. a procesului de evaluare externă și a standardelor aplicate la data vizitei de evaluare externă

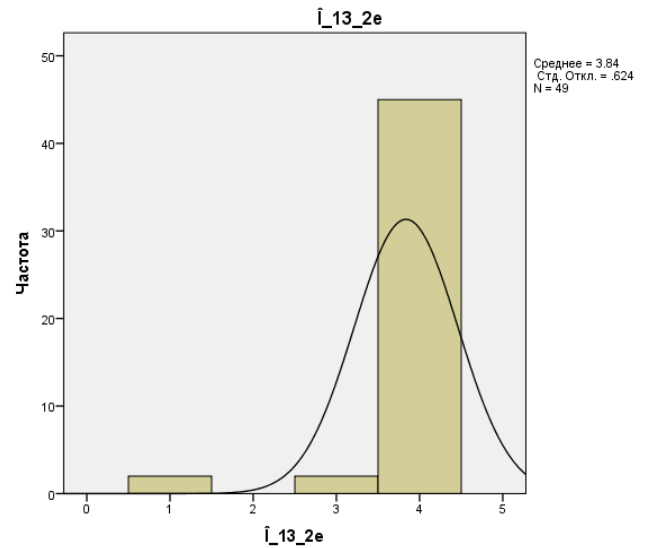
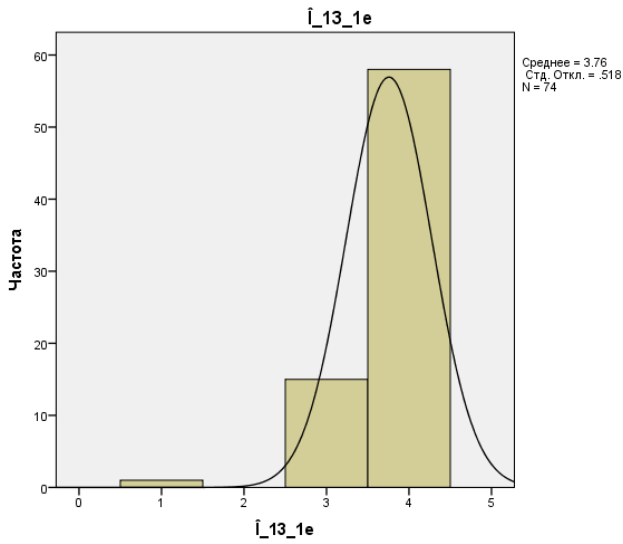
10. Evaluarea externă a contribuit la creșterea nivelului de înțelegere a procedurilor, standardelor, criteriilor și indicatorilor de evaluare?

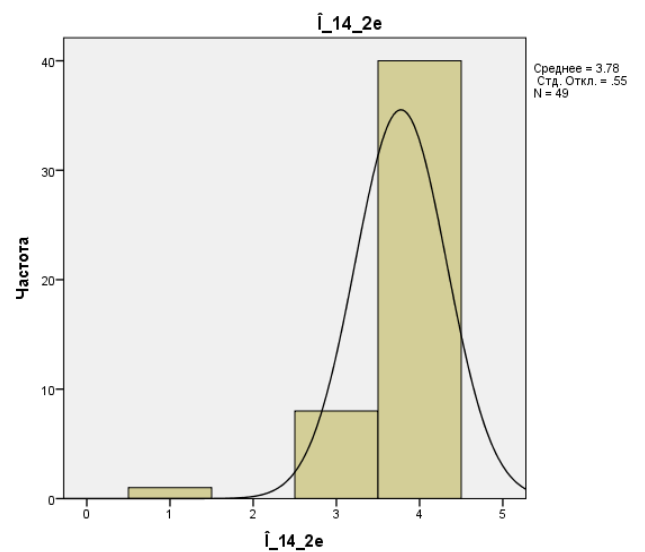
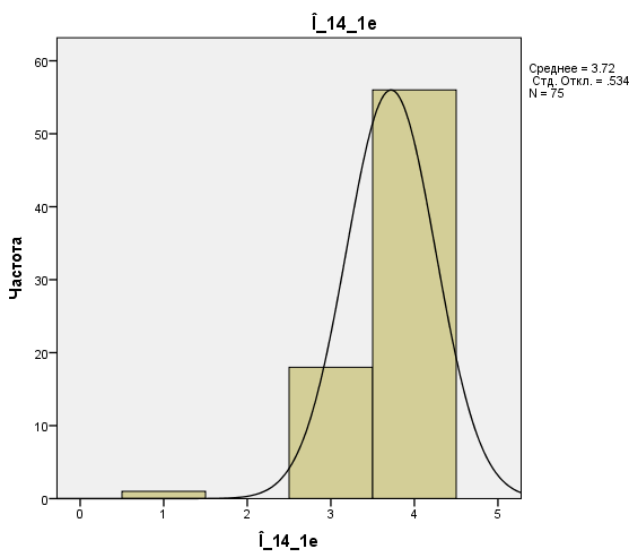
11. Considerați, că standardele și indicatorii de performanță utilizați în procesul de evaluare externă contribuie la îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial?

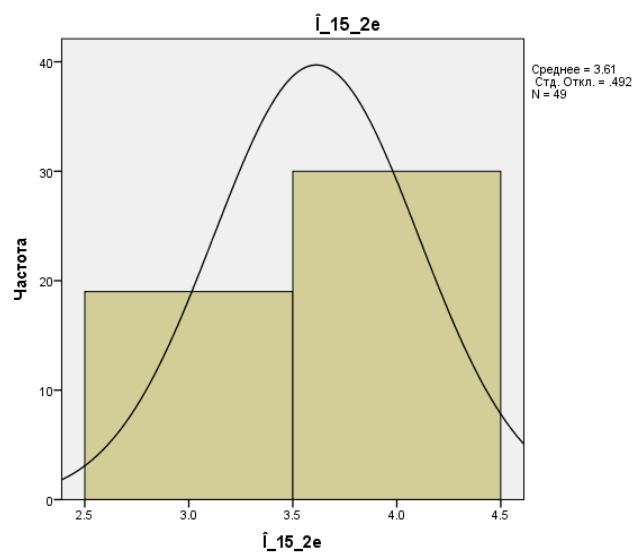
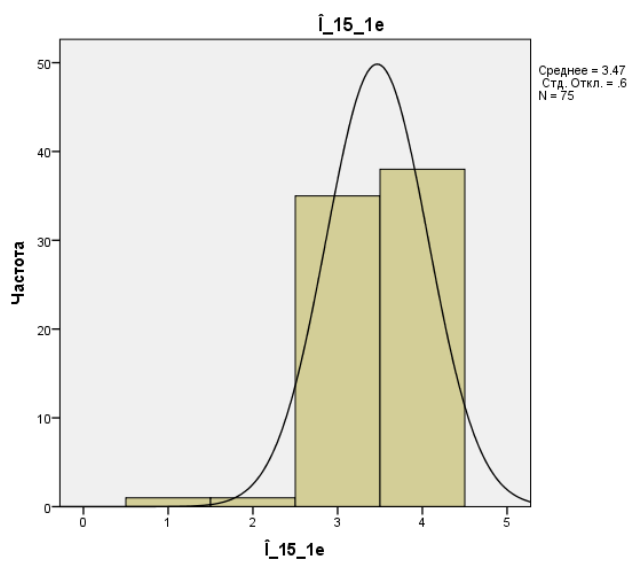
13. Vizita de evaluare la instituție a fost coordonată din timp și organizată eficient

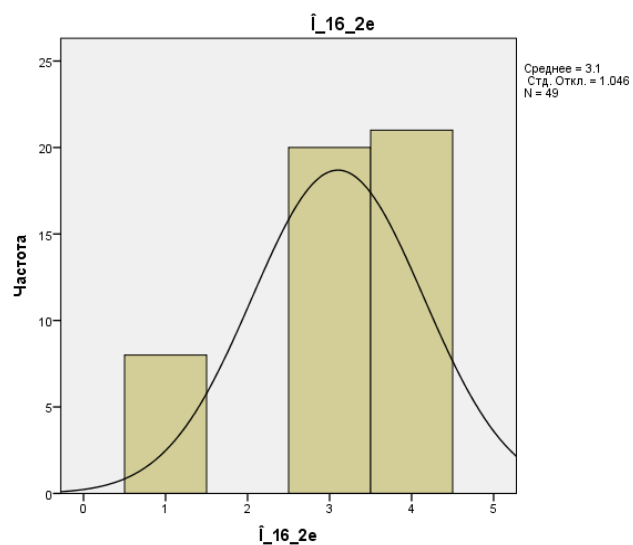
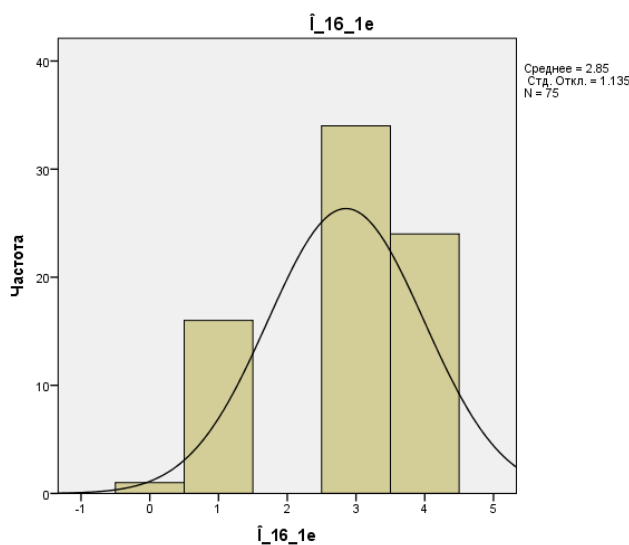
14. Comunicarea cu reprezentanții instituționali s-a realizat într-o atmosferă constructivă și deschisă

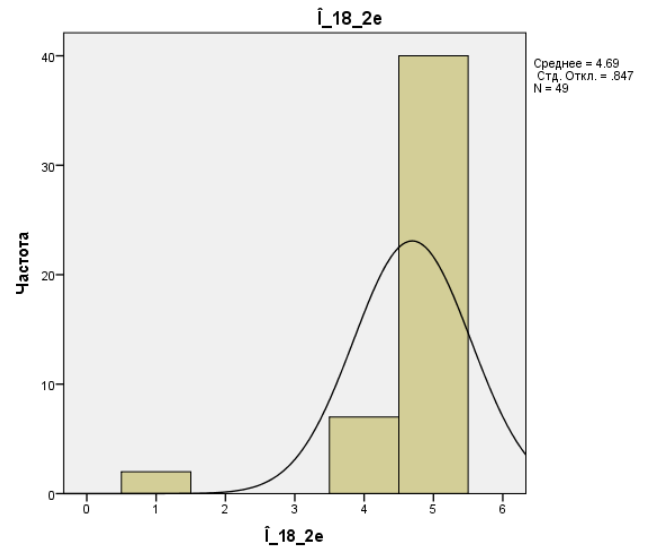
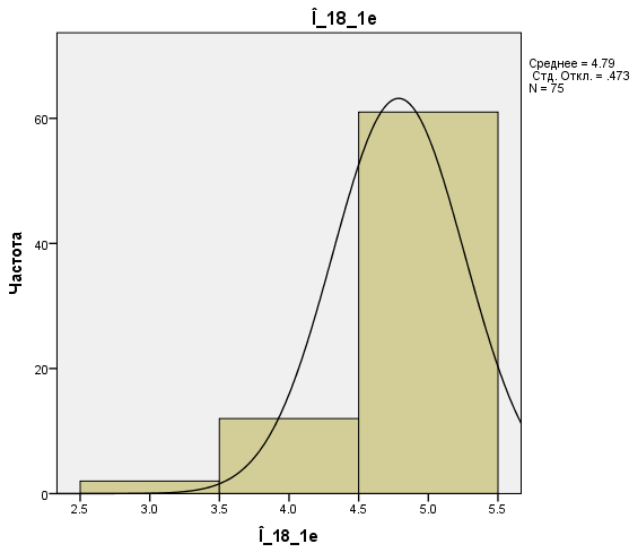
15. Informațiile obținute din Raportul de autoevaluare, precum și constatările făcute în timpul vizitei de evaluare la instituție (completarea Fișei vizitei) au permis formularea unei opinii obiective despre programul evaluat

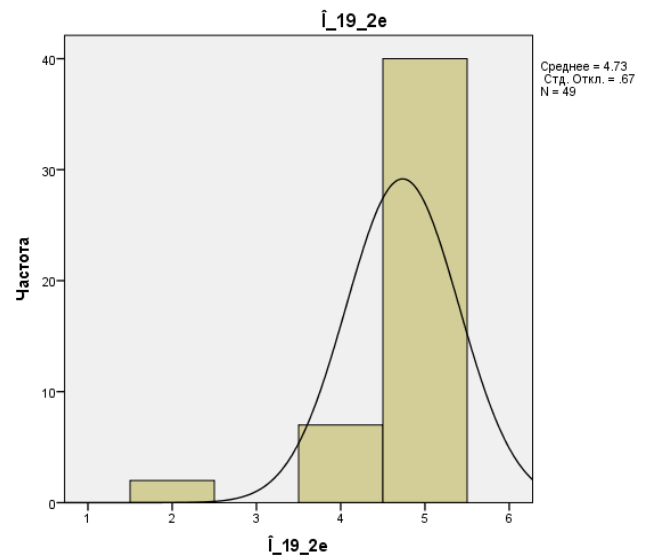
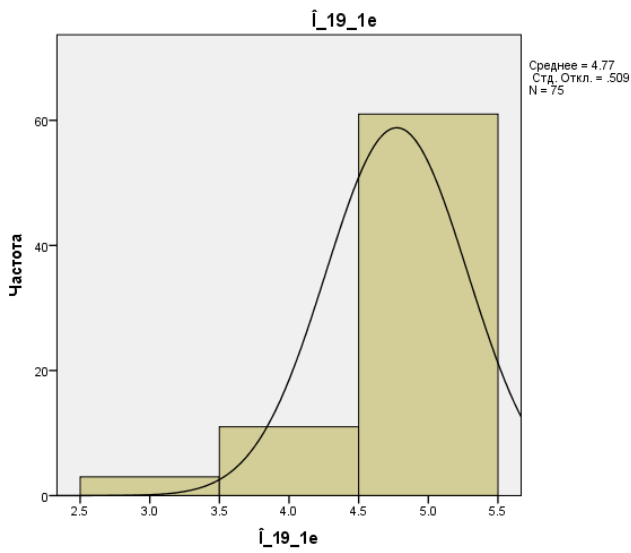
16. Durata vizitei de evaluare la instituție a fost suficientă pentru a putea analiza obiectiv programul de studii

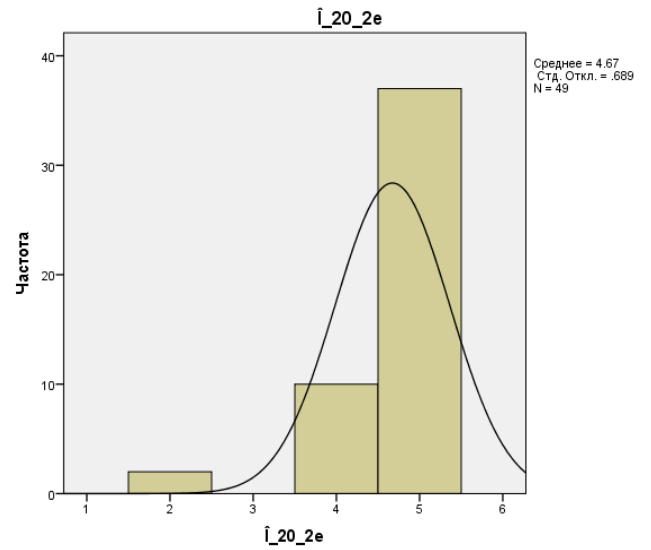
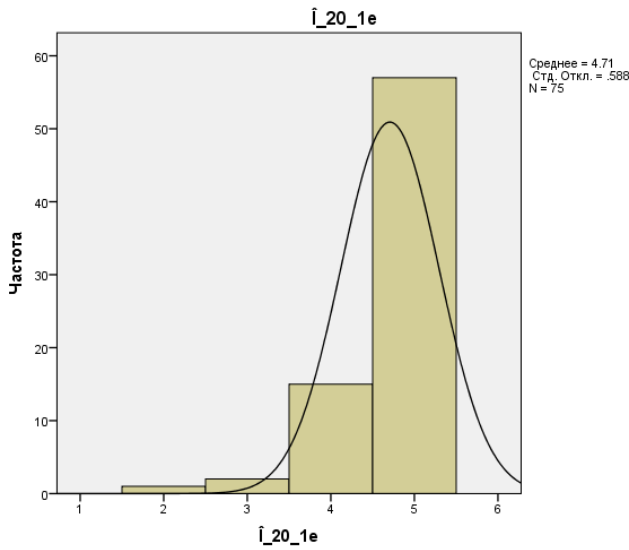
18. Apreciați nivelul suportului acordat de angajații ANACIP în perioada de elaborare a Raportului de evaluare externă și organizare a procesului de evaluare

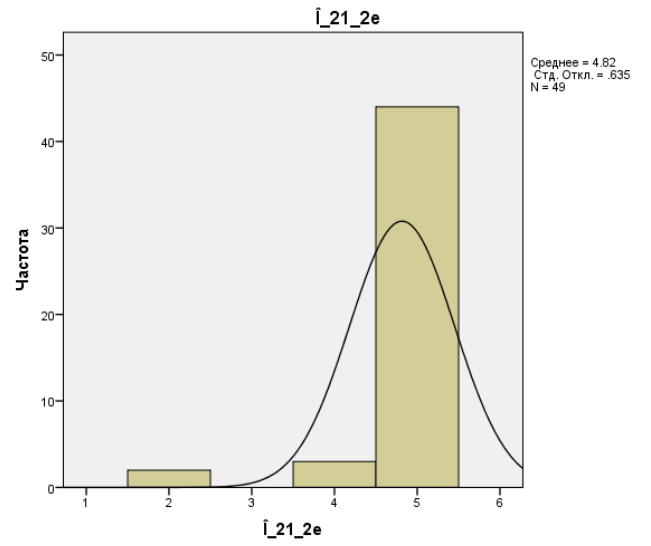
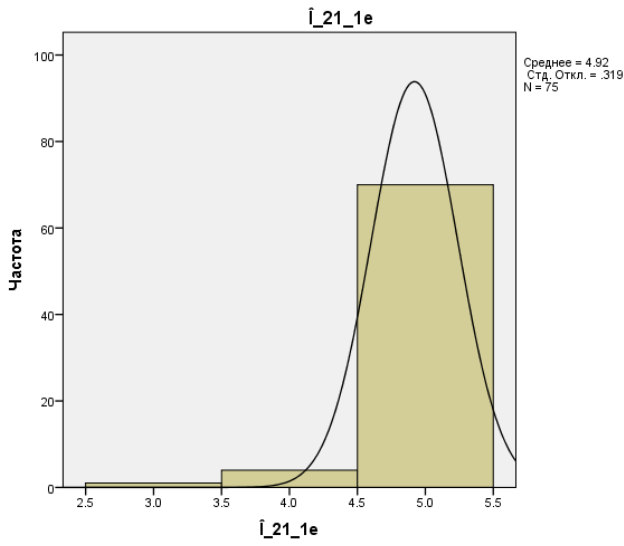
19. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu coordonatorul Comisiei de evaluare externă

20. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma colaborării cu membrii Comisiei de evaluare externă din care ați făcut parte

21. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție în urma comunicării cu conducerea Agenției

22. Apreciați nivelul Dvs. de satisfacție vis-a-vis de remunerarea activităților de evaluator

